

ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ ๑
สงวน อนุรักษ์ ป่าไม้ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการ
ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

สาระสำคัญ

การป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้เป็นภารกิจหลักของกรมป่าไม้ที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติให้ดำรงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ปราบปรามและการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และคณะรัฐมนตรีได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ กำหนดนโยบายการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยระยะเฉพาะหน้าได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จัดทำแนวเขตที่ดินที่ชัดเจน เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดิน และปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ ตลอดจนผลักดันสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ และการอนุรักษ์ป่าไม้แบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ร่วมมือกันดำเนินการจัดทำแผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (การพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ) โดยแผนแม่บทฉบับนี้ได้กำหนดแผนในระดับยุทธศาสตร์ของการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติและกลยุทธ์ในการปฏิบัติเพื่อให้หน่วยปฏิบัติใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปฏิบัติการและการประสานงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบให้สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเป้าหมายในการดำเนินการ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ มีผลการดำเนินการ ยึดคืนพื้นที่ป่า ๒,๒๑๓ คดี ผู้ต้องหา ๔๔๗ คน พื้นที่ ๑๐๗,๙๓๒.๙๐ ไร่ การดำเนินคดีไม้ ๒,๘๓๕ คดี ผู้ต้องหา ๑,๑๙๗ คน จำนวน ๑๓๓,๐๗๐ ท่อน/แผ่น/เหลี่ยม ปริมาตร ๕,๕๔๐.๙๕ ลบ.ม.

มีการดำเนินการตรวจสอบบ้านพักตากอากาศ/รีสอร์ท ที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ สํารวจพบ ทั้งหมดจำนวน ๒,๐๕๒ แห่ง ตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน ๑,๕๑๙ แห่ง โดยแยกเป็น ดำเนินคดีแล้ว จำนวน ๑๗๐ แห่ง มีเอกสารทางราชการ จำนวน ๙๐๑ แห่ง เอกสารน่าจะมีขอบด้วยกฎหมาย จำนวน ๔๐๖ แห่ง และเป็นพื้นที่อื่นๆ จำนวน ๔๒ แห่ง

ตรวจติดตามที่ปลูกปลูกกลางพารา ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาวังอิง ต.โคกม่วง อ.คลองขลุง โฉง จ. สระแก้ว

กิจกรรมดูแลรักษาและจัดเก็บไม้ของกลางป่าสาละวิน

สาระสำคัญ

ศูนย์การทหารม้า รับผิดชอบในการดูแลรักษาและจัดเก็บไม้ของกลางป่าสาละวิน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ปัจจุบันได้ดำเนินการเก็บรักษาไม้ของกลางป่าสาละวินในลักษณะการชุดบ่อน้ำและนำไม้ที่หมดคดีความแล้ว นำลงไปเก็บรักษาไว้ในบ่อน้ำ เพื่อป้องกันสภาพเนื้อไม้ไม่ให้ตากแดด ตากฝน จนส่งผลให้สภาพเนื้อไม้มีการผุแตกกร้าว และทำให้หลักฐานที่ติดราบนหน้าไม้ตัดทอนซุงเลือนรางยากต่อการตรวจสอบและไม่สามารถใช้ประโยชน์ตามความต้องการได้ อีกทั้งได้ดำเนินการนำไม้ที่หมดคดีความจะนำมากองรวมกัน ณ พื้นที่แห่งใหม่ โดยจัดทำระบบสปริงเกอร์เพื่อรักษาความชุ่มชื้นให้กับเนื้อไม้และป้องกันการเกิดอัคคีภัยบริเวณพื้นที่ดูแลรักษาและจัดเก็บไม้ของกลางป่าสาละวิน ภายในศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร ให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของทางราชการต่อไป

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา กรมป่าไม้ได้มอบหมายให้ศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร เป็นผู้ดูแลรักษาไม้ของกลางป่าสาละวินทั้งหมด ตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งในปัจจุบันมีไม้ของกลางป่าสาละวินที่อยู่ใความรับผิดชอบและดูแลรักษาจำนวนทั้งสิ้น ๒๑,๘๕๕ ท่อน/แผ่น/เหลี่ยม และกำหนดให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณในลักษณะเบิกจ่ายแทนกัน โดยกรมป่าไม้ สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าจะดำเนินการออกติดตามตรวจสอบการดูแลรักษาไม้ของกลางดังกล่าวเป็นระยะ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ดำเนินการออกติดตาม

ตรวจสอบการดูแลรักษาไม้ของกลางดังกล่าวแล้วพบว่า ไม้ของกลางได้รับการดูแลรักษาและจัดเก็บตามวิธีการ และหลักการที่ได้กำหนด โดยสภาพของไม้ของกลางยังคงสภาพเนื้อไม้เพื่อเป็นหลักฐานและใช้ประโยชน์ได้

กิจกรรมดำเนินการเกี่ยวกับไม้ของกลางและหลักฐานในคดีป่าไม้

สาระสำคัญ

รัฐบาลมีนโยบายให้ความสำคัญในการบูรณาการงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลให้บังเกิดผล อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ ประหยัดและไม่ซ้ำซ้อน ซึ่งแผนบูรณาการรักษาความมั่นคงของฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและแก้ปัญหาที่ดินทำกิน กรมป่าไม้ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ ในการจัดทำแผนบูรณาการ โดยมีเป้าหมายคือ การพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่าไม้ให้มีสภาพป่าที่สมบูรณ์ให้ได้พื้นที่ป่าไม้ อย่างน้อย ร้อยละ ๓๖ ของพื้นที่ประเทศภายใน ๖ ปี

ปัจจุบันสถานการณ์การลักลอบตัดไม้พะยุงและไม้มีค่าอยู่ในขั้นรุนแรง เนื่องจากมีความต้องการใช้ไม้ ชนิดนี้เป็นจำนวนมากในประเทศจีน โดยการลักลอบตัดไม้พะยุงเป็นลักษณะของขบวนการใหญ่มีนายทุน ทั้งของ ไทยและต่างประเทศเข้ามารับซื้อ มีการเสนอให้ราคาที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีแรงจูงใจในการลักลอบตัดไม้ พะยุงมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงและไม้มีค่า กรมป่าไม้จึงได้มี มาตรการในการป้องกันการลักลอบตัดไม้พะยุงและไม้มีค่าด้วยการลาดตระเวนป้องกันการลักลอบตัดไม้พะยุงและ ไม้มีค่า การป้องกันการลักลอบขนไม้พะยุงและไม้มีค่าออกจากพื้นที่ป่า หรือการลักลอบขนไม้พะยุงข้ามลำน้ำโขง ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน จากการดำเนินมาตรการปราบปรามดังกล่าว มีการจับกุมดำเนินคดีและมีไม้ของกลาง ที่หน่วยป้องกันรักษาป่าต้องมีภาระในการดูแลรักษาระหว่างคดีเป็นจำนวนมาก

การดำเนินการเกี่ยวกับไม้ของกลางและหลักฐานในคดีป่าไม้เป็นภารกิจของกรมป่าไม้ที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องดูแลรักษาไม้ของกลางให้อยู่ในสภาพดี เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุดเมื่อไม้ของกลางตกเป็นของแผ่นดิน

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ประกอบด้วย การออกตรวจปราบปรามการกระทำผิดและการเข้าตรวจยึดไม้ของกลางในพื้นที่ต่างๆ ตลอดจนการดำเนินคดีตามกฎหมายสำหรับไม้ของกลางและของกลางในการกระทำผิด และการจัดสรรงบประมาณให้กับสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ต่างๆ เพื่อดำเนินการก่อสร้างโรงเก็บไม้ของกลางเพื่อเก็บรักษาไม้ของกลางที่ตรวจยึดได้ เพื่อให้มีการบริหารจัดการดูแลไม้ของกลางอย่างมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพและราคาของไม้ให้คงไว้

โรงจัดเก็บไม้ของกลาง

กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่า

สาระสำคัญ

การพัฒนาบุคลากรในด้านการป้องกันรักษาป่า

ผลการดำเนินงาน

มีการดำเนินการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ดูแลรักษาป่า ดังนี้

๑. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรชุดปฏิบัติการพิเศษป้องกันรักษาป่าขนาดเล็ก (Small Ranger Unit) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐
๒. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการประเมินมูลค่าความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมบางประการหลังการทำลายป่าไม้
๓. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการป้องกันรักษาป่าประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ กองบังคับการกรมทหารพรานที่ ๒๖ (ค่ายปึกธงชัย) และอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
๔. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเสริมสร้างและผลักดันการปฏิบัติตามนโยบายของสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

การฝึกชุดปฏิบัติการพิเศษป้องกันรักษาป่าขนาดเล็ก (Small Ranger Unit)

การอบรมหลักสูตรการบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการป้องกันรักษาป่า

กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่า

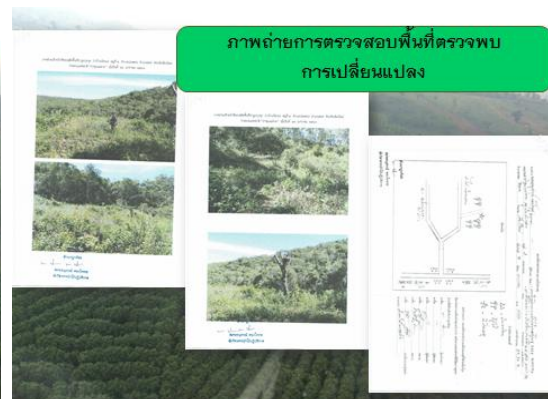
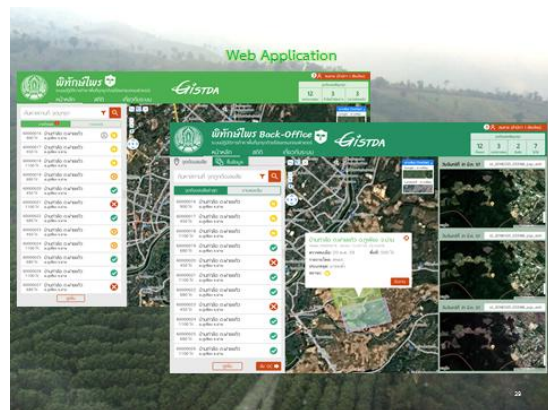
สาระสำคัญ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญมากในงานด้านต่างๆ และงานป้องกันรักษาป่าก็เป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้จะทำให้ลดระยะเวลาในการปฏิบัติงานและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน และยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่า

ผลการดำเนินงาน

มีผลการดำเนินการตรวจสอบพื้นที่บุกรุกใหม่โดยการใช้ระบบปฏิบัติการค้นหาพื้นที่บุกรุกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (ระบบพีทีทีพีไฟร์) ตรวจสอบทั้งหมด จำนวน ๗๒๐ จุด และดำเนินการตรวจสอบแล้ว

กิจกรรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.)

สาระสำคัญ

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศโดยภาครัฐ รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าไม้เสมอมา มีการเพิ่มมาตรการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการดำเนินการที่ผ่านมา ยังไม่สามารถยุติปัญหาดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ โดยมีสาเหตุมาจากการขาดงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ประกอบกับราษฎรที่อาศัยใกล้เขตป่ายังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน กรมป่าไม้จึงได้ปรับทิศทางการบริหารจัดการป่าไม้ โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ควบคู่กับการพัฒนาให้เป็นไปอย่างสมดุลในแนวทางการสร้างแนวร่วมในการดูแลทรัพยากรป่าไม้จากภาคประชาสังคมให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ นอกจากการมีส่วนร่วมกับองค์กรภาครัฐ เอกชน ชุมชน และประชาชนเป้าหมายในท้องถิ่นพร้อมกับปรับปรุงบทบาทผู้นำชุมชนเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ข้าราชการ หน่วยงานอื่นให้เป็นนักส่งเสริม เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ สร้างแนวร่วมในการพัฒนาป่าไม้ทุกรูปแบบ ต่อประชาชนทุกกลุ่ม ให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชปณิธาน และพระราชประสงค์ให้คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข โดยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และทรงต้องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติพฤติกรรมของราษฎรจากผู้บุกรุกทำลายป่าให้เป็นผู้ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุด ในการหยุดยั้งการทำลายป่า โดยการสร้างจิตสำนึกร่วมกันของราษฎรในพื้นที่ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับชุมชนใหญ่

ให้มีอุดมการณ์ร่วมกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับราษฎรในพื้นที่เกิดความรักหวงแหน และความเป็นเจ้าของป่าร่วมกัน ซึ่งการจัดฝึกอบรมตามโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) จนจัดตั้งเป็นองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) ในชุมชนเพื่อร่วมกันดูแลรักษาป่าในท้องถิ่นของตนเอง เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

กรมป่าไม้ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการจัดฝึกอบรมในส่วนของกรมป่าไม้ จำนวน ๑๓๕ รุ่น มีผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วจำนวน ๑๓,๒๕๕ คน ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้ว กรมป่าไม้จะมอบผ้าผูกคอ “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต” ซึ่งได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต จากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อัญเชิญพระนามาภิไธยย่อ สก. ประดับบนผ้าผูกคอ และมอบให้ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าหลังเสร็จการฝึกอบรมเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจเป็นสิริมงคล และเป็นเครื่องยึดมั่นในอุดมการณ์ที่จะกระทำความดี สร้างความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการที่จะพิทักษ์รักษาดูแลพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นสมบัติของแผ่นดินสืบไป สำหรับชุมชนหรือหมู่บ้านใดเมื่อผ่านการฝึกอบรมโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) ไปแล้วจะมีการรวมตัวของหมู่บ้านหรือชุมชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชนของตนเองจนมีการจัดตั้งเป็นองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) เพื่อรักษาสภาพป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ และไม่ให้มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า หรือบุกรุกพื้นที่ป่า อันจะนำไปสู่การขอพระราชทานธง “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต” จากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตามโครงการธง “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต” ต่อไป

ในการดำเนินการขององค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) เป็นกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันรักษาป่าและร่วมกันดูแลพื้นที่ป่าให้คงอยู่ของราษฎรในท้องถิ่นของตนเอง โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการดูแลรักษาป่า ดังนั้น สมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) จะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความรู้และโอกาสในการเพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านต่างๆ ให้ทันต่อสภาวะความเปลี่ยนแปลงของสังคม กรมป่าไม้จึงจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่และราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) ด้านการป้องกันรักษาป่าอย่างมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) และเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ ให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และการวางแผนการดำเนินการในการป้องกันรักษาป่าโดยการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการดูแลรักษาป่าอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

๑. การดำเนินงานตามโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า เพื่อจัดตั้งเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงทราบและให้ความสนพระทัยเป็นอย่างยิ่งทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระนามาภิไธยย่อ สก. ประดับบนผ้าผูกคอ “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต” ที่จะมอบให้ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม เพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นสิริมงคลและเป็นเครื่องยึดมั่นในอุดมการณ์ที่จะกระทำความดี สร้างความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในการที่จะพิทักษ์รักษาดูแลและฟื้นฟูป่าไม้ให้เป็นสมบัติของแผ่นดินสืบไป

๒. กลุ่มราษฎรที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) แล้วและจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเพื่อดูแลรักษาและฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน ของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถเข้ารับการพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีผลงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ดีเด่น ตามโครงการธง “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต” เพื่อขอรับพระราชทานธงจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

ผลผลิต การจัดการฝึกอบรมราชูทธาสสมัครพิทักษ์ป่า (รสปท.) มีผู้ผ่านการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๒,๓๒๐ คน

ผลลัพธ์

๑. ราษฎรในพื้นที่ที่มีความเข้าใจและซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และร่วมกันดูแลรักษาป่าเพื่อถวายเป็นพระราชสักการะอย่างยั่งยืน
๒. มีการจัดตั้งองค์กรราชูทธาสสมัครพิทักษ์ป่า (รสปท.) ในชุมชน เพื่อเป็นเครือข่ายในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรส่วนท้องถิ่น
๓. ลดปัญหาการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้ สามารถหยุดยั้งการทำลายป่าและขบวนการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่
๔. ประชาชนในพื้นที่เกิดจิตสำนึกมีความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้
๕. เกิดทัศนคติที่ดี และส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในพื้นที่กับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน
๖. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีศักยภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและแนวทางในการปฏิบัติ สำหรับการทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมราชูทธาสสมัครพิทักษ์ป่า (รสปท.) สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป
๗. กรมป่าไม้มีเครือข่ายประชาชนในการร่วมกันป้องกันรักษาป่าครอบคลุมพื้นที่ป่าทั่วประเทศ
๘. กรมป่าไม้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินงานจัดฝึกอบรม รสปท. ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และมีเครือข่ายองค์กรราชูทธาสสมัครพิทักษ์ป่า (รสปท.) ร่วมกันป้องกันรักษาป่า บริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่ใกล้เคียง ครอบคลุมทั่วประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

ในช่วงระยะเวลาของการจัดฝึกอบรมโครงการราชูทธาสสมัครพิทักษ์ป่า (รสปท.) ในบางพื้นที่ตรงกับช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยว หรือทำเกษตรกรรม จึงทำให้ผู้เข้าร่วมรับการฝึกอบรมโครงการราชูทธาสสมัครพิทักษ์ป่า (รสปท.) ไม่ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนด บางชุมชนยังขาดความเข้มแข็ง ขาดผู้นำที่มีศักยภาพในการพัฒนาแนวความคิดนำร่องในการป้องกันรักษาป่าไม้

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

ผู้ผ่านการฝึกอบรมต้องมีจิตสำนึกและอุดมการณ์ในการป้องกันรักษาป่า ให้เกิดความรักหวงแหนและความเป็นเจ้าของป่าด้วยกัน ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และวิธีการอนุรักษ์ ตลอดจนผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อขยายผลสู่ญาติพี่น้องในครอบครัวและชุมชนต่อไป ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมต้องส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร รสปท. ให้มีความเข้มแข็งในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน องค์กรราชูทธาสสมัครพิทักษ์ป่า รสปท. ต้องมีสมรรถภาพในการเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังดูแลพื้นที่ป่าและเป็นตัวแทนเครือข่ายป่าไม้ในการพัฒนาและดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสามารถติดตามการดำเนินการขององค์กรราชูทธาสสมัครพิทักษ์ป่า (รสปท.) ในการร่วมกันดูแลรักษาป่าได้

กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันไฟป่า

สาระสำคัญ

ปัจจุบันระดับของการเกิดไฟป่าในประเทศไทยมีความรุนแรงมากจนกลายเป็นปัจจัยที่รบกวนสมดุลของระบบนิเวศอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อสังคมพืช ดิน น้ำ สัตว์ และสิ่งมีชีวิตต่างๆ ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมไปถึงเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวในทุกพื้นที่ของประเทศไทย นอกจากนี้ ไฟป่ายังก่อให้เกิดวิกฤติมลพิษหมอกควันจนกลายเป็นปัญหาใหญ่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและชีวิตของประชาชนเป็นวงกว้าง

ดังนั้นกรมป่าไม้จึงให้ความสำคัญกับการป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควัน โดยให้หน่วยส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ๕๒ หน่วย จัดทำแนวกันไฟ (Firebreaks) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการเชื้อเพลิงที่เป็นปัจจัยหนึ่งทำให้เกิดไฟป่าในลักษณะการจัดทำแนวกันไฟ ซึ่งจะเป็นการลดโอกาสที่จะเกิดไฟป่าหรือถ้าเกิดไฟป่าก็จะมี ความรุนแรงน้อยลงสามารถควบคุมและดับไฟป่าได้ง่าย โดยเฉพาะการให้ราษฎรในหมู่บ้านที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแนวกันไฟ ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งเกิดการจ้างงานในชุมชน ราษฎรมีรายได้ในสถานะที่เศรษฐกิจชะลอตัว ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงอันตรายและผลกระทบที่เกิดจากการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และผลกระทบจากไฟป่าที่เกิดขึ้นด้วย

ผลการดำเนินงาน

จัดทำแนวกันไฟระยะทาง ๕,๕๐๐ กิโลเมตร สำหรับเตรียมความพร้อมด้านการจัดการเชื้อเพลิงที่เป็นปัจจัยหนึ่งทำให้เกิดไฟป่า ซึ่งจะเป็นการลดโอกาสที่จะเกิดไฟป่าหรือถ้าเกิดไฟป่าก็จะมี ความรุนแรงน้อยลงสามารถควบคุมและดับไฟป่าได้ง่าย

ผลผลิตและผลลัพธ์

เป้าหมาย / ตัวชี้วัด

๑. เจริญปริมาณ แนวกันไฟป้องกันไฟป่า

๒. เจริญคุณภาพ แนวกันไฟช่วยป้องกันทรัพยากรป่าไม้ไม่ให้ถูกทำลายจากไฟป่า ช่วยอนุรักษ์ดิน แหล่งต้นน้ำ และสภาพแวดล้อม

เงื่อนไขความสำเร็จ

ราษฎรในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าให้ความสำคัญกับไฟป่าที่ทำลายทรัพยากรป่าไม้ หมอมอกควันส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวในทุกพื้นที่ของประเทศไทยรวมทั้งสุขภาพ และคุณภาพชีวิต

กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการจัดการป่าไม้ด้านการป้องกันรักษาป่า

สรุปสาระสำคัญ

กรมป่าไม้ มีภารกิจในการป้องกันรักษาพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ จำนวน ๗๓.๗ ล้านไร่ ปัจจุบันมีหน่วยป้องกันรักษาป่าทำหน้าที่ในการพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๕๒๑ หน่วย คิดเป็นพื้นที่รับผิดชอบเฉลี่ยต่อหน่วย ประมาณ ๑๔๙,๗๙๗ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่กว้างขวางทำให้การตรวจตราดูแลเพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ทำได้ไม่ทั่วถึง การจัดตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าเพิ่มขึ้นจึงเป็นการเพิ่มทรัพยากรบุคคล เครื่องมือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้สามารถทำได้อย่างทั่วถึง สม่าเสมอ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นโยบายและมติ ครม. ที่เกี่ยวข้อง

๑. นโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แกลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ โดยนโยบายที่เกี่ยวข้องคือ ข้อ ๙ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐโดยนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ กำหนดพื้นที่แนวกันชนและที่ราบเชิงเขาให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์การปลูกป่า เพื่อป้องกันภัยพิบัติและป้องกันการบุกรุกขยายป่าชุมชน และส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่เอกชนเพื่อลดแรงกดดันในการตัดไม้จากป่าธรรมชาติ รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จาก

การอนุรักษ์ เช่น โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูป่าระบบนิเวศ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เป็นต้น

๒. แผนแม่บทพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ ๒๕๕๗ กำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทรัพยากรป่าไม้ ดังนี้ ดำเนินการโดยใช้แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศปี ๒๕๔๕ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นบรรทัดฐานในการตรวจสอบสภาพความสมบูรณ์ของป่า ทั้งป่าสงวนแห่งชาติ (กรมป่าไม้) และป่าอนุรักษ์ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) แล้วนำเอาภาพถ่ายทางอากาศปี ๒๕๔๕ โครงการ DMC ของกรมแผนที่ทหารมาตรวจสอบร่วม หากพื้นที่บริเวณใดที่ปรากฏในภาพถ่ายปี ๒๕๔๕ โผล่เตียนไปจากปี ๒๕๔๕ แสดงว่าเป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุกใหม่อย่างแน่นอนให้ดำเนินการตามกฎหมายได้ทันทีโดยให้ตรวจสอบและดำเนินการพร้อมกันทั้งประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ที่บุกรุกป่าใหม่ไม่มีมติ ครม. หรือระเบียบใดๆ ผ่อนผันให้ทั้งสิ้น ต้องดำเนินการตามกฎหมายทั้งหมด เพื่อนำพื้นที่ที่ถูกบุกรุกทำลาย มาฟื้นฟูสภาพป่าแล้วบางแห่งอาจจัดทำเป็นป่าชุมชน มอบให้ชุมชนช่วยกันดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป โดยใช้แนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๒.๑ ต้องไม่มีการบุกรุกเพิ่มเติมอีกนับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๒.๒ ดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้ที่บุกรุกป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้อย่างเคร่งครัด

๒.๓ จัดลำดับความเร่งด่วนกับนายทุนหรือผู้บุกรุกรายใหญ่ที่บุกรุกป่าไม้เป็นลำดับแรกแล้วดำเนินการกับรายอื่นๆ ต่อไป

๒.๔ การดำเนินการใดๆ ต้องไม่กระทบต่อประชาชนที่ใช้ประโยชน์ ที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ที่พิสูจน์แล้วควรได้รับสิทธิในที่ดินตามกฎหมาย หรือผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายหรือการดำเนินการของภาครัฐ และจะต้องเป็นการแก้ไขปัญหาทรัพยากรป่าไม้ที่เป็นระบบอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกดีเซล ขนาด ๒ ตัน ๔ ล้อ จำนวน ๑๐ คัน เพื่อใช้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และทำให้การดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้สามารถทำได้อย่างทั่วถึง สม่าเสมอ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจัดซื้อรถยนต์บรรทุกดีเซล ขนาด ๒ ตัน

กิจกรรมตรวจสอบ ควบคุมและบริการการนำไม้และของป่าเคลื่อนที่

สาระสำคัญ

กรมป่าไม้มีภารกิจในการตรวจสอบและควบคุมการนำไม้หรือของป่าเข้ามาในราชอาณาจักรร่วมกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร การอนุญาตให้นำชิ้นไม้กฤษณาเข้ามาในราชอาณาจักรเคลื่อนที่ การออกใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ การแจ้งการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่เข้าเขตด่านป่าไม้ การอนุญาตผ่านด่านป่าไม้ การอนุญาตผ่อนผันการนำไม้เคลื่อนที่ การอนุญาตการนำไม้สักเคลื่อนที่ไปยังจังหวัดในภาคเหนือ การอนุญาตนำไม้แปรรูปที่มีขนาดความหนาเกิน ๑๒ นิ้วเคลื่อนที่ สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดภายในเขตด่านป่าไม้ ตลอดจนติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดที่หลบหนีไปนอกเขตด่านป่าไม้ เพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. ตรวจสอบสินค้าไม้ ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร จำนวน ๘๔,๙๙๘ ราย จำนวน ๑๙๑,๐๓๘,๐๐๘.๔๐ ท่อน/แผ่น/กระสอบ/ถุง ปริมาตร ๓,๕๗๓,๔๗๐.๕๗๙ ลบ.ม. น้ำหนัก ๑๕๒,๕๗๕,๐๔๘.๓๗๑ กก.
๒. ตรวจสอบการนำเข้าไม้แปรรูป และของป่า ดังนี้ ไม้ จำนวน ๘ ราย ๔๕,๐๐๐ ท่อน,แผ่น, ฯลฯ น้ำหนัก ๕๓๙,๐๐๐ กก. ของป่า จำนวน ๓๑๙ ราย ๖๔๖,๔๔๒ ท่อน,แผ่น, ฯลฯ น้ำหนัก ๑๘,๙๖๐,๓๐๐.๓๔๐ กก.
๓. การออกใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ จำนวน ๖,๓๙๔ ราย จำนวน ๑๘,๒๐๘,๐๘๙ ท่อน/แผ่น/กระสอบ/ถุง ปริมาตร ๒๗๔,๙๐๗.๓๔๑ ลบ.ม. น้ำหนัก ๖,๙๔๔,๑๓๓.๓๘๕ กก.
๔. การแจ้งการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่เข้าเขตด่านป่าไม้ จำนวน ๖,๓๙๔ ราย จำนวน ๑๘,๒๐๘,๐๘๙ ท่อน/แผ่น/กระสอบ/ถุง ปริมาตร ๒๗๔,๙๐๗.๓๔๑ ลบ.ม. น้ำหนัก ๖,๙๔๔,๑๓๓.๓๘๕ กก.
๕. การอนุญาตผ่านด่านป่าไม้ จำนวน ๘๔,๙๙๘ ราย จำนวน ๑๙๑,๐๓๘,๐๐๘.๔๐ ท่อน/แผ่น/กระสอบ/ถุง ปริมาตร ๓,๕๗๓,๔๗๐.๕๗๙ ลบ.ม. น้ำหนัก ๑๕๒,๕๗๕,๐๔๘.๓๗๑ กก.
๖. การอนุญาตผ่อนผันการนำไม้เคลื่อนที่ จำนวน ๒๐๘ ราย
๗. การอนุญาตการนำไม้สักเคลื่อนที่ไปยังจังหวัดในภาคเหนือ จำนวน ๒๙ ราย
๘. การอนุญาตนำไม้แปรรูปที่มีขนาดความหนาเกิน ๑๒ นิ้ว เคลื่อนที่ จำนวน ๔๙ ราย
๙. การจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๗,๙๓๒,๗๘๐.๕๗ บาท

ผลผลิตและผลลัพธ์

๑. สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้
๒. สามารถควบคุม กำกับ และตรวจสอบการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบและควบคุมการนำไม้หรือของป่าเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
๔. สามารถตรวจสอบ รับรอง แนะนำ และควบคุมเกี่ยวกับไม้ที่เคยอยู่ในสภาพไม้เรือนเก่าหรือไม้ที่เคยอยู่ในสภาพเครื่องใช้ ซึ่งพ้นจากสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ ควบคุมการนำไม้หรือของป่าเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และกฎหมายอื่น
๕. สามารถดำเนินการตั้ง ยุบ ปรับปรุงเขตด่านป่าไม้ และการทำงานด้านด่านป่าไม้ให้ประสานงานได้ทั่วประเทศ

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหาอุปสรรค

๑.๑ สำนักงานและบ้านพักของด่านป่าไม้ถูกสร้างมานานแล้ว มีการชำรุดเสียหายไปบ้าง ควรซ่อมแซมปรับปรุงแก้ไขให้สมฐานะที่เป็นหน่วยงานของทางราชการ และหน่วยงานที่ต้องมีการมาขอรับบริการของประชาชนทั่วไป จึงควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการปรับปรุงและซ่อมแซมด่านป่าไม้

๑.๒ การเปลี่ยนแปลงโยกย้ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของส่วนด่านป่าไม้บ่อยครั้ง บางครั้งมีการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ที่ไม่เคยผ่านงานด่านป่าไม้เข้าปฏิบัติงานทำให้ต้องเรียนรู้งานใหม่และขาดความเชี่ยวชาญ

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

๒.๑ ปรับปรุงโครงสร้าง ระบบและกระบวนการทำงาน รวมทั้งกฎระเบียบด้านทรัพยากรป่าไม้ให้มีความเหมาะสมและทันสมัยควบคู่ไปกับการเพิ่มขีดสมรรถนะบุคลากร และสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๒.๒ เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การตัดสินใจ และการบริหารด้านทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย รวมทั้งบูรณาการเครือข่ายข้อมูลให้เกิดความเชื่อมโยง

๒.๓ จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรป่าไม้ สำหรับการบริหารและบริการประชาชน

๒.๔ พัฒนากลไกและระบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

๒.๕ เร่งรัดดำเนินการภารกิจด้านทรัพยากรป่าไม้ตามกฎหมายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งนโยบาย ข้อสั่งการ และมติคณะรัฐมนตรีใหม่ให้แล้วเสร็จตามกำหนด

ข้อเสนอแนะ

๑. การปฏิบัติงานต้องมีการปรับปรุงแบบให้มีความเป็นสากลมากขึ้น เพื่อรองรับการปฏิบัติงานในลักษณะการบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวกัน (One Stop Service) ร่วมกับกรมศุลกากร และระบบ National Single Window

๒. พัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ และมีจิตบริการ (Service mind) เพื่อรองรับการพัฒนาการบริการตามหลักธรรมาภิบาล

กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบควบคุมและบริการนำเข้าไม้และของป่าเคลื่อนที่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

สาระสำคัญ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินโครงการ ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ด้านที่ ๖ ด้านการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งต้องดำเนินการป้องกันรักษาป่าไม้ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และตรวจสอบ ควบคุม บริการนำเข้าไม้และของป่าเคลื่อนที่ เพื่อดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้ง ๑๐ พื้นที่ให้มีความยั่งยืน ซึ่งได้รับจัดสรรงบประมาณแผนบูรณาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๒๒๔,๖๐๐ บาท โดยมีกรมป่าไม้ ซึ่งมีการกิจหลักด้านการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ปันฟู ดูแลรักษา ส่งเสริมทำนุบำรุงป่า และการดำเนินการเกี่ยวกับการป่าไม้ การทำไม้ การเก็บหาของป่า การใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าไม้ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ด้านที่ ๖ เป็นไปตามแนวนโยบายของรัฐ กรมป่าไม้ จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ ควบคุมและบริการนำเข้าไม้และของป่าเคลื่อนที่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วยกิจกรรมการก่อสร้างด้านป่าไม้และจัดซื้อครุภัณฑ์สำนักงาน ตลอดจนครุภัณฑ์ยานพาหนะ ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง คือ ด้านป่าไม้หนองคาย-เวียงจันทน์ และด้านป่าไม้กาญจนบุรี เพื่อใช้เป็นอาคารที่ทำการสำหรับดำเนินการตามภารกิจ ได้แก่ การตรวจสอบและควบคุมการนำไม้หรือของป่าเข้ามาในราชอาณาจักรร่วมกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร การอนุญาตให้นำชิ้นไม้กฤษณาเข้ามาในราชอาณาจักรเคลื่อนที่ การออกใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ การแจ้งการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่เข้าเขตด้านป่าไม้ การอนุญาตผ่านด้านป่าไม้ การอนุญาตผ่อนผันการนำไม้เคลื่อนที่ การอนุญาตการนำไม้สักเคลื่อนที่ไปยังจังหวัดในภาคเหนือ การอนุญาตนำไม้แปรรูปที่มีขนาดความหนาเกิน ๑๒ นิ้ว เคลื่อนที่ สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดภายในเขตด้านป่าไม้ ติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดที่หลบหนีไปนอกเขตด้านป่าไม้ เพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับจัดสรรงบประมาณ เพื่อก่อสร้างด้านป่าไม้และจัดซื้อครุภัณฑ์ ดังนี้

๑. ด้านป่าไม้หนองคาย-เวียงจันทน์

๑.๑ ก่อสร้างอาคารที่ทำการด้านป่าไม้หนองคาย-เวียงจันทน์

๑.๒ จัดซื้อเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนชนิดตั้งพื้นหรือแขวน (มีระบบฟอกอากาศ) ขนาด

๒๔๐๐๐ บีทียู จำนวน ๒ เครื่อง

๑.๓ จัดซื้อเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนชนิดตั้งพื้นหรือแขวน (มีระบบฟอกอากาศ) ขนาด ๑๘๐๐๐ บีทียู จำนวน ๒ เครื่อง

๒. ด้านป่าไม้กาญจนบุรี

๒.๑ ก่อสร้างอาคารที่ทำการด้านป่าไม้กาญจนบุรี

๒.๒ จัดซื้อเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนชนิดตั้งพื้นหรือแขวน (มีระบบฟอกอากาศ) ขนาด ๒๔๐๐๐ บีทียู จำนวน ๒ เครื่อง

๒.๓ จัดซื้อเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนชนิดตั้งพื้นหรือแขวน (มีระบบฟอกอากาศ) ขนาด ๑๘๐๐๐ บีทียู จำนวน ๒ เครื่อง

๓. ส่วนกลาง จัดซื้อรถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ขับเคลื่อน ๔ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (CAB) จำนวน ๓ คัน

ผลผลิตและผลลัพธ์

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการตรวจสอบควบคุมและบริการนำไม้และของป่าเคลื่อนที่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้มีมาตรฐานรองรับการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และผู้ประกอบการนำเข้าสินค้าไม้ ของป่า สิ่งประดิษฐ์ที่ทำจากไม้ ได้รับการบริการที่ได้มาตรฐาน สะดวก รวดเร็ว

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

การก่อสร้างด้านป่าไม้หนองคาย-เวียงจันทน์ และด้านป่าไม้กาญจนบุรี ดำเนินการได้ล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านกฎ ระเบียบ ซึ่งไม่สามารถดำเนินการจัดหาได้เสร็จสิ้นในครั้งเดียว รวมถึงข้อจำกัดด้านบุคลากรที่หน่วยงานไม่มีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะทางด้านการก่อสร้างในการกำหนดคุณลักษณะราคากลาง หรือข้อกำหนดด้านเทคนิค ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ แนวปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) กำหนดไว้ว่า ในกรณีไม่มีผู้ยื่นเสนอราคา หน่วยงานต้องยกเลิกการจัดหาในครั้งนั้น และเริ่มกระบวนการจัดหาใหม่ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการในการจัดหาครั้งใหม่ตามขั้นตอนในแนวปฏิบัติดังกล่าว

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

๒.๑ ควรเตรียมแบบแปลนการก่อสร้างและการกำหนดราคากลางให้พร้อมที่จะดำเนินการจัดหาทันทีที่ได้รับทราบยอดการจัดสรรงบประมาณ

๒.๒ ดำเนินการจัดหาจนได้ตัวผู้รับจ้างให้พร้อมที่จะลงนามในสัญญาได้ทันทีที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ว่าโครงการสำคัญด้านการดูแลสุขภาพธรรมชาติ จะไม่สามารถแสดงผลสำเร็จของการดำเนินการให้เห็นถึงมูลค่าทางการเงินที่เพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจนในระยะสั้น เมื่อเปรียบเทียบกับโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานการขนส่ง และโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านศุลกากร (C.I.Q) แต่หากพิจารณาอย่างละเอียด จะเห็นได้ว่าการจัดตั้งด้านป่าไม้เพื่อตรวจสอบ ควบคุม บริการนำเข้าไม้และของป่าเคลื่อนที่ นอกจากจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ยังสามารถลดการกระทำผิดกฎหมายทั้งในและนอกเขตที่ตั้งด้านป่าไม้ และยังสามารถช่วยป้องกันรักษาป่าไม้ ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้อย่างยั่งยืน อันจะส่งผลเชิงบวกต่อ

ประเทศไทยและประชาชนในระยะยาว ดังนั้น รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมการป้องกัน ดูแล รักษาป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ

การก่อสร้างอาคารที่ทำการด้านป่าไม้

กิจกรรมตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้

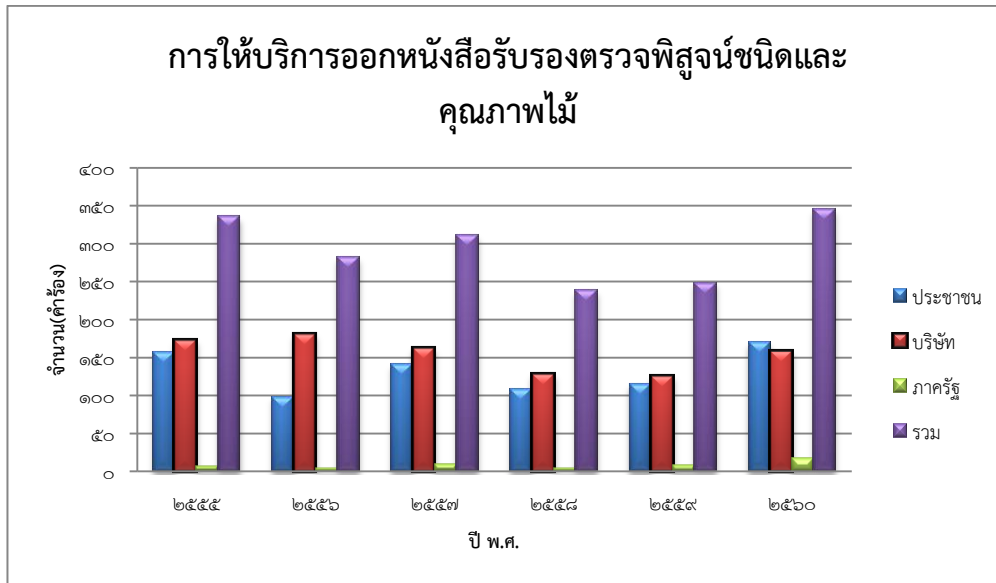
สาระสำคัญ

กรมป่าไม้ โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ ฝ่ายคุณสมบัติและวิศวกรรมโครงสร้างไม้ ให้บริการด้านวิชาการป่าไม้ในการตรวจพิสูจน์ชนิดไม้และคุณภาพไม้หรือคุณสมบัติของไม้ พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองรวมทั้งการให้คำปรึกษาตอบข้อปัญหาที่เกี่ยวกับชนิดไม้ คุณสมบัติของไม้ และการใช้ประโยชน์ ให้แก่ บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานราชการ

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม/งานบริการ/งานที่ได้รับมอบหมาย	หน่วย
๑. บริการตรวจพิสูจน์และออกหนังสือรับรองชนิดและคุณภาพไม้	๙๘/๓๔๕ (ราย/ชิ้น)
๒. บริการตรวจไม้หมอนรถไฟ ไม้สกุลการ ฯลฯ	๑/๒๐๐ (ราย/ชิ้น)
๓. พิจารณาเสนอรายชื่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้เพื่อปฏิบัติงานผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจพิสูจน์ไม้ในคดีป่าไม้	๔๐ คดี
๔. เจ้าหน้าที่ในสังกัดฝ่ายคุณสมบัติฯ ตรวจพิสูจน์ไม้ในคดีป่าไม้	๑๑ คดี
๕. โครงการฝึกอบรมหลักสูตร การตรวจพิสูจน์เนื้อไม้	๑ รุ่น

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ ไม่มีแนวทางการปฏิบัติอย่างชัดเจน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานบ่อย เช่น สถานที่รับไม้ตัวอย่าง รูปแบบคำขอรับบริการตรวจพิสูจน์ชนิดไม้ รูปแบบหนังสือตอบผลการตรวจพิสูจน์ชนิดไม้ จึงควรมีการออกเป็นหนังสือคำสั่งหรือแนวทางการปฏิบัติงานและคำสั่งผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

๑.๒ ข้าราชการผู้ทำหน้าที่ตรวจพิสูจน์ชนิดไม้มีจำนวนน้อยเกินไป ไม่เพียงพอสำหรับงานบริการและจึงควรแจ้งหนังสือเพื่อให้ข้าราชการผู้สนใจช่วยปฏิบัติราชการอีกหน้าที่หนึ่ง เพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์และฝึกปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์ชนิดไม้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของฝ่ายคุณสมบัติและวิศวกรรมโครงสร้างไม้

๑.๓ ข้าราชการผู้ทำหน้าที่ตรวจพิสูจน์ชนิดไม้ไม่มีความสะดวกในการตรวจเนื่องจากตัวอย่างไม้ อยู่คนละที่กับตัวอย่างอ้างอิง

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ การรับบริการทำร่วมกับหลายส่วนทำให้ขั้นตอนการให้บริการล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

งานบริการตรวจพิสูจน์ไม้ควรรับบริการอยู่ชั้น ๑ เพื่อความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อขอรับบริการและควรยกตัวอย่างไม้ที่ชั้น ๒ ไปเก็บไว้ที่ชั้น ๑ เนื่องจากตัวอย่างไม้มีจำนวนและน้ำหนักมาก

การตรวจพิสูจน์ไม้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

โครงการฝึกอบรมหลักสูตร การตรวจพิสูจน์เนื้อไม้

สาระสำคัญ

ไม้เป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมและต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมากมาย มนุษย์ได้ใช้ไม้ทำประโยชน์หลายอย่างสำหรับความเป็นอยู่ ตั้งแต่การสร้างที่อยู่อาศัย เครื่องมือเครื่องใช้ สร้างเรือเดินทะเล ยารักษาโรค ส่วนผสมของดินปืน เชื้อเพลิง กระดาษ ฯลฯ เรารู้จักใช้ไม้มาตั้งแต่โบราณกาล ยิ่งสมัยปัจจุบันจำนวนประชากรของโลกเพิ่มมากขึ้น ความต้องการใช้ไม้ก็ยิ่งมากขึ้น มีการนำไม้ชนิดใหม่ๆ ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ซึ่งปัจจุบันประเทศไทย มีการนำเข้าไม้จากแหล่งต่างๆ ทั่วโลก เพื่อมาใช้ทดแทนไม้ภายในประเทศที่ไม่มีการอนุญาตทำออกจากป่าธรรมชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ หลังประกาศนโยบายปิดการให้สัมปทานการอนุญาตทำไม้ ถึงแม้ว่าจะมีการส่งเสริมการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อนำไม้มาใช้ในประเทศก็ตาม ปริมาณผลผลิตไม้ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ไม้ภายในประเทศอยู่ดี จึงมีการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย ลาว กัมพูชา พม่า ปาปัวนิวกินี และอีกหลายประเทศในทวีปแอฟริกา ทวีปอเมริกาใต้

และบางประเทศในทวีปยุโรป เป็นต้น การทำความรู้จักชื่อชนิดไม้ต่างๆ จึงมีความสำคัญมาก นับแต่การซื้อขาย การดำเนินการตามระเบียบกฎหมายป่าไม้ ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าหาคุณสมบัติเพื่อให้การใช้ไม้เป็นไปโดยถูกต้อง เหมาะสมตามคุณสมบัติ การศึกษาลักษณะลำต้น เปลือก ใบ ดอก ผล เป็นลักษณะทางพฤกษศาสตร์ เป็นการศึกษาขั้นต้นของการให้ชื่อและรู้จักชนิดไม้ แต่เนื่องจากการนำไม้มาใช้ประโยชน์ เป็นลักษณะของไม้ท่อน ไม้แปรรูป ผลิตภัณฑ์ไม้ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของไม้ ดังนั้นการดูลักษณะทางพฤกษศาสตร์จึงไม่อาจทำได้ อย่่างไรก็ตาม การดูชนิดไม้โดยการดูจากเนื้อไม้ หรือที่เรียกกันว่า การตรวจพิสูจน์เนื้อไม้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการจำแนกชนิดไม้ เพื่อนำไม้มาใช้ประโยชน์ ดำเนินการควบคุมตามกฎหมายป่าไม้หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุม การนำเข้า การส่งออกไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของไม้ การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการทบทวน เพิ่มพูนความรู้ และเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ให้สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบและรับรอง ชนิดไม้ได้อย่างถูกต้องและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้มีการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ป่าไม้หลักสูตรการตรวจ พิสูจน์เนื้อไม้ และดำเนินการต่อเนื่องมาโดยตลอด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้มีความรู้ มีหลักวิชาการ และทักษะใน การตรวจจำแนกชนิดไม้ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ซึ่งจะช่วยแก้ไขข้อปัญหาเกี่ยวกับชนิดไม้และการใช้ประโยชน์ไม้ แก่ประชาชนทั่วไป ตลอดจนเป็นการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตร การตรวจพิสูจน์เนื้อไม้ รุ่นที่ ๖๗ ระหว่างวันที่ ๙-๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ สถานีวนวัฒนวิจัยสะแกราช อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา โดยมีข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ สังกัดกรมป่าไม้ที่ปฏิบัติงานด้านตรวจสอบ การนำเคลื่อนที่ การนำเข้า การส่งออก ไม้ท่อน ไม้แปรรูป ผลิตภัณฑ์ไม้ หรือที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจจำแนกชนิดไม้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๒๔ คน

กิจกรรมจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระสำคัญ

ปัญหาการลดลงอย่างต่อเนื่องของพื้นที่ป่าไม้ ป่าเสื่อมโทรม การฟื้นฟูป่าไม้ การขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ การขอจัดตั้งป่าชุมชน การบริหารจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และการดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่ป่าไม้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑,๒๒๑ ป่า ดังนั้น กรมป่าไม้จึงให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ เพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ถึงคุณค่าและมูลค่าของผืนป่า การตัดสินใจวางแผนอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ การบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ สร้างความตระหนักให้ความรู้ ความเข้าใจและความร่วมมือกับชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าไม้และทุกภาคส่วน ในการรักษาผืนป่า อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพร่วมกัน

ผลการดำเนินงาน

๑. เผยแพร่หนังสือความหลากหลายทางชีวภาพ เรื่อง เราอยู่ผืนป่าเดียวกัน, คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองของชุมชนด้านแมลง, คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองของชุมชนด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น, คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองของชุมชนด้านสัตว์, คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองของชุมชนด้านเห็ดรา, คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองของชุมชนด้านพืช, คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองของชุมชนด้านไลเคน, ความหลากหลายของไลเคนป่าภูค้ำบก จ.ร้อยเอ็ด, ความหลากหลายของไลเคนป่าดงภู จ.ศรีสะเกษ, ความหลากหลายของไลเคนป่าเขากระยาง จ.พิษณุโลก, ความหลากหลายของไลเคนป่าสนวัดจันทร์ จ.เชียงใหม่, ความหลากหลายของป่าทุ่งหลวง, ความหลากหลายของไลเคนป่ากุดจับ จ.อุดรธานี, ความหลากหลายของเห็ดราพื้นที่ป่าภาคเหนือ เล่ม ๑, ความหลากหลายของเห็ดราพื้นที่ป่าภาคใต้ เล่ม ๑, ความหลากหลายของเห็ดราพื้นที่ป่าตะวันออกเฉียงเหนือ เล่ม ๑, ป่าอยู่คนยัง:เมื่อคนกับป่าอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน, Folkways People, Water Forest, THE DIVERSITY OF LIMESTONE MOUNTAIN, Songkanong,

Sufficient convention of Tahsida people in Phukombok Forest, The charm of Gudjab Forest, เห็ดวงศ์ Xylariaceae, ป่าแม่วังก-แม่เป็น ความหลากหลายทางชีวภาพของผืนป่าอย่างยั่งยืน ให้กับผู้ให้บริการ จำนวน ๗,๗๗๔ เล่ม

๒. เผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ส่วนความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ (<http://fbd.forest.go.th>) จำนวน ๑๘ เรื่อง

๓. เผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ระบบจัดการฐานความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ กรมป่าไม้ (<http://biodiversity.forest.go.th>) จำนวน ๓๖๓ เรื่อง

๔. เผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพ กรมป่าไม้ (<http://chm.forest.go.th>) จำนวน ๑๘ เรื่อง

๕. เผยแพร่ข้อมูลทาง Facebook ของส่วนความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ (<https://www.facebook.com/pages/Forest-Biodiversity-Division/๑๕๒๒๓๖๕๐๔๔๗๐๙๔๒๕>) จำนวน ๓๒๙ เรื่อง

๖. จำนวนผู้เข้าชมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ ผ่านทางเว็บไซต์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ดังนี้

๖.๑ เว็บไซต์ส่วนความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ (<http://fbd.forest.go.th>) จำนวน ๑๓,๑๑๕ ราย

๖.๒ เว็บไซต์ระบบจัดการฐานความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ กรมป่าไม้ (<http://biodiversity.forest.go.th>) จำนวน ๑๑๖,๐๒๒ ราย

๖.๓ เว็บไซต์กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพ กรมป่าไม้ (<http://chm.forest.go.th>) จำนวน ๖,๑๙๑ ราย

๗. สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่อิงฝั่งขวาและป่าแม่่างาว จังหวัด เชียงราย พบชนิดพันธุ์พืช ๒๖๓ ชนิด สัตว์ ๓๐๖ ชนิด แมลง ๒๑๕ ชนิด เห็ดรา ๑๑๒ ชนิด ไลเคน ๓๕ ชนิด และภูมิปัญญาท้องถิ่น ๑๒ เรื่อง

๘. ข้อมูลการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแม่อิงฝั่งขวาและป่าแม่่างาว จังหวัดเชียงราย พบว่ามีชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญควรค่าต่อการป้องกันรักษาซึ่งสามารถจำแนกตามสถานะต่างๆ ดังนี้

๘.๑ Thailand Red Data Plants ประกอบด้วย

- พืชถิ่นเดียว (Endemic) และมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (VU = Vulnerable) ชนิดพันธุ์ที่สำรวจพบ ได้แก่ เข็มขาว (*Vanda lilacina* Teijsm. & Binn.) ปรังเข่า (*Cycaspectinata* Buch.-Ham.)

- พืชถิ่นเดียว (Endemic) และพืชหายาก (R=Rare Global) ชนิดพันธุ์ที่สำรวจพบ ได้แก่ กำบ่อต้น (*Schizomussaenda henryi* (Hutch.) X.F.Deng & D.X.Zhang) เชื่อง (*Wallichia caryotoides* Roxb.) ต่ำลิงหนู (*Zehneria tenuispica* W. J. de Wilde & Duyfjes) ว่านหัวสับ (*Disporum calcaratum* D. Don)

- พืชใกล้สูญพันธุ์ (EN = Endangered) ชนิดพันธุ์ที่สำรวจพบ ได้แก่ เถาไม้ดิบ (*Cyrtosia nana*)

- สัตว์ใกล้สูญพันธุ์ (VU = Vulnerable) ชนิดพันธุ์ที่สำรวจพบ ได้แก่ นกกระสาแดง (*Ardea purpurea* Linnaeus, ๑๗๖๖) ปลาตุ๊กตาดำ (*Clarias batrachus* Linnaeus, ๑๗๕๘)

๘.๒ IUCN Red List ประกอบด้วย

- พืชใกล้สูญพันธุ์ (EN = Endangered) ชนิดพันธุ์ที่สำรวจพบ ได้แก่ ชิงชัน (*Dalbergia oliveri* Gamble ex Prain) มะค่าโมง (*Afzelia xylocarpa* (Kurz) Craib)

- สัตว์ใกล้สูญพันธุ์ (EN = Endangered) ชนิดพันธุ์ที่สำรวจพบ ได้แก่ เต่าปูลู (*Platysternon megacephalum* Gray, ๑๘๓๑) ปลาจาด (*Poropuntius deauratus* Valenciennes, ๑๘๕๒)

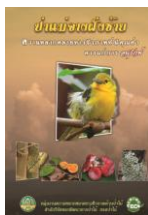
- อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) ชนิดพันธุ์ที่สำรวจพบ ได้แก่ ฝี่เสี้องทองธรรมดา *Troides aeacus* (C. & R. Felder)

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแม่ืองฝิ่งขวาและป่าแม่่งาว จังหวัดเชียงราย

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหาอุปสรรค บุคลากรไม่เพียงพอ
๒. เงื่อนไขความสำเร็จ การมีส่วนร่วมกับชุมชน

กิจกรรมพัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบบูรณาการ

สาระสำคัญ

ดำเนินการส่งเสริมให้องค์กรและเครือข่ายต่างๆ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้แบบบูรณาการ โดยการส่งเสริม พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรและเครือข่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจบทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าไม้ส่งผลให้เกิดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน และดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายป่าชุมชนที่กรมป่าไม้อนุมัติให้จัดตั้งและขึ้นทะเบียนในแต่ละจังหวัดได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงาน และส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวเป็นเครือข่ายป่าชุมชนในทุกระดับ ทั้งในระดับ

ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาคและประเทศ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และส่งเสริมการบูรณาการของเครือข่าย
กรมป่าไม้

ผลการดำเนินงาน

๑. โครงการพัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบบูรณาการ

ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรและเครือข่าย เช่น สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำโครงการพัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบบูรณาการ จำนวน
๗๒ แห่ง โดยให้การสนับสนุนงานวิชาการ เพื่อปรับปรุงพัฒนาพื้นที่เข้าร่วมโครงการให้มีความร่มรื่น เป็นการเพิ่ม
พื้นที่สีเขียว รวมถึงประสานงานและติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องกับองค์กรและเครือข่ายที่เข้าร่วม
โครงการ ให้คำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

๒. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้

๒.๑ กิจกรรมประสานและส่งเสริมการดำเนินงานเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ระดับจังหวัด พร้อม
ลงทะเบียนสมัครเป็นสมาชิกเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้

ประชาสัมพันธ์เพื่อขยายฐานสมาชิกเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ให้เกิดการประสาน
ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนการทำงานระหว่างสมาชิกเครือข่ายฯ ตลอดจน ทำให้เกิดช่องทางในการดำเนินงาน
ร่วมกับเครือข่ายอื่นๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ปัจจุบัน กรมป่าไม้มีเครือข่ายฯ ขับเคลื่อนใน ๖๘
จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๔,๓๔๑ หมู่บ้าน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐)

๒.๒ กิจกรรมประชุมเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ ระดับอำเภอ

ส่งเสริมให้มีเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ ระดับอำเภอ ในท้องที่จังหวัดพิษณุโลก กระบี่ และ
สระแก้ว โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นสมาชิกป่าชุมชนกรมป่าไม้ จำนวน ๕๙๖ คน ๒๕ รุ่น ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์การทำงานระหว่างกัน และการรวมตัวของชุมชนในระดับหมู่บ้านจัดตั้งเป็นคณะกรรมการบริหาร
เครือข่ายฯ สนับสนุนและขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เกิดการพัฒนากระบวนการทำงาน
นำไปสู่ประโยชน์สูงสุดต่อทรัพยากรป่าไม้ของชาติ และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน

๒.๓ กิจกรรมประชุมเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ ระดับจังหวัด

ส่งเสริมให้การพัฒนาเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ระดับจังหวัด ในท้องที่ ๗ จังหวัด ได้แก่
จังหวัดสุโขทัย มหาสารคาม น่าน ปราจีนบุรี พิษณุโลก สระแก้ว และกระบี่ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นคณะ
กรรมการบริหารเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ ระดับอำเภอ และสมาชิกเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ในพื้นที่
จำนวน ๑,๔๖๘ คน ๗ รุ่น ทำให้เครือข่ายมีความพร้อมในการบริหารจัดการป่าชุมชนในพื้นที่ของตนเองและพื้นที่
ข้างเคียง ตลอดจน เกิดองค์ความรู้และรูปแบบกิจกรรมใหม่ๆ ในการพัฒนางานด้านป่าชุมชนนำไปสู่การรักษาฐาน
ทรัพยากรของท้องถิ่นและประเทศชาติให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.๔ กิจกรรมจัดทำโครงการพุทธอุทยาน

ดำเนินการคัดเลือกที่พัทสงฆ์ที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟู
ป่าไม้ร่วมกับพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ร่วมดำเนินโครงการ โดยส่งเสริมและร่วมพัฒนาพื้นที่ ให้มีสภาพป่าไม้ร่มรื่น
เหมาะสมต่อการปฏิบัติธรรมควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งรายละเอียดการพัฒนาพื้นที่ ได้แก่ การจัดทำ
ป้ายโครงการ ผังขอบเขตโครงการ แบ่งพื้นที่เป็น ๒ ส่วน คือ พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ (สิ่งปลูกสร้าง) และพื้นที่
ป่าไม้ที่ที่พัทสงฆ์ร่วมดูแลรักษากับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ พร้อมปลูกและบำรุงต้นไม้ในพื้นที่โครงการ รวมถึงติดป้ายชื่อ
พื้นที่ไม่ร่วมกับป้ายคติธรรม รวมถึงจัดกิจกรรมวันต้นไม้ประจำปีของชาติ (วันวิสาขบูชา) ๑ ครั้ง หรือจัดกิจกรรม
ในโอกาสพิเศษอื่นๆ

๒.๕ การสำรวจจัดทำรายละเอียดข้อมูลที่พักสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้

ดำเนินการจัดทำแผนที่ขอบเขต แผนที่ผังการใช้ประโยชน์สิ่งปลูกสร้างของที่พักสงฆ์ในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ และแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐ ที่มีค่าพิกัดเลขระวางพร้อมภาพประกอบ จำนวน ๕๕๐ แห่ง โดยคัดเลือกที่พักสงฆ์ในการจัดทำรายละเอียด จากฐานข้อมูลที่พักสงฆ์ที่เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ร่วมกับพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๓) และที่พักสงฆ์จากการสำรวจตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่ยังไม่มีมติจำแนกประเภทการดำเนินการจากคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่พักสงฆ์ระดับจังหวัด

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

องค์กรและเครือข่ายเข้าร่วมจัดทำโครงการพัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่าย และดำเนินโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการ จำนวน ๗๒ แห่ง

ปัญหา อุปสรรค

๑. งบประมาณไม่เพียงพอในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดประชุมเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ในระดับต่างๆ ให้ครอบคลุมทั้งประเทศ

๒. ขาดเอกสารเผยแพร่เรื่องเครือข่ายป่าชุมชน และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับสมาชิกเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

๑. ขยายความร่วมมือการดำเนินงานด้านเครือข่ายป่าชุมชนร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และองค์กรเครือข่ายอื่นๆ อย่างมีส่วนร่วมและบูรณาการ

๒. จัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้สมาชิกเครือข่ายป่าชุมชนกรมป่าไม้ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ

กิจกรรมประชุมเครือข่ายป่าชุมชนระดับอำเภอ

กิจกรรมประชุมเครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด

โครงการพุทธอุทยาน

กิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบบูรณาการ

กิจกรรมพัฒนานวนศาสตร์ชุมชน

สาระสำคัญ

ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการป่าชุมชน และการจัดทำระบบวนเกษตร โดยใช้กระบวนการประชาสัมพันธ์ จัดฝึกอบรม และการศึกษาวิจัยด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การศึกษาชนิดพันธุ์ไม้เพื่อการส่งเสริมระบบวนเกษตร การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การศึกษาด้านวนศาสตร์ชุมชนต่างๆ การส่งเสริมการจัดทำแปลงสาธิตโครงการธนาคารอาหารชุมชน และการเพาะชำกล้าไม้ป่ายืนต้นประเภทพืชอาหารและสมุนไพร ตลอดจนทั้งการส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดพิษณุโลก และศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนกรมป่าไม้

เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องคนกับป่า และเป็นสถานที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวนศาสตร์ชุมชน ให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

ผลการดำเนินงาน

๑. ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๑๒ เรื่อง
๒. ศึกษาชนิดพันธุ์ไม้ จำนวน ๑๒ เรื่อง
๓. ศึกษาด้านวนศาสตร์ชุมชน จำนวน ๑๒ เรื่อง
๔. ฝึกอบรมราษฎร หลักสูตร “วนเกษตร” จำนวน ๑๒ รุ่น/ ๓๐๐ คน
๕. ฝึกอบรมราษฎร หลักสูตร “วิถีคนวิถีป่า” จำนวน ๑ รุ่น/ ๕๐ คน
๖. ฝึกอบรมราษฎร หลักสูตร “เยาวชนนักรักษ์” จำนวน ๑ รุ่น/ ๕๐ คน
๗. ส่งเสริมวนเกษตรในพื้นที่เกษตรกร จำนวน ๑๒ แห่ง/ ๕๖ ไร่
๘. การจัดทำแปลงสาธิตโครงการธนาคารอาหารชุมชน จำนวน ๒,๓๕๐ ไร่
๙. บำรุงแปลงรักษาป่าปีที่ ๒-๖ จำนวน ๘,๖๒๓ ไร่

ผลผลิต และผลลัพธ์

๑. ข้อมูลชนิดพันธุ์ไม้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชุมชนได้ใช้ประโยชน์
๒. ชุมชนได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องวนเกษตร
๓. มีแปลงสาธิตโครงการธนาคารอาหารชุมชนที่ได้รับการบำรุงจนถึงปีที่ ๖ สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ชุมชน

๔. มีข้อมูลสนับสนุนการส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชน

๕. ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีแหล่งเรียนรู้ในการจัดการป่าชุมชนผ่านการฝึกอบรมแปลงสาธิตโครงการธนาคารอาหารชุมชน อันจะเอื้อประโยชน์ต่อความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และเศรษฐกิจ สร้างผลผลิตที่ยั่งยืนและสนองความต้องการที่หลากหลาย

เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ระดับความสำเร็จของกิจกรรมพัฒนานวนศาสตร์ชุมชนผ่านการจัดทำแปลงสาธิตโครงการธนาคารอาหารชุมชน
๒. ความพึงพอใจของชุมชนต่อการดำเนินกิจกรรมพัฒนานวนศาสตร์ชุมชน

การฝึกอบรม

จัดทำและบำรุงแปลงสาธิต

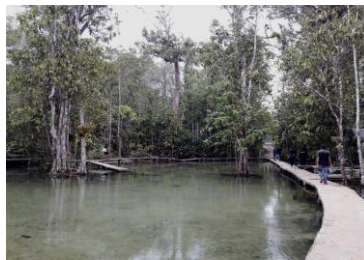
ส่งเสริมระบบวนเกษตร

การศึกษาชนิดพันธุ์ไม้

การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น

การศึกษาด้านวนศาสตร์ชุมชนเรื่องการท่องเที่ยว

กิจกรรมพัฒนาป่าชุมชนเมืองเพื่อลดสภาวะโลกร้อน

สาระสำคัญ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ สรุปได้ว่า "ปัจจุบันสภาพภูมิอากาศโดยรวมของประเทศไทยมีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยสูงกว่าในอดีต สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเนื่องมาจากสภาพธรรมชาติถูกทำลายและมีการตัดไม้ทำลายป่ามาก ทำให้อากาศร้อนอบอ้าว และประชาชนใช้เครื่องปรับอากาศเพิ่มขึ้น หากได้ช่วยกันฟื้นฟูและดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการร่วมกันสร้างพื้นที่สีเขียวให้เพิ่มมากขึ้นด้วย การช่วยกันปลูกต้นไม้ และสร้างสวนสาธารณะ ทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ให้กระจายไปทั่วประเทศ ก็จะช่วยลดอุณหภูมิ

ในโอกาสลงได้ พร้อมทั้งได้มอบหมายให้หน่วยงานพิจารณาความเหมาะสมในการนำพื้นที่มาจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะ หรือพื้นที่สันทนาการ หรือพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชน”

ผลการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาป่าในเมืองในเขตพื้นที่เป้าหมาย

๒. ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าในเมือง จำนวน ๑๒ แห่ง

๓. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รัฐ หลักสูตร “สร้างป่าพัฒนาเมือง” จำนวน ๑๒ รุ่น/ ๓๐๐ คน

๔. จัดสร้างสวนสาธารณะเพื่อสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชนเมือง จำนวน ๔ แห่ง

ผลผลิต และผลลัพธ์

๑. ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ป่าในเมือง จำนวน ๑๒ แห่ง

๒. ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ป่าในเมือง

๓. มีพื้นที่สีเขียว ซึ่งใช้เป็นพื้นที่สันทนาการ หรือพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนเพิ่มขึ้น

เงื่อนไขความสำเร็จ ความพึงพอใจผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมพัฒนาป่าชุมชนเมืองเพื่อลดสภาวะ

โลกร้อน

ประชาสัมพันธ์

ส่งเสริมป่าในเมือง

การเตรียมกล้าไม้และเตรียมพื้นที่สำหรับปลูก

สวนสาธารณะ

ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รัฐ หลักสูตร “สร้างป่าพัฒนาเมือง”

โครงการป่าเศรษฐกิจชุมชน

สาระสำคัญ

โครงการป่าเศรษฐกิจชุมชน จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าไม้ที่มีความเสื่อมโทรม โดยการปลูกไม้เศรษฐกิจ ไม้ใช้สอย และไม้กินได้ ตลอดทั้งพืชสมุนไพรในชุมชน สำหรับใช้ในครัวเรือนและสร้างรายได้ให้กับราษฎรในชุมชน และจะสามารถเปลี่ยนพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้เป็นพื้นที่ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนภายใต้หลักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ จำนวน ๗ แห่ง
๒. ฝึกอบรม หลักสูตร ป่าเศรษฐกิจชุมชน จำนวน ๔ รุ่น / ๑๐๐ คน
๓. จัดตั้งป่าเศรษฐกิจชุมชน จำนวน ๗ แห่ง (อยู่ระหว่างดำเนินการขออนุญาต)
๔. สนับสนุนป่าเศรษฐกิจชุมชน จำนวน ๓๐๐ ไร่

ผลผลิต และผลลัพธ์

1. มีการจัดการที่ดินป่าไม้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับราษฎรจากการสร้างป่าเศรษฐกิจชุมชน
3. เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ที่สมบูรณ์ให้มากขึ้น

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ หน่วยงานท้องถิ่นที่ร่วมโครงการ (อบต.) มิได้วางแผนจัดสรรงบประมาณไว้ล่วงหน้าเพื่อร่วมกิจกรรมตามโครงการ

๑.๒ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ยังคงต้องให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในทุกกิจกรรมที่กำหนด

๑.๓ ปัญหาด้านการขออนุญาตใช้พื้นที่

๑.๔ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

๒.๑ ระดับปฏิบัติ

๒.๑.๑ ชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นมีความสำคัญในการจัดทำและให้ความร่วมมือมีส่วนทำให้โครงการสำเร็จและเป็นรูปธรรมได้

๒.๑.๒ มีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้กับราษฎรในพื้นที่ เรื่องการฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรมให้ฟื้นกลับมา เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับป่าไม้

๒.๑.๓ มีการวางแผนใช้ประโยชน์ในด้านเนื้อไม้และผลผลิตจากต้นไม้ ในแปลงป่าเศรษฐกิจ

๒.๑.๔ ความร่วมมือของชุมชนในการคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้ที่จะนำมาปลูกในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจชุมชน-ป่าเสื่อมโทรมที่อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้รับการส่งเสริมจัดทำโครงการป่าเศรษฐกิจชุมชน

๒.๒ ระดับนโยบาย

การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน ในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม

การประชุมสัมมนา

จัดตั้งป่าเศรษฐกิจชุมชน

การประชุม

กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

สาระสำคัญ

ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาางานด้านป่าชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐๐ หมู่บ้าน โดยหน่วยงานรัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนได้รับรู้หลักการและวิธีการบริหารจัดการป่าชุมชน การใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในการบริหารจัดการป่าอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับภูมิประเทศ และความต้องการของชุมชนโดยใช้กระบวนการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การฝึกอบรม และการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการป่าชุมชน

ผลการดำเนินงาน

เป้าหมายดำเนินการ ๒๐๐ หมู่บ้าน โดยมีผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม ดังนี้

๑. ส่งเสริมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ จำนวน ๒๐๐ หมู่บ้าน
๒. สสำรวจข้อมูล จำนวน ๒๐๐ หมู่บ้าน
๓. สัมมนาเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน ๑๐๐ คน
๔. ฝึกอบรมราษฎร จำนวน ๒,๐๐๐ คน
๕. จัดตั้งป่าชุมชน จำนวน ๒๐๐ หมู่บ้าน

๖. บริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน ๒๐๐ หมู่บ้าน

๗. การติดตามผลการดำเนินงาน จำนวน ๒๐๐ หมู่บ้าน

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

ราษฎรในชุมชนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมจัดการป่าชุมชน จำนวน ๒๐๐ หมู่บ้าน

โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

สาระสำคัญ

โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ และเพื่อผลิตไม้ตอบสนองความต้องการใช้สอยไม้ ทั้งยังเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตเยื่อและกระดาษ ขึ้นไม้สับ ใช้เนื้อไม้ในการก่อสร้าง และทำเฟอร์นิเจอร์ ลดการพึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้ธรรมชาติ และช่วยสร้างสมดุลสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิต : มีพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๑๐,๐๑๐ ไร่

ผลลัพธ์ : ๑. ประชาชนมีรายได้จากการจำหน่ายไม้

๒. มีไม้ใช้สอยในครัวเรือนและรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบ

๓. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้น

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ การปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นการลงทุนระยะยาว ต้องใช้งบประมาณในการลงทุนค่อนข้างสูงและต้องทำการบำรุงรักษาสวนป่าอีกหลายปี ผู้ปลูกสวนป่าจึงจะได้รับผลตอบแทน ทำให้ขาดรายได้ในระหว่างการเก็บผลผลิตหรือการนำไม้ที่ปลูกไปจำหน่าย

๑.๒ การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรผู้ปลูกสวนป่ารายย่อยขาดอำนาจในการต่อรองราคาการซื้อขายไม้ หรืออยู่ห่างไกลจากแหล่งรับซื้อ ทำให้ได้รับผลตอบแทนน้อยกว่าที่ควรได้รับ

๑.๓ ประชาชนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการปลูกไม้เศรษฐกิจ

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

๒.๑ แรงจูงใจจากภาครัฐ เช่น เงินทุนสนับสนุนการปลูกป่า สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สร้างกลไกด้านแหล่งเงินทุน

๒.๒ สร้างการรวมกลุ่มผู้ปลูกสวนป่าในลักษณะเครือข่าย/สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชนเพื่อประโยชน์ในการรวมกลุ่มผลิตไม้รองรับความต้องการของตลาด รวมถึงกลไกการกำหนดกลไกด้านราคา

๒.๓ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้ปลูกสวนป่าเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ เห็นควรให้ความสำคัญที่จะดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ

โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจ สำหรับผลิตไม้เพื่อการใช้สอยเพียงพอภายในประเทศ ลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศและสร้างอาชีพ สร้างรายได้จากการขายไม้ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมไปถึงการเพิ่มจำนวนพื้นที่ป่าที่จะดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ ช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน ช่วยสร้างสมดุลทางธรรมชาติ

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิต : มีพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๘,๙๒๓ ไร่

ผลลัพธ์ : ๑. ประชาชนมีรายได้จากการจำหน่ายไม้

๒. มีไม้ใช้สอยในครัวเรือนและรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบ

๓. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้น

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ การปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นการลงทุนระยะยาว ต้องใช้งบประมาณในการลงทุนค่อนข้างสูงและต้องทำการบำรุงรักษาสวนป่าอีกหลายปี ผู้ปลูกสวนป่าจึงจะได้รับผลตอบแทน ทำให้ขาดรายได้ในระหว่างการเก็บผลผลิตหรือการนำไม้ที่ปลูกไปจำหน่าย

๑.๒ การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรผู้ปลูกสวนป่ารายย่อยขาดอำนาจในการต่อรองราคาการซื้อขายไม้ หรืออยู่ห่างไกลจากแหล่งรับซื้อ ทำให้ได้รับผลตอบแทนน้อยกว่าที่ควรได้รับ

๑.๓ ประชาชนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการปลูกไม้เศรษฐกิจ

๒. เจ็อนไขความสำเร็จ

๒.๑ แรงจูงใจจากภาครัฐ เช่น เงินทุนสนับสนุนการปลูกป่า สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สร้างกลไกด้านแหล่งเงินทุน

๒.๒ สร้างการรวมกลุ่มผู้ปลูกสวนป่าในลักษณะเครือข่าย/สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชนเพื่อประโยชน์ในการรวมกลุ่มผลิตไม้รองรับความต้องการของตลาด รวมถึงกลไกการกำหนดกลไกด้านราคา

๒.๓ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้ปลูกสวนป่าเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อเสนอแนะ เห็นควรให้ความสำคัญที่จะดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒

สาระสำคัญ

โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจ สำหรับผลิตไม้เพื่อการใช้สอยเพียงพอภายในประเทศ ลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศและสร้างอาชีพ สร้างรายได้จากการขายไม้ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมไปถึงการเพิ่มจำนวนพื้นที่ป่าที่จะดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ ช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน ช่วยสร้างสมดุลทางธรรมชาติ

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิต : มีพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๑๐,๐๐๐ ไร่

ผลลัพธ์ : ๑. ประชาชนมีรายได้จากการจำหน่ายไม้

๒. มีไม้ใช้สอยในครัวเรือนและรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบ

๓. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้น

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ การปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นการลงทุนระยะยาว ต้องใช้งบประมาณในการลงทุนค่อนข้างสูงและต้องทำการบำรุงรักษาสวนป่าอีกหลายปี ผู้ปลูกสวนป่าจึงจะได้รับผลตอบแทน ทำให้ขาดรายได้ในระหว่างการเก็บผลผลิตหรือการนำไม้ที่ปลูกไปจำหน่าย

๑.๒ การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรผู้ปลูกสวนป่ารายย่อยขาดอำนาจในการต่อรองราคาการซื้อขายไม้ หรืออยู่ห่างไกลจากแหล่งรับซื้อ ทำให้ได้รับผลตอบแทนน้อยกว่าที่ควรได้รับ

๑.๓ ประชาชนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการปลูกไม้เศรษฐกิจ

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

๒.๑ แรงจูงใจจากภาครัฐ เช่น เงินทุนสนับสนุนการปลูกป่า สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สร้างกลไกด้านแหล่งเงินทุน

๒.๒ สร้างการรวมกลุ่มผู้ปลูกสวนป่าในลักษณะเครือข่าย/สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชนเพื่อประโยชน์ในการรวมกลุ่มผลิตไม้รองรับความต้องการของตลาด รวมถึงกลไกการกำหนดกลไกด้านราคา

๒.๓ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้ปลูกสวนป่าเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อเสนอแนะ เห็นควรให้ความสำคัญที่จะดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

โครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ปลูกไม้ยางพาราและพื้นที่เกษตรกรรม

สาระสำคัญ

กรมป่าไม้ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ปลูกไม้ยางพาราและพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจของประเทศ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเต็มศักยภาพ สร้างรายได้จากไม้ที่ปลูกให้แก่เกษตรกร และเป็นการเพิ่มความหลากหลายของระบบนิเวศในพื้นที่ ก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิต : มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๒๐,๐๑๓ ไร่

ผลลัพธ์ : ๑. ประชาชนมีรายได้จากการจำหน่ายไม้

๒. มีไม้ใช้สอยในครัวเรือนและรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบ

๓. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจของประเทศ

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ การปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นการลงทุนระยะยาว ต้องใช้งบประมาณในการลงทุนค่อนข้างสูงและต้องทำการบำรุงรักษาสวนป่าอีกหลายปี ผู้ปลูกสวนป่าจึงจะได้รับผลตอบแทน ทำให้ขาดรายได้ในระหว่างการเก็บผลผลิตหรือการนำไม้ที่ปลูกไปจำหน่าย

๑.๒ การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรผู้ปลูกสวนป่ารายย่อยขาดอำนาจในการต่อรองราคาการซื้อขายไม้ หรืออยู่ห่างไกลจากแหล่งรับซื้อ ทำให้ได้รับผลตอบแทนน้อยกว่าที่ควรได้รับ

๑.๓ ประชาชนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการปลูกไม้เศรษฐกิจ

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

๒.๑ แรงจูงใจจากภาครัฐ เช่น เงินทุนสนับสนุนการปลูกป่า สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สร้างกลไกด้านแหล่งเงินทุน

๒.๒ สร้างการรวมกลุ่มผู้ปลูกสวนป่าในลักษณะเครือข่าย/สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชนเพื่อประโยชน์ในการรวมกลุ่มผลิตไม้รองรับความต้องการของตลาด รวมถึงกลไกการกำหนดกลไกด้านราคา

๒.๓ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้ปลูกสวนป่าเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
ข้อเสนอแนะ นโยบายส่งเสริมไม้เศรษฐกิจของรัฐบาลควรมีความชัดเจนและต่อเนื่อง

กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายเกษตรกรอาชีพปลูกสวนป่า

สาระสำคัญ

การสร้างเครือข่ายเกษตรกรอาชีพปลูกสวนป่า เป็นแนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนากลุ่มหรือองค์กรได้จนสามารถพึ่งพาตนเอง และเกิดความยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ ได้จัดทำกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายเกษตรกรอาชีพปลูกสวนป่า รองรับโครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ โดยส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายเกษตรกรอาชีพปลูกสวนป่า เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกันระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการ ให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และต่อยอดไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรและประเทศชาติอย่างยั่งยืน

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิต : มีเครือข่ายเกษตรกรอาชีพปลูกสวนป่าที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการ ๒๓ เครือข่าย

ผลลัพธ์ : ๑. เกิดการรวมกลุ่มของผู้ปลูกไม้เศรษฐกิจในการช่วยกันแก้ไขปัญหาอุปสรรค และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต การใช้ประโยชน์ไม้ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. เกิดความเชื่อมโยงด้านตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการ

เงื่อนไขความสำเร็จ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ นโยบายการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจของรัฐบาล ควรมีความชัดเจนและต่อเนื่อง

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการปลูกไม้เศรษฐกิจ

สาระสำคัญ

การส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแก่ประชาชน ภาคเอกชน ให้มีความสนใจปลูกสวนป่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สอยในครัวเรือน เพื่อการค้า และเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ รัฐจำเป็นต้องอำนวยความสะดวกในด้านกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกสร้างสวนป่า ตลอดจน มีฐานข้อมูลเพื่อใช้สนับสนุนในการวางแผนด้านต่างๆ

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิต : มีพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๑๓,๖๔๒ ไร่

ผลลัพธ์ : ๑. ประชาชนมีรายได้จากการจำหน่ายไม้

๒. มีไม้ใช้สอยในครัวเรือน และรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบ

๓. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้น

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค ประชาชนมีความเข้าใจด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้เศรษฐกิจไม่ชัดเจน

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ มีฐานข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และมีการเผยแพร่ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

(กิจกรรมเพาะชำกล้าไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว)

สาระสำคัญ

๑. ปัจจุบันทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ต่างตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาภาวะโลกร้อนที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวมีส่วนช่วยในการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญตัวหนึ่งในการก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน และกรมป่าไม้ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวม ๙ หน่วยงาน จัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ การป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ (MOU) กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อร่วมกันฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๒. หากเปรียบเทียบพื้นที่การเกษตรในประเทศไทย พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสาน มีพื้นที่การเกษตร ถึง ๖๐ ล้านไร่ ถือว่ามากที่สุดในประเทศไทย แต่มีอัตราการขยายตัวของผลผลิตด้านการเกษตรต่ำสุด เพราะมีปัญหาคุณภาพดินที่ไม่เอื้อต่อการเพาะปลูก โดยปัญหาดินเค็มมีถึง ๑๗.๘ ล้านไร่ หรือ ร้อยละ ๒๙ ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งภาค กลุ่มพื้นที่ ๑๘ จังหวัด ๙๔ อำเภอ (ยกเว้น จังหวัดเลย) ในจำนวนนี้มีพื้นที่ดินเค็มมาก ๕ จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ร้อยเอ็ด สกลนคร มหาสารคาม และขอนแก่น นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการแพร่เกลืออีก ๑๙.๔ ล้านไร่ แนวทางหนึ่งที่มีผลในการใช้ป้องกันแก้ไขปัญหาการแพร่กระจายดินเค็ม คือ ส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้โตเร็วที่มีระบบรากลึกใช้น้ำมากบนพื้นที่ที่มีศักยภาพในการแพร่กระจายเกลือ เพราะระบบรากของไม้ยืนต้น

๓. การทำสวนยางพาราปัจจุบันแตกต่างจากอดีตมาก จากรูปแบบสวนสมรมหรือการปลูกพืชหลากหลายชนิดในพื้นที่มาเป็นรูปแบบการปลูกพืชเชิงเดี่ยวส่งผลให้ความหลากหลายทางชีวภาพและความอุดม

สมบูรณ์ของป่าไม้ลดลง นอกจากนั้นการปลูกยางพาราเชิงเดี่ยว ยังส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมดินถล่มทางภาคใต้ ที่นับวันจะเป็นปัญหาหนักขึ้นทุกปี เนื่องจากระบบรากยึดเกาะดินของต้นยางพาราไม่เหมือนต้นไม้ป่ายืนต้น และเพื่อเป็นการคืนความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ด้วยการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยการปลูกไม้ป่ามีค่าและไม้พื้นเดิมผสมผสานกับสวนยางพารา นอกจากจะช่วยเพิ่มมูลค่าของพื้นที่ที่ปลูกยางพาราแล้ว ยังสามารถสร้างเป็นมรดกไว้ให้ลูกหลานในอนาคต ตามวิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๓ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตลอดจนสอดคล้องกับมาตรการในการเพิ่มพื้นที่ป่าของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการส่งเสริมปลูกไม้มีค่าเป็นเงินออม/เงินมรดกได้อย่างดีอีกด้วย

ผลการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ หน่วยงานเพาะชำกล้าไม้ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว จำนวน ๓๙.๙๕ ล้านกล้า เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชน เอกชน ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งทุกภาคส่วน

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

กล้าไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว มีจำนวน ๓๙.๙๕ ล้านกล้า

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

วิธีการดำเนินการและการเบิกจ่ายมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้หน่วยงานเพาะชำกล้าไม้ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ พื้นที่สีเขียวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการจัดประชุมระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน และควรจัดทำคู่มือการเบิกจ่ายสำหรับเป็นแนวทางในการเบิกจ่าย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนด

กิจกรรมเพาะชำกล้าไม้พะยุงและไม้มีค่าในสกุลเพื่อการอนุรักษ์

สาระสำคัญ

ปัญหาการลักลอบตัดไม้และค้าไม้มีค่าทางเศรษฐกิจถือเป็นปัญหาที่ทุกรัฐบาลพยายามป้องกันแก้ไขอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งไม้พะยุง เนื่องจากความต้องการใช้เนื้อไม้มีสูงมาก ประกอบกับกระแสความต้องการใช้ไม้ของตลาดทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศมีสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งปัจจุบันพบว่า ไม้พะยุงยังคงมีกระแสการจับกุมผู้ลักลอบตัดและเคลื่อนย้ายเพื่อนำไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น นอกจากการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำไม้พะยุงอย่างเข้มงวด การเพาะชำกล้าไม้พะยุงเพื่อส่งเสริมให้มีการปลูกขยายพันธุ์กล้าไม้นั้นก็ยังเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการช่วยอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ การฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ การได้มาซึ่งพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นได้

ผลการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ หน่วยงานเพาะชำกล้าไม้ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้พะยุงและไม้มีค่าในสกุลเพื่อการอนุรักษ์ จำนวน ๖.๒ ล้านกล้า เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชน เอกชน ชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่น รวมทั้งทุกภาคส่วน

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

กล้าไม้พะยุงและไม้มีค่าในสกุล มีจำนวน ๖.๒ ล้านกล้า

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

วิธีการดำเนินการและการเบิกจ่ายมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้หน่วยงานเพาะชำกล้าไม้ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

กล้าไม้พะยุงและไม้มีค่าในสกุล มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการจัดประชุมระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน และควรจัดทำคู่มือการเบิกจ่ายสำหรับเป็นแนวทางในการเบิกจ่าย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนด

โครงการเพาะชำกล้าไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพเขาสูงชันที่เสื่อมโทรมกลับคืนสู่สภาพป่าธรรมชาติ

สาระสำคัญ

ดำเนินการผลิตกล้าไม้พื้นถิ่นเดิม แจกจ่ายให้แก่ประชาชนในพื้นที่ป่าต้นน้ำ ๑๒ จังหวัดภาคเหนือ และจังหวัดเลย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้นำไปปลูกเพื่อช่วยฟื้นฟูสภาพพื้นที่เขาสูงชันที่เสื่อมโทรม กลับคืนสู่สภาพป่าธรรมชาติและเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวคืนสู่ประเทศชาติสืบไป

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

กล้าไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพเขาสูงชันที่เสื่อมโทรมกลับคืนสู่สภาพป่าธรรมชาติ มีจำนวน ๖.๘ ล้านกล้า ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

วิธีการดำเนินการและการเบิกจ่ายมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้หน่วยงานเพาะชำกล้าไม้ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

กล้าไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพเขาสูงชันที่เสื่อมโทรมกลับคืนสู่สภาพป่าธรรมชาติ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการจัดประชุมระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน และควรจัดทำคู่มือการเบิกจ่ายสำหรับเป็นแนวทางในการเบิกจ่าย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนด

โครงการเพิ่มศักยภาพงานเพาะชำกล้าไม้

สาระสำคัญ

เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานกับหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ดำเนินการสร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้ ขนาด ๒๐x๒๐ เมตร จำนวน ๕ หลัง เรือนเพาะชำกล้าไม้ขนาด ๓๐x๓๐ เมตร จำนวน ๑๐ หลัง เรือนเพาะชำกล้าไม้ ขนาด ๔๐x๔๐ เมตร จำนวน ๕ หลัง ปรับปรุงบ้านพักข้าราชการ ๕-๖ อาคารศูนย์ฝึกอบรม และหอพัก ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ นครราชสีมา จำนวน ๓ หลัง และปรับปรุงบ้านพักข้าราชการ ๑-๒ สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดนครพนม จำนวน ๑ หลัง

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

๑. เรือนเพาะชำกล้าไม้ ขนาด ๒๐x๒๐ เมตร จำนวน ๕ หลัง
๒. เรือนเพาะชำกล้าไม้ ขนาด ๓๐x๓๐ เมตร จำนวน ๑๐ หลัง
๓. เรือนเพาะชำกล้าไม้ ขนาด ๔๐x๔๐ เมตร จำนวน ๕ หลัง
๔. ปรับปรุงบ้านพักข้าราชการ ๕-๖ อาคารศูนย์ฝึกอบรม และหอพัก ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ นครราชสีมา จำนวน ๓ หลัง
๕. ปรับปรุงบ้านพักข้าราชการ ๑-๒ สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดนครพนม จำนวน ๑ หลัง

เงื่อนไขความสำเร็จ เรือนเพาะชำกล้าไม้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และบ้านพักข้าราชการได้รับการปรับปรุง ทำให้ศักยภาพในการเพาะชำกล้าไม้เพิ่มมากขึ้น

โครงการเพิ่มศักยภาพงานเพาะชำกล้าไม้

กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการจัดการป่าไม้ด้านงานเพาะชำกล้าไม้

สาระสำคัญ

เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานกับหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ดำเนินการซื้อรถยนต์บรรทุกดีเซล ขนาด ๒ ตัน ๔ ล้อ จำนวน ๑๐ คัน

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

รถยนต์บรรทุกดีเซล ขนาด ๒ ตัน ๔ ล้อ จำนวน ๑๐ คัน

เงื่อนไขความสำเร็จ

รถยนต์บรรทุกทุกดีเซล มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ศักยภาพในการเพาะชำกล้าไม้เพิ่มมากขึ้น

(กิจกรรมปลูกป่า)

สาระสำคัญ

เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการรวบรวมข้อมูลพื้นที่ที่พร้อมจะปลูกป่า และพื้นที่ที่ได้ดำเนินการปลูกไปแล้วทั่วประเทศ เพื่อนำมาจัดทำฐานข้อมูลในการปลูกป่า โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ รวมทั้งเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและเอกชนในการปลูกและบำรุงป่า

ผลการดำเนินงาน

รวบรวมข้อมูลพื้นที่ที่พร้อมจะปลูกพื้นที่ฟูป่า และพื้นที่ที่ได้ปลูกพื้นที่ฟูป่าไปแล้วทั่วประเทศ จำนวน ๓๐,๐๐๐ ไร่

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

๑. มีฐานข้อมูลพื้นที่ที่พร้อมจะปลูกป่า และพื้นที่ที่ได้ปลูกไปแล้วทั่วประเทศ
๒. เสริมสร้างให้ประชาชนและองค์กรหน่วยงานต่างๆ มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๓. สร้างงานและกระจายรายได้ลงสู่ท้องถิ่น

๔. ป้องกันปัญหาการบุกรุกแผ้วถางป่า จับจองพื้นที่ทำกินในป่าเสื่อมโทรมของราษฎรในพื้นที่
ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ถูกบุกรุก บางพื้นที่อาจมีปัญหาเกี่ยวกับชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณรอบๆ พื้นที่ป่า ที่ยังไม่เข้าใจ และให้ความร่วมมือในการฟื้นฟูป่า

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่ควรจะต้องดำเนินการเข้าไปทำความเข้าใจ ให้ความรู้ และร่วมทำประชาคมกับชาวบ้าน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการฟื้นฟูป่า และให้ความยอมรับร่วมเป็นแนวร่วมเครือข่ายในการฟื้นฟูป่า ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมให้กับคืนความอุดมสมบูรณ์ให้เป็นไปตามเป้าหมายเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของประเทศ เห็นควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดเตรียมพื้นที่ที่พร้อมจะปลูกป่าเพื่อดำเนินการปลูกฟื้นฟู และพื้นที่ที่ดำเนินการปลูกฟื้นฟูไปแล้ว รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลในการปลูกฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนให้การปลูกฟื้นฟูประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

(กิจกรรมบำรุงรักษาป่า)

สาระสำคัญ

เป็นกิจกรรมสำหรับการบำรุงสวนป่า ทุกประเภทตั้งแต่ อายุ ๒ ปี ถึง ๑๐ ปี เพื่อให้ต้นไม้ในสวนป่าสามารถตั้งตัวและเจริญเติบโต รวมทั้งสวนป่าในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ซึ่งหมดงบประมาณบำรุงแล้วจำนวน ๕๔๕,๔๑๓ ไร่ ซึ่งส่วนมากเป็นไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะถูกบุกรุกและยึดถือครอบครองได้ง่าย หากไม่มีการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง เป็นการเร่งฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและเอกชนในการปลูกและบำรุงป่า

ผลการดำเนินงาน

พื้นที่ป่าได้รับการบำรุงรักษา จำนวน ๔๔๑,๖๖๔ ไร่

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

๑. เป็นการฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ จำนวน ๔๔๑,๖๖๔ ไร่ ส่งผลให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี

๒. ประชาชนในท้องถิ่น องค์กร และหน่วยงานมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าและเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๓. ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดี เนื่องจากมีรายได้จากการรับจ้างบำรุงป่า ซึ่งเป็นการกระจายรายได้โดยตรงแก่ราษฎร

๔. เป็นการป้องกันปัญหาการบุกรุกแผ้วถางป่า จับจองพื้นที่ทำกินในป่าเสื่อมโทรมของราษฎรในพื้นที่
ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ ขาดบุคลากร ยานพาหนะ วัสดุครุภัณฑ์ สำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่

๑.๒ งบประมาณด้านการฟื้นฟูป่ามีความไม่ต่อเนื่อง ทำให้การเพิ่มพื้นที่ป่าไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

กรมป่าไม้ โดยสำนักส่งเสริมการปลูกป่า โดย ส่วนปลูกป่าภาครัฐ ได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา/อุปสรรค สำหรับการดำเนินงานด้านการฟื้นฟูสภาพป่า ซึ่งเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ด้านการวางแผน โดยมีการวางแผนทั้งในเรื่องบุคลากร งานที่ปฏิบัติ และงบประมาณ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการให้เป็นไปตาม

๒.๑.๑ หลักวิชาการ หรือแนวทางการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๒ การบริหารจัดการที่เหมาะสม มีความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๓ ยึดหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๒.๑.๔ มีการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

๒.๒ ด้านการติดตาม โดยในการดำเนินงานจะต้องมีการติดตามผลปฏิบัติงานในทุกๆระดับ คือ

๒.๒.๑ ระดับพื้นที่ โดยหัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่า

๒.๒.๒ ระดับหน่วยงาน โดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ และสำนักส่งเสริมการปลูกป่า

๒.๒.๓ ระดับนโยบาย โดยสำนักแผนงานและสารสนเทศ กลุ่มตรวจสอบภายใน และ

ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้

คือ

๒.๓ ด้านความเชื่อมั่น/ทัศนคติ เป็นการดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่น/ทัศนคติที่ดีในทุกระดับ

๒.๓.๑ ระหว่างเจ้าหน้าที่และองค์กร

๒.๓.๒ ระหว่างหน่วยงาน

๒.๓.๓ ระหว่างองค์กรและประชาชน

ข้อเสนอแนะ

๑. เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ โดยจะต้องมีการดำเนินการฟื้นฟู และบำรุงดูแลรักษาป่าให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องจนถึงอายุ ๑๐ ปี

๒. ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บำรุงป่าปีที่ ๒ - ๖

บำรุงป่าปีที่ ๗ - ๑๐

จัดทำแนวกันไฟ

กิจกรรมปลูกป่าในพื้นที่โครงการฟื้นฟูป่าตามมาตรา ๒๕ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพื้นที่ที่ถูกบุกรุก

สาระสำคัญ

เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ที่ถูกบุกรุกและเสร็จสิ้นคดีแล้ว ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยหน่วยงานของรัฐและการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบุกรุกซ้ำ หรือกลับเข้าไปใช้ประโยชน์อีกครั้ง

ผลการดำเนินงาน ปลูกป่า จำนวน ๑๐,๐๐๐ ไร่

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

- ๑. พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมที่ถูกบุกรุกได้รับการฟื้นฟูให้กลับคืนความสมบูรณ์ จำนวน ๑๐,๐๐๐ ไร่
- ๒. ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าแปลงเดิมซ้ำอีก
- ๓. ราษฎรในท้องถิ่นมีรายได้จากการฟื้นฟูป่า เป็นการกระจายรายได้โดยตรงแก่ราษฎรและลงสู่ท้องถิ่น

ต่อไป

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

- ๑.๑ ขาดบุคลากร ยานพาหนะ วัสดุครุภัณฑ์ สำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่
- ๑.๒ งบประมาณด้านการฟื้นฟูป่ามีความไม่ต่อเนื่อง ทำให้การเพิ่มพื้นที่ป่าไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

ที่กำหนด

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

กรมป่าไม้ โดยสำนักส่งเสริมการปลูกป่า ส่วนปลูกป่าภาครัฐ ได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา/อุปสรรค สำหรับการดำเนินงานด้านการฟื้นฟูสภาพป่า ซึ่งเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ด้านการวางแผน โดยมีการวางแผนทั้งในเรื่องบุคลากร งานที่ปฏิบัติ และงบประมาณ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการให้เป็นไปตาม

- ๒.๑.๑ หลักวิชาการ หรือแนวทางการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๑.๒ การบริหารจัดการที่เหมาะสม มีความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ
- ๒.๑.๓ ยึดหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
- ๒.๑.๔ มีการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

๒.๒ ด้านการติดตาม โดยในการดำเนินงานจะต้องมีการติดตามผลปฏิบัติงานในทุกๆระดับ คือ

- ๒.๒.๑ ระดับพื้นที่ โดยหัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ
- ๒.๒.๒ ระดับหน่วยงาน โดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่๓ และสำนักส่งเสริมการปลูกป่า
- ๒.๒.๓ ระดับนโยบาย โดยสำนักแผนงานและสารสนเทศ กลุ่มตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้

๒.๓ ด้านความเชื่อมั่น/ทัศนคติ เป็นการดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่น/ทัศนคติที่ดีในทุกๆระดับ คือ

- ๒.๓.๑ ระหว่างเจ้าหน้าที่และองค์กร
- ๒.๓.๒ ระหว่างหน่วยงาน
- ๒.๓.๓ ระหว่างองค์กรและประชาชน

ข้อเสนอแนะ

๑. เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ โดยจะต้องมีการดำเนินการฟื้นฟู และบำรุงดูแลรักษาป่าให้เป็นอย่างต่อเนื่องจนถึงอายุ ๑๐ ปี
๒. ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

(โครงการครูป่าไม้ด้านการฟื้นฟูป่า)

สาระสำคัญ

เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อสนองงานตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของป่าไม้ในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่เกิดการบุกรุกป่าในพื้นที่สูงชันก่อให้เกิดภัยพิบัติดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ตลอดจนการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ให้กับชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชน เมื่อเยาวชนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของป่าไม้ดังกล่าวแล้ว จะทำให้เกิดความรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ ก่อให้เกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาป่าไม้ เมื่อเยาวชนเหล่านี้เติบโตขึ้นจะเป็นแนวร่วมสำคัญในการป้องกันรักษาและการฟื้นฟูป่าไม้ ซึ่งจะเป็นการป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการบุกรุก ภัยพิบัติดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ได้ในอนาคตต่อไป

ผลการดำเนินงาน

จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการฟื้นฟูป่าไม้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่สูงชัน จำนวน ๒๕ โรงเรียน

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

๑. เยาวชนในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สูงชัน จำนวน ๒๕ โรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของป่าไม้ในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

๒. เยาวชนมีความรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้

๓. เกิดจิตสำนึกในการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาป่าไม้ ซึ่งจะเป็นการป้องกันและบรรเทาอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นจากภัยพิบัติดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากให้กับชุมชนของตนเองได้ในอนาคตต่อไป

๔. มีแนวร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ ขาดบุคลากร ยานพาหนะ วัสดุครุภัณฑ์ สำหรับการดำเนินการส่งเสริม/ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของป่าไม้ให้กับเยาวชนในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สูงชัน

๑.๒ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

๒.๑ เจ้าหน้าที่มีความพร้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้

๒.๒ มีสื่อการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย และมีหลักสูตรที่ครอบคลุมในแต่ละระดับชั้น

๒.๓ มีการประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งก่อนและหลังการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีความต่อเนื่อง

๒. ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

๓. ควรเตรียมความพร้อมด้านเจ้าหน้าที่ หลักสูตร สื่อการเรียนรู้ และวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่เป้าหมาย

๔. ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เยาวชน/ชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงบทบาทของป่าไม้ ประโยชน์ที่ได้รับจากป่าไม้ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ ต่อไป

กิจกรรมอำนวยความสะดวกแผนงานและสารสนเทศ

สาระสำคัญ

สำนักแผนงานและสารสนเทศเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งงานด้านจัดทำแผนงานงบประมาณ แผนปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงิน การติดตามและประเมินผล และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ผลการดำเนินงาน

หน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้จำนวน ๓๕ หน่วยงานจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายเงินรายเดือนและรายไตรมาสตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงบประมาณกำหนด

กิจกรรมส่งเสริมงานด้านต่างประเทศ

สาระสำคัญ

ดำเนินงานและกิจกรรมที่สำคัญภายใต้ความร่วมมือกับนานาชาติทั้งแบบทวิภาคี (Bilateral) และพหุภาคี (Multilateral) รวมทั้งเข้าร่วมการประชุมนานาชาติในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน

๑. ความร่วมมือสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) อาทิเช่น การประชุมระดับรัฐมนตรีด้านการเกษตรและป่าไม้ (ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry: AMAF) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ (Senior Officials Meeting of the ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry: SOM-AMAF) และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านป่าไม้ (ASEAN Senior Officials on Forestry: ASOF) เป็นต้น

๒. ความร่วมมือองค์กรไม้เขตร้อนระหว่างประเทศ (International Timber Trade Organization: ITTO)

๓. ความร่วมมือองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) อาทิเช่น โครงการ Sustainable Forest and Land Management for Improved Livelihoods and Ecosystems เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF)

๔. ความร่วมมือองค์การเพื่อจัดการป่าอย่างยั่งยืนและการฟื้นฟูป่าแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Network for Sustainable Forest Management and Rehabilitation: APFNet)

๕. ความร่วมมือ Japan International Cooperation Agency (JICA) เป็นโครงการความร่วมมือแบบให้เปล่าของรัฐบาลญี่ปุ่น

๖. ความร่วมมือองค์กรความร่วมมือป่าไม้แห่งเอเชีย (Asian Forest Cooperation Organization: AFoCO) อยู่ระหว่างการดำเนินการเข้าร่วมเป็นสมาชิก

๗. ความร่วมมือภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (United Nations Convention on Biodiversity: UNCBD) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (United Nations Convention to Combat Desertification: UNCCD) อนุสัญญา

ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES)

๘. ความร่วมมือองค์กรความร่วมมือด้านไม้ไผ่และหวายระหว่างประเทศ (International Network for Bamboo and Rattan: INBAR) เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ ๔๒ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

๙. เข้าร่วมการประชุมภาคีป่าไม้แห่งสหประชาชาติ (The Twelfth Session of the Session of the United Nations Forum on Forests: UNFF)

๑๐. จัดการประชุมวิชาการคณะทำงานอาเซียนด้านป่าชุมชน ครั้งที่ ๗ และการประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านป่าชุมชน ครั้งที่ ๑๑

ผลผลิตและผลลัพธ์ ความร่วมมือด้านการเงิน วิชาการ ฝึกอบรม ประชุมสัมมนาในต่างประเทศและในประเทศ โครงการ/กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนความร่วมมือ

กิจกรรมการบริการประชาชน สาระสำคัญ

ศูนย์บริการประชาชนกรมป่าไม้ ได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาติดต่อสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภารกิจและความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ ตลอดจนการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการรับเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียน ขอความเป็นธรรม ขอความช่วยเหลือ แจ้งเบาะแสที่เกี่ยวกับภารกิจกรมป่าไม้ และประสานงาน ส่งต่อเรื่องให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องรับไปดำเนินการตามขั้นตอนของแต่ละหน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในภารกิจที่เกี่ยวข้องและภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ การดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เรื่อง การเป็นเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐระดับกระทรวง ให้เป็นหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นไปอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๓ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘

ผลการดำเนินงาน

๑. การดำเนินการเรื่องร้องทุกข์/แจ้งเบาะแส ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จากจำนวนเรื่องทั้งหมด ๔๖๑ เรื่อง ดำเนินการจนได้ข้อยุติ จำนวน ๒๒๓ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๔๘ และอยู่ระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๓๘ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๕๒

ประเภทเรื่องร้องทุกข์/แจ้งเบาะแส	เรื่องทั้งหมด		ดำเนินการแล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ
	จำนวน	ร้อยละ		
ให้ข้อมูล/แจ้งเบาะแส	๑๘๙	๔๑	๙๕	๙๔
ร้องเรียนเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่และภารกิจของกรมป่าไม้	๑๙๔	๔๒	๖๓	๑๓๑
ขอคำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ	๗๘	๑๗	๖๕	๑๓
รวมทั้งสิ้น	๔๖๑	๑๐๐	๒๒๓ (๔๘%)	๒๓๘ (๕๒%)

๒. การให้บริการข้อมูลข่าวสารของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

รายการผู้ขอรับบริการ	ผู้รับบริการ
๑. ผู้ขอรับบริการข้อมูลสิ่งพิมพ์ เอกสารเผยแพร่วิชาการป่าไม้	๖
๒. ผู้ขอรับบริการข้อมูลทางโทรศัพท์/ศูนย์บริการฯ	๘๘๑
๓. ผู้ขอรับบริการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	๐
๔. ผู้ขอรับบริการข้อมูลข่าวสารทางราชการของกรมป่าไม้ (ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐)	๑๐
รวมทั้งหมด	๘๙๗

ปัญหา อุปสรรค

๑. การดำเนินการผ่านระบบรับเรื่องร้องเรียนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (E-Petition) โดยสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สป.ทส.) มีขั้นตอนในการดำเนินการเพิ่มมากขึ้น เช่น เมื่อกรมป่าไม้รายงานผลการดำเนินการผ่านระบบ E-Petition แล้ว แต่ยังคงต้องรายงานเป็นหนังสือให้ สป.ทส. อีกทางหนึ่งด้วย และบางเรื่องมีเอกสารประกอบเป็นจำนวนมาก สป.ทส. ไม่สามารถแนบไฟล์ผ่านระบบได้จึงส่งเอกสารดังกล่าวเป็นหนังสือให้กรมป่าไม้ต่างหากภายหลัง

๒. สป.ทส. ส่งเรื่องร้องเรียนกรณีที่มีการเร่งรัดติดตามผ่านระบบรับเรื่องร้องเรียน (E-Petition) เป็น ID ใหม่ ทำให้ซ้ำซ้อนและยุ่งยากต่อการปฏิบัติงาน

๓. เรื่องร้องเรียนที่ศาลเคยมีคำพิพากษาและคดีถึงที่สุดแล้ว แต่ผู้ร้องไม่พอใจคำตัดสินและมายื่นเรื่องเรียนใหม่

๔. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บางหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญในการเร่งรัดเรื่องร้องเรียนทำให้เรื่องร้องเรียนไม่ได้ดำเนินการแก้ไขเป็นจำนวนมาก

๕. ไม่ได้รับพิจารณาสนับสนุนงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เพิ่มเติมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการระบบจัดการเรื่องร้องเรียนให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑-๑๓ และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขาทำให้มีเรื่องที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในอัตราที่สูง

แนวทางการแก้ไข

๑. ทบทวนแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติงานเรื่องร้องเรียนที่ส่งผ่านระบบรับเรื่องร้องเรียนของ ทส. (E-Petition) ร่วมกับ สป.ทส. เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน

๒. เจ้าหน้าที่ที่รับเรื่องร้องเรียนจะต้องสอบถามรายละเอียดข้อมูลจากผู้ร้องประเด็นต่างๆ ให้ชัดเจนมากที่สุด หากไม่อยู่ในความรับผิดชอบก็สามารถชี้แจงหรือให้คำแนะนำผู้ร้องเพื่อเป็นการลดจำนวนเรื่องร้องเรียน

๓. ผู้บริหารและหัวหน้าหน่วยงานควรให้ความสำคัญในการเร่งรัดการดำเนินการเรื่องร้องเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

๔. สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้กับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อเป็นค่าดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน

การประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของกรมป่าไม้

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เข้าตรวจเยี่ยมศูนย์ข้อมูลข่าวสารของกรมป่าไม้

ศูนย์บริการประชาชนกรมป่าไม้ ออกติดตามการดำเนินการเรื่องร้องเรียน
ณ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ส่วนภูมิภาค

ศูนย์บริการประชาชนกรมป่าไม้ จัดประชุมชี้แจงเรื่องร้องเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ โดยมีท่านพลโท ธรณิศวร์ โรจนสุวรรณ

หัวหน้าคณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในการประชุม

กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการจัดการงานป่าไม้

สาระสำคัญ

กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการจัดการงานป่าไม้เป็นการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกรมป่าไม้ เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการงานป่าไม้

ผลการดำเนินงาน

หน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้จำนวน ๒๐ หน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณได้เพิ่มศักยภาพการจัดการงานป่าไม้

กิจกรรมจัดการที่ดินป่าไม้

สาระสำคัญ

เนื่องจากมีราษฎรครอบครองอยู่อาศัย/ทำกิน ในพื้นที่ป่าไม้เป็นจำนวนมากซึ่งไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้เกิดความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินป่าไม้ ดังนั้น รัฐจึงได้มีนโยบายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่เห็นชอบหลักการ มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ และให้ดำเนินการต่อไปได้ตามคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติเสนอ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยมีหลักการ เพื่อเป็นการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลืออยู่ไว้ให้ได้ แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือเป็นไปลักษณะ

ที่ยินยอมให้คนอยู่กับป่าได้ ในพื้นที่ที่ไม่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ และควบคุมพื้นที่มิให้มีการบุกรุกขยายพื้นที่เพิ่มเติม โดยมีหลักการสำคัญ คือ ต้องเป็นพื้นที่ที่ได้ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยมาก่อนแล้วอย่างต่อเนื่อง มิใช่พื้นที่ขยายเพิ่มเติม หรือแผ้วถางเปิดพื้นที่ใหม่ ถ้าเช่นนี้ถือว่าเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

ในการแปลงนโยบายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ไปสู่การปฏิบัติ กรมป่าไม้จึงได้กำหนดให้ดำเนินการในรูป “โครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้” ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ดำเนินการ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ต่อไป

วิธีดำเนินการ

๑. สำรวจวางแผนและกำหนดความเหมาะสมการใช้ที่ดินป่าไม้
๒. สำรวจ – รังวัดแปลงที่ดิน
๓. จัดทำขอบเขตให้ชัดเจน

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กิจกรรมจัดการที่ดินป่าไม้ มีเป้าหมายการดำเนินงานจำนวน ๒๐,๐๐๐ ราย มีผลการรังวัดแปลงที่ดิน จำนวน ๒๕,๕๘๔ ราย

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สามารถช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัย/ทำกิน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้อย่างถูกต้องเป็นหลักแหล่งเหมาะสม
๒. ราษฎรได้รับการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ชัดเจน และมีผลเป็นการควบคุมพื้นที่มิให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มเติม

ประชาชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดตาก พังค้ำชี้แจงเพื่อร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบ รังวัดแปลงที่ดินของราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินอยู่แล้วอย่างต่อเนื่อง

โครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร

สาระสำคัญ

ในพื้นที่ป่าไม้ถาวร มีราษฎรครอบครองทำกินกระจายอยู่โดยทั่วไป ทำให้เกิดความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ จากปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องจัดทำข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าไม้ถาวรอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลนำเสนอเพื่อขอรับนโยบาย ให้สามารถแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ให้ราษฎรสามารถอยู่ได้อย่างถูกต้องเป็นหลักแหล่งเหมาะสม ควบคุมมิให้มีการบุกรุกขยายพื้นที่ โดยดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

วิธีดำเนินการ

๑. สำรวจวางแผนและกำหนดความเหมาะสมการใช้ที่ดินป่าไม้
๒. สำรวจ - รังวัดแปลงที่ดิน
๓. จัดทำขอบเขตให้ชัดเจน

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร มีเป้าหมายการดำเนินงาน จำนวน ๑๙๘,๘๐๒ ไร่ มีผลการรังวัดแปลงที่ดิน จำนวน ๒๑๕,๗๙๗ ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. มีฐานข้อมูลการถือครองที่ดินของราษฎรและสภาพพื้นที่ที่เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าไม้ถาวรอย่างเป็นระบบ และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน
๒. ราษฎรได้รับการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ชัดเจน และมีผลเป็นการควบคุมพื้นที่มิให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มเติม

เจ้าหน้าที่ทำการประชาสัมพันธ์นัดหมายราษฎรในพื้นที่ป่าไม้ถาวร มาประชุมเพื่อรับฟังคำชี้แจง การปฏิบัติงานโครงการสำรวจการถือครองเพื่อการจัดการที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร
ห้องที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ (ตาก)

โครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและการบริการด้านการอนุญาต ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

การสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

สาระสำคัญ

ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีราษฎรครอบครองทำกินกระจายอยู่โดยทั่วไป ทำให้เกิดความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ จากปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องดำเนินการจัดการที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติอย่างเป็นระบบ เน้นด้านการอนุรักษ์ควบคู่กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน อยู่บนหลักการลดปัญหาความขัดแย้งแก่ปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ให้ราษฎรสามารถอยู่ได้อย่างถูกต้องเป็นหลักแหล่งเหมาะสม ควบคุมมิให้มีการบุกรุกขยายพื้นที่ โดยดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ด้านการจัดหาที่ดินเพื่อนำไปจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

วิธีดำเนินการ

1. ตรวจสอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดหาที่ดินทำกินให้ชุมชน
2. ประสานการปฏิบัติงานร่วมกับคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โครงการสำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และการบริการด้านการอนุญาต ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (กิจกรรมที่ปฏิบัติตรวจสอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการจัดหาที่ดินทำกินให้ชุมชน) มีเป้าหมายดำเนินงานจำนวน ๑๐๐,๔๕๖ ไร่ มีผลการดำเนินงานจำนวน ๑๓๓,๕๐๘ ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้รับการตรวจสอบ เพื่อจัดหาที่ดินนำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนได้อย่างเหมาะสมตามนโยบายรัฐบาล
2. สามารถช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัย/ทำกิน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ให้สามารถทำกินได้อย่างถูกต้องเป็นหลักแหล่งเหมาะสม ตามนโยบายรัฐบาลด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

การบริการด้านการอนุญาตในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

สาระสำคัญ

ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมีราษฎรครอบครองทำกินกระจายอยู่โดยทั่วไป ทำให้เกิดความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว รัฐจึงจำเป็นต้องสงวนคุ้มครองทรัพยากรป่าไม้ของชาติ และในขณะเดียวกันต้องดูแลช่วยเหลือราษฎรในเรื่องที่อยู่อาศัยและทำกินด้วย ดังนั้น จึงต้องดำเนินการจัดการที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติอย่างเป็นระบบ ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ให้ราษฎรสามารถอยู่ได้อย่างถูกต้องเป็นหลักเป็นแหล่งเหมาะสม ควบคุมมิให้มีการบุกรุกขยายพื้นที่ โดยดำเนินการภายใต้มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งสนับสนุนให้มีการจัดการอย่างมีส่วนร่วมกันในสถานที่ทำให้คนมีภารกิจในการดูแลรักษาป่าให้มีความยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

๑. ติดตามให้คำแนะนำกับเจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่
๒. จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการพิจารณาถ้อยแถลงการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อพิจารณาถ้อยแถลงคำขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พร้อมให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ
๓. ได้ดำเนินการอนุญาตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินเห็นชอบให้ดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ โดยอนุญาตไปแล้ว ๓๗ แห่ง เนื้อที่จำนวน ๑๘๘,๐๐๔ ไร่ ๑ งาน ๙๒.๘๔ ตารางวา (ข้อมูล ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐)

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

ข้อมูลที่ดิน และพื้นที่ขอบเขตที่ดิน ที่จะจัดทำให้แก่ผู้ยากไร้มีจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีน้อยทำให้การดำเนินการล่าช้า

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

๒.๑ สามารถช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัย/ทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติให้สามารถทำกินได้อย่างถูกต้องเป็นหลักแหล่งเหมาะสม

๒.๒ ราษฎรได้รับการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติชัดเจนและมีผลเป็นการควบคุมพื้นที่มิให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มเติม

การประชุมคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองการอนุญาตใช้ประโยชน์
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติฯ

โครงการจัดระเบียบเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

สาระสำคัญ

ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีราษฎรครอบครองทำกินกระจายอยู่โดยทั่วไป ทำให้เกิดความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ จากปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องดำเนินการจัดการที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติอย่างเป็นระบบ เน้นด้านการอนุรักษ์ควบคู่กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน อยู่บนหลักการลดปัญหาความขัดแย้ง แก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ให้ราษฎรสามารถอยู่ได้อย่างถูกต้องเป็นหลักแหล่งเหมาะสม ควบคุมมิให้มีการบุกรุกขยายพื้นที่ โดยดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

วิธีดำเนินการ

๑. ประสานการปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) ในด้านการจัดที่ดิน
๒. ร่วมสำรวจและตรวจสอบข้อมูลแปลงที่ดินของราษฎร เพื่อนำไปใช้ในการจัดระเบียบที่ดินทำกินให้ชุมชน

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โครงการจัดระเบียบเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีเป้าหมายดำเนินงาน จำนวน ๙๓,๐๔๒ ไร่ มีผลการดำเนินงาน จำนวน ๘๘,๑๒๖ ไร่

กรมป่าไม้ได้อนุมัติแผนการปฏิบัติงานให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่๓ เพื่อดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) สำหรับในพื้นที่ป่าสงวน

แห่งชาติที่ได้กำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมาย และคณะกรรมการจัดหาที่ดินเห็นชอบให้นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนแล้ว จะเข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ โดยนำที่ดินของรัฐที่มีผู้ใช้ประโยชน์มาจัดระเบียบภายใต้คณะกรรมการจัดหาที่ดิน (มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน และกรมที่ดินเป็นเลขานุการ) โดยร่วมกับคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) ดำเนินการจัดระเบียบที่ดินให้แก่ราษฎรตามหลักเกณฑ์ ซึ่งในการนี้ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้เป็นองค์คณะใน คทช. จังหวัด ที่จะต้องเข้าร่วมหรือสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดที่ดินดังกล่าว แต่ปรากฏว่า มีป่าสงวนแห่งชาติที่คณะกรรมการจัดหาที่ดินไม่เห็นชอบให้นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน เนื่องจาก คทช. จังหวัดมีความเห็นไม่สมควรนำไปจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน จึงทำให้มีผลการดำเนินงานเพียง จำนวน ๘๘,๑๒๖ ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สามารถช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัย/ทำกิน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ให้สามารถทำกินได้อย่างถูกต้อง เป็นหลักแหล่งเหมาะสม ตามนโยบายของรัฐบาลด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

๒. ราษฎรได้รับการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ชัดเจน และมีผลเป็นการควบคุมพื้นที่ที่มีให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มเติม

เจ้าหน้าที่ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ (ตาก) ปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) นัดหมายราษฎรมาประชุมเพื่อรับฟังคำชี้แจงการปฏิบัติงานโครงการฯ และดำเนินการสำรวจตรวจสอบพื้นที่ และตรวจสอบข้อมูลราษฎรผู้ครอบครองที่ดินที่เป็นปัจจุบัน

โครงการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตและตรวจสอบติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎรที่ได้รับการอนุญาต

สาระสำคัญ

ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีราษฎรครอบครองทำกิน ทำให้เกิดความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ จากปัญหาดังกล่าวจึงได้ดำเนินการจัดการที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติอย่างเป็นระบบ เน้นด้านการอนุรักษ์ ควบคู่กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ควบคุมมิให้มีการบุกรุกขยายพื้นที่โดยการอนุญาตให้ราษฎรสามารถอยู่ได้อย่างถูกต้องเป็นหลักแหล่งเหมาะสม ดังนั้น จึงต้องควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อกำหนดการใช้ที่ดิน ตามนโยบายของรัฐบาลด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

วิธีดำเนินการ

๑. ตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาต
๒. ตรวจสอบติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกิน

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โครงการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตและตรวจสอบติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎรที่ได้รับการอนุญาต มีเป้าหมายดำเนินงาน จำนวน ๗๒,๓๖๙ ไร่ มีผลการดำเนินงานจำนวน ๔๔,๖๔๓ ไร่

เนื่องจากการตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตและตรวจสอบติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎรที่ได้รับการอนุญาต มีเป้าหมายดำเนินการในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้อนุญาตให้จังหวัดเข้าทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และราษฎรต้องได้รับการจัดที่ดินโดยกรมที่ดิน แต่ปรากฏว่ามีป่าสงวนแห่งชาติที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากกระบวนการในขั้นตอนการอนุญาตยังไม่เสร็จสิ้น และกรมที่ดินยังไม่ได้จัดที่ดินทำกินให้กับราษฎร ทำให้มีผลการดำเนินการเพียง ๔๔,๖๔๓ ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สามารถช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัย/ทำกิน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ให้สามารถทำกินได้อย่างถูกต้อง เป็นหลักแหล่งเหมาะสม และมีการตรวจสอบติดตามการใช้ประโยชน์ ควบคุมมิให้มีการซื้อขายเปลี่ยนมือ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาลด้านการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน
๒. ราษฎรได้รับการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ชัดเจน และมีผลเป็นการควบคุมพื้นที่มิให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มเติม

เจ้าหน้าที่ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่) นัดหมายราษฎรมาประชุมเพื่อรับฟังคำชี้แจง การปฏิบัติงานโครงการฯ และดำเนินการตรวจสอบติดตาม การใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกิน เป็นรายบุคคล/รายแปลง

กิจกรรมจัดการแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ

สาระสำคัญ

- เตรียมข้อมูลเพื่อการสำรวจรังวัดซ่อมแซมแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ
  - ข้อมูลการรังวัดซ่อมแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ
  - แผนที่ท้ายกฎกระทรวงป่าสงวนแห่งชาติ
  - สมุดจดรายการรังวัด (Field Book)
  - แผนที่ภูมิประเทศ มาตรฐานส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ
- ประชุมชี้แจงราษฎร ที่ตั้งถิ่นฐานใกล้กับแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติที่จะดำเนินการและชี้แจงที่ประชุมองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดทำแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- ทำการสำรวจรังวัดพื้นที่และฝั่งหลักเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมจัดการแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเป้าหมายการปฏิบัติงานในท้องที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ จำนวน ๑๙ สำนัก ระยะทางที่จะดำเนินการฝั่งหลักเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๖๐๐ กิโลเมตร ผลการดำเนินงาน สามารถดำเนินการได้ ๖๒๒ กิโลเมตร

ปัญหา/อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

- บางพื้นที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าพื้นที่เพื่อปฏิบัติงานฝั่งหลักเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ อันเนื่องจากราษฎรในพื้นที่ไม่ยอมรับและไม่ยินยอมให้มีเครื่องหมายแสดงแนวเขตในพื้นที่จริง
- บางพื้นที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นลานหินหรือหน้าผาสูงชัน

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ การสร้างการมีส่วนร่วมกับราษฎรในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

- ทำความเข้าใจกับราษฎรในพื้นที่โดยการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
- ปรับแผนการดำเนินงานในพื้นที่ปฏิบัติงานให้มีความสอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน

การประชุมชี้แจงราษฎรให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ

การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ปกครองส่วนท้องถิ่น

การสำรวจรังวัดเพื่อกำหนดจุดปักดในการฝังหลักเขตป่าสงวนแห่งชาติตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง

การฝังหลักเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ติดป้ายป่าสงวนแห่งชาติ (ป้ายเล็ก)

โครงการถ่ายทอดและรับรองแนวเขตลงในระวางแผนที่มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐ (one map)

สาระสำคัญ

กรมป่าไม้ได้อนุมัติปรับแผนปฏิบัติงานและแผนงานการใช้จ่ายเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ แผนงานยุทธศาสตร์ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ โครงการปกป้องผืนป่าและร่วมพัฒนาป่าไม้ให้ยั่งยืน กิจกรรมหลักปรับปรุงเครื่องมือ และกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โครงการถ่ายทอดและรับรองแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติลงในระวางแผนที่มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐ เพื่อดำเนินการให้สอดคล้อง และรองรับโครงการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐ (one map) ได้แก่

๑. จ้างเหมานำเข้าข้อมูลประวัติความเป็นมาของป่าสงวนแห่งชาติและสมุดจดรายการรังวัดในรูปแบบดิจิทัล จำนวน ๑,๒๒๑ ป่า ด้วยวิธีการประกวดราคา e-bidding โดยกรมป่าไม้ได้ทำสัญญาจ้าง เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ ระยะเวลาการดำเนินงาน ๑ ปี

๒. จัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อรองรับโครงการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐ (one map) จำนวน ๑๓๔ กิโลเมตร

ผลการดำเนินงาน

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินงาน โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. นำเอกสารเพิ่มประวัติความเป็นมาของป่าสงวนแห่งชาติและเพิ่มเอกสารสมุดจดรายการรังวัดมา สแกนเก็บไว้ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล

๒. ซ่อมแซมเอกสารที่ชำรุดให้สามารถสแกนงานได้

๓. จัดทำข้อมูลตาม index รหัสป่า

๔. ส่งมอบไฟล์ที่ทำการสแกนเสร็จสิ้นแล้วให้กรมป่าไม้พร้อมอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล

ผลลัพธ์

๑. กรมป่าไม้จัดเก็บเอกสารที่เก่าและป้องกันการสูญหาย ให้คงไว้ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์

๒. กรมป่าไม้สามารถพัฒนาแอปพลิเคชันระบบสืบค้นประวัติป่าสงวนแห่งชาติและสมุดจดรายการรังวัด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทางด้านแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ใช้งานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อพิจารณาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหา อุปสรรค

เจ้าหน้าที่ยังไม่เข้าใจวิธีการประกวดราคา e-bidding ทำให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความล่าช้า

แฟ้มประวัติความเป็นมาของป่าสงวนแห่งชาติ

สมุดจดรายการรังวัด

การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับเหมา
โดยมีเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ร่วมให้คำแนะนำประเภทของเอกสาร

กิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้

สาระสำคัญ

พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง มีสาเหตุมาจากการบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่ออยู่อาศัยและทำการเกษตรกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ จึงจำเป็นต้องมีฐานข้อมูลและแผนที่ป่าไม้ของประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน เพื่อรองรับและสนับสนุนต่อการดำเนินการจัดการป่าไม้ เพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ และเพื่อการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งในเรื่องที่ดินเพื่ออยู่อาศัยหรือการใช้ประโยชน์อื่นๆ ต่อไป

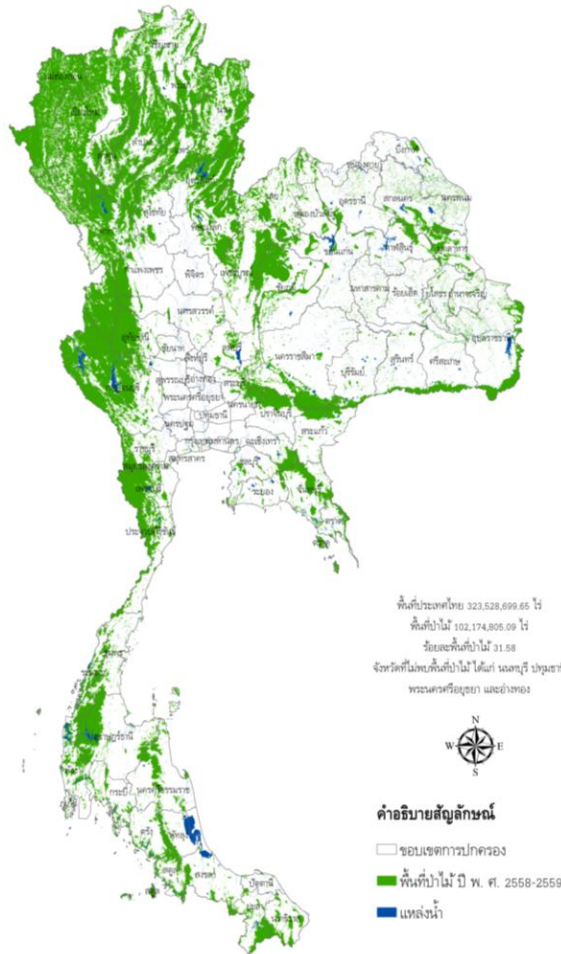
ผลการดำเนินงาน

๑. ดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพดาวเทียม

ดำเนินโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙ ผลการดำเนินงานวิเคราะห์และจำแนกพื้นที่ป่าจนถึงปัจจุบันเสร็จสิ้นแล้วทั้งหมด ๗๗ จังหวัด

พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙

ภูมิภาค	พื้นที่รวม (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ป่าไม้
ภาคเหนือ	๖๐,๐๔๘,๓๔๙.๑๔	๓๘,๖๕๐,๕๗๐.๒๑	๖๔.๓๗
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๐๔,๘๒๓,๗๐๙.๒๒	๑๕,๖๔๗,๘๒๒.๕๒	๑๔.๙๓
ภาคตะวันออก	๒๑,๕๕๐,๘๘๓.๕๖	๔,๗๐๗,๓๙๓.๒๖	๒๑.๘๔
ภาคกลาง	๕๖,๙๑๒,๖๔๕.๙๐	๑๒,๐๐๐,๙๒๖.๗๙	๒๑.๐๙
ภาคตะวันตก	๓๔,๐๓๘,๒๑๐.๔๓	๒๐,๐๙๑,๒๕๙.๓๙	๕๙.๐๓
ภาคใต้	๔๖,๑๕๔,๙๐๑.๔๐	๑๑,๐๗๖,๘๓๒.๙๒	๒๔.๐๐
รวม	๓๒๓,๕๒๘,๖๙๙.๖๕	๑๐๒,๑๗๔,๘๐๕.๐๙	๓๑.๕๘

๒. ผลการดำเนินงานอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑๖ แห่ง ๕๙ แปลง

๒.๑ รายงานผลการตรวจพิสูจน์ที่ดินในเขตป่าไม้ กรณี วัดพระบาทปางแพน (ร้าง) ต.ป่าเมียง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

๒.๒ การตรวจพิสูจน์ที่ดินตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ๑) วัดป่าธรรมมิการาม (ร้าง) ๒) วัดผาเต็ง ต.ป่าแป๋ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

๒.๓ การตรวจพิสูจน์ที่ดินตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) รายงานยืนยันง โอบากุล ขอออก โฉนดที่ดิน ต.น้ำแพร่ อ.หางดง จ.เชียงใหม่

๒.๔ การตรวจพิสูจน์ที่ดินตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) วัดพระธาตุสบหาง (ร้าง) ม.๕ ต.ปึงโค้ง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

๒.๕ การตรวจพิสูจน์ที่ดินในเขตป่าไม้ (กรณี น.ส.พัชรนันท์ วงศ์ธนาดิษฐ์) ต.มะกอก อ.ป่าซาง จ.ลำพูน

๒.๖ อ่าน แพล ภาพถ่ายทางอากาศ บริเวณ ๑) มวกเหล็ก ฮิลไซด์ รีสอร์ท เนื้อที่ ๕๒๒ ไร่ ๒) ภูงาม น้ำใส รีสอร์ท เนื้อที่ ๑๖๑ ไร่ ๓) ตัดถนนสายมวกเหล็ก-วังม่วง เนื้อที่ ๘๖ ไร่ ๔) นี้อตตั้ง ฮิลล์ แอท เขาใหญ่

๒.๗ การตรวจพิสูจน์ที่ดินตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ต.หนองบัว อ.บ้านค่าย จ.ระยอง รายงานสาวรุจิรา เทียมเทียบ

๒.๘ อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ บริเวณป่าบ้านคลองเทียน ม.๓ ต.เกาะช้างใต้ อ.เกาะช้าง จ.ตราด

๒.๙ อ่าน แปล ภาพถ่ายทางอากาศ ในป่าสงวนแห่งชาติป่าหนองหญ้าปล้อง บริเวณป่าดอนทราย ต.ทับคาง อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี

๒.๑๐ อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ รายงานยุทธนา ไชภูมิ พื้นที่ ต.หนองนาแซง อ.นาทม จ.นครพนม

๒.๑๑ อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ โรงแรมภริสา รีสอร์ท ต.กมลา อ.กระทุ่ม จ.ภูเก็ต

๒.๑๒ อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี ต.ยางหัก อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี

๒.๑๓ อ่าน แปล ภาพถ่ายทางอากาศ ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี รายงานกาญจนา กุศลาคัย

๒.๑๔ การตรวจพิสูจน์ที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินในเขตป่าไม้ ต.ห้วยผา อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน จำนวน ๓๐ แปลง ดำเนินการแล้วเสร็จไป ๑๐ แปลง

๒.๑๕ การตรวจพิสูจน์ที่ดินขออนุญาตที่ดินในเขตป่าไม้ ท้องที่ ต.หมอกจำแป่ ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน จำนวน ๔๕ แปลง ดำเนินการแล้วเสร็จไป ๑๑ แปลง

๒.๑๖ อ่าน แปล ภาพถ่ายทางอากาศ บริเวณสวนป่าละเมาะ อ.น้ำเกลี้ยง จ.ศรีสะเกษ จำนวน ๑๘ ไร่ ดำเนินการแล้วเสร็จไป ๑๑ ไร่

๓. งานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๑ จัดทำข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าวโพดและแนวทางการแก้ไขปัญหาการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ป่า จ.น่าน

๓.๒ จัดทำข้อมูลและแผนที่ คทช. จ.น่าน

๓.๓ จัดทำข้อมูลพื้นที่ ๑๓ จังหวัด ภูเขาหัวโล้น

๓.๔ จัดทำข้อมูลและแผนที่การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙

๓.๕ จัดทำข้อมูลการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา

๓.๖ จัดทำข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ในกลุ่มแม่น้ำยมและกลุ่มแม่น้ำน่าน ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในความรับผิดชอบกรมป่าไม้

๓.๗ จัดทำข้อมูลพื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าสงวนแห่งชาติในความรับผิดชอบกรมป่าไม้

๓.๘ จัดทำข้อมูลพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมมีโอกาสกลับมาสมบูรณ์

๓.๙ จัดทำข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าวโพด ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๓.๑๐ จัดทำข้อมูลข้าวโพดที่ปลูกในพื้นที่เป้าหมาย คทช.

๓.๑๑ จัดทำข้อมูลพื้นที่ปลูกยางพาราในพื้นที่ป่าเสื่อมสภาพก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๕

๓.๑๒ จัดทำข้อมูลพื้นที่ปลูกสับปะรด ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๓.๑๓ จัดทำข้อมูลพื้นที่ปลูกยางพาราในพื้นที่รังวัดแปลงที่ดินตามมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๒๕๕๑

๓.๑๔ จัดทำแผนที่การแบ่งเขตบริหารจัดการพื้นที่ป่าจังหวัดน่าน

๓.๑๕ การตรวจสอบและจัดทำแผนที่แนวเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเหมืองจี้และป่าสันป่าสัก

๓.๑๖ จัดทำแผนที่พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในความรับผิดชอบกรมป่าไม้

๓.๑๗ จัดทำแผนที่พื้นที่ปลูกยางพาราในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในความรับผิดชอบกรมป่าไม้

- ๓.๑๘ จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ป่ามีสภาพป่าปี พ.ศ. ๒๕๕๓
- ๓.๑๙ จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ป่ามีสภาพป่าปี พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๓.๒๐ จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ป่ามีสภาพป่าปี พ.ศ. ๒๕๕๖
- ๓.๒๑ จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ป่ามีสภาพป่าปี พ.ศ. ๒๕๕๗
- ๓.๒๒ จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ป่ามีสภาพป่าปี พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๓.๒๓ จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ป่ามีสภาพป่าปี พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๓.๒๔ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้อากาศยานไร้คนขับ (UAV) เพื่อการทำแผนที่

การอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้อากาศยานไร้คนขับ (UAV) เพื่อการทำแผนที่
ให้กับเจ้าหน้าที่สำนักจัดการที่ดินป่าไม้

การลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงประกอบการอ่านแปล
ตีความ และวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศ

การลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อตรวจสอบข้อมูลโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙

ผลผลิตและผลลัพธ์

- ผลผลิต** ๑. หน่วยงานอื่นๆ สามารถนำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน
๒. ปัญหาความขัดแย้งเรื่องสิทธิครอบครองในเขตพื้นที่ป่าไม้ได้รับการแก้ไข
- ผลลัพธ์** ๑. ได้ข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙
๒. จำนวนพื้นที่ที่ได้ดำเนินการอ่าน แปล ตีความ และวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศ

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ การดำเนินโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้โดยการใช้ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นโครงการได้ในปีงบประมาณนั้นๆ เนื่องจากข้อจำกัดในการใช้ภาพถ่ายดาวเทียมที่เหมาะสมซึ่งต้องใช้ภาพถ่ายในช่วงฤดูหนาวและฤดูแล้ง ซึ่งจะได้ภาพถ่ายดาวเทียมที่เมฆปกคลุมบนภาพไม่เกินร้อยละ ๒๐ (ตามเกณฑ์ที่กำหนด) ตลอดจนกระบวนการในการจัดทำข้อมูลสภาพป่าทำได้ยาก และใช้ระยะเวลาดำเนินการยาวนาน

๑.๒ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านภาพถ่ายทางอากาศมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย ประกอบกับขั้นตอนในการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศเพื่อจัดทำแผนที่และรายงานผลการอ่านแปลฯ มีหลายขั้นตอนและต้องใช้ระยะเวลา

๒. เจ็อนไขความสำเร็จ

การได้รับการสนับสนุนงบประมาณในทุกๆ ปี

ข้อเสนอแนะ

ควรมีเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศในพื้นที่ที่กรมป่าไม้รับผิดชอบ (กรณีหากไม่มีเอกสารสิทธิ์ให้ดำเนินงานด้านการป้องกันรักษาป่าได้เลย) จะช่วยลดปริมาณงานได้ส่วนหนึ่ง

โครงการจัดการป่าสงวนแห่งชาติ (กิจกรรมจัดทำข้อมูลพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติระดับหมู่บ้าน)

สาระสำคัญ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๐ เห็นชอบในหลักการของแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยแผนงาน ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านการควบคุมพื้นที่ ๒) ด้านการป้องกันพื้นที่ ๓) ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ด้านการติดตาม-ประเมินผล และระบบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวม โดยเน้นด้านการอนุรักษ์ควบคู่กับการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อสงวนรักษาทรัพยากรป่าไม้ที่เหลืออยู่ และฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรป่าไม้ที่เสื่อมสภาพ ทั้งนี้อยู่บนหลักการลดปัญหาความขัดแย้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ซึ่งในการดำเนินการให้เป็นไปตามนัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในระดับหมู่บ้าน ซึ่งเป็นลักษณะการปกครองท้องถิ่นที่เล็กที่สุด เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการป่าสงวนแห่งชาติอย่างมีส่วนร่วมตามแนวทางพระราชรัฐ

นโยบายและมติ ครม. ที่เกี่ยวข้อง

๑. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๐ เรื่อง แผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่
๒. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙ เรื่อง กลไกพระราชรัฐ
๓. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางพระราชรัฐ

ผลการดำเนินงาน

หมู่บ้านที่ได้รับการจัดทำข้อมูลพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓๘๘ หมู่บ้าน

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

ผลผลิต จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการจัดทำข้อมูลพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ผลลัพธ์ กรมป่าไม้มีข้อมูลป่าสงวนแห่งชาติในระดับหมู่บ้านเพื่อใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน/หมู่บ้าน

เจ็อนไขความสำเร็จ

เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานตามแนวทางที่กรมป่าไม้กำหนด

กิจกรรมจัดทำแผนที่และแนวเขตป่าไม้ในระบบภูมิสารสนเทศ

สาระสำคัญ

ปัจจุบันมีกฎกระทรวงประกาศจัดตั้งป่าสงวนแห่งชาติไปแล้วทั้งสิ้น ๑,๒๒๑ ป่า ครอบคลุมพื้นที่ประเทศถึง ๑๔๓.๙๓ ล้านไร่ โดยแผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงจัดทำขึ้นในหลายมาตราส่วน ส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก มีปัญหาในการถ่ายทอดแนวเขตและกำหนดพิกัดในภูมิประเทศจริง ทำให้เป็นข้ออ้างของผู้บุกรุกและราษฎรที่มีที่ทำกินในเขตป่าไม้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ดูแลรับผิดชอบไม่รู้ว่าแนวเขตป่าไม้อยู่ที่ใด จึงทำให้เกิดปัญหาข้อโต้แย้งในเรื่องแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ดังนั้นเพื่อให้การถ่ายทอดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีความถูกต้องแม่นยำ และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในระบบภูมิศาสตร์ (GIS) ในการถ่ายทอดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ และกำหนดพิกัดในภูมิประเทศจริง เพื่อการจัดทำแผนที่แนวเขตป่าไม้ในระบบภูมิสารสนเทศ โดยการกำหนดและตรึงค่าพิกัดที่ถ่ายทอดลงพื้นที่ภูมิประเทศจริง จะทำให้การถ่ายทอดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ การจัดทำแผนที่แนวเขตป่าไม้ เพื่อการบริหารจัดการพื้นที่เป็นไปด้วยความแม่นยำ มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

ผลการดำเนินงาน

ใช้เครื่องมือกำหนดค่าพิกัด GPS กำหนดจุดพิกัดที่ต้องถ่ายทอดลงบนแผนที่ภูมิประเทศ และดำเนินการฝังหมุดหลักฐาน GPS แนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ผลผลิตและผลลัพธ์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำเนินการจัดทำหมุดหลักฐาน GPS คิดเป็นระวางครอบคลุมแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น ๑,๘๗๐ ระวาง

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค เครื่องรับสัญญาณดาวเทียม (GPS) ระบบ ๒ ความถี่ ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน
๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

มีหมุดหลักฐาน GPS แนวเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อใช้เป็นค่าอ้างอิงสำหรับงานสำรวจและจัดทำแผนที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร

สาระสำคัญ

กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร เพื่อตอบสนองต่อภารกิจและการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของหน่วยงานในการดูแล รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ ได้ตระหนักถึงปัญหาและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้กลับคืนความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติและแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ทางธรรมชาติ ที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน ประกอบกับนโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ด้านการป้องกันด้านการจัดการที่ดินป่าไม้ และด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงาน

กรมป่าไม้ได้ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมให้แก่บุคลากรของกรมป่าไม้ ทั้งสิ้น ๖ หลักสูตร ได้แก่

๑. หลักสูตร “ผู้นำด้านการป่าไม้ ระดับต้น” รุ่นที่ ๒
๒. หลักสูตร “ผู้นำด้านการป่าไม้ ระดับกลาง” รุ่นที่ ๑
๓. หลักสูตร “ปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่ที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติราชการ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การวิเคราะห์หาองค์ความรู้ที่จำเป็นขององค์กร”

๕. หลักสูตร “ภาษาอังกฤษสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานและการศึกษาดูงาน”

๖. หลักสูตร “ปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่ที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติราชการ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ รุ่นที่ ๒

ผลผลิตและผลลัพธ์

บุคลากรกรมป่าไม้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและได้รับการพัฒนาทักษะและสมรรถนะในระดับที่สูงขึ้นต่อไป จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๗ คน

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

งบประมาณที่ได้รับในด้านการพัฒนาบุคลากรในแต่ละปีไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากรของกรมป่าไม้ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดหลักสูตรฝึกอบรมได้ครอบคลุมต่อความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Need) ของบุคลากรทั้งองค์กร

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละปีและหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Need) ของบุคลากร

โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “ผู้นำด้านการป่าไม้ ระดับต้น” รุ่นที่ ๒

โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “ผู้นำด้านการป่าไม้ ระดับกลาง” รุ่นที่ ๑

โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “ปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่ที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติราชการ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การวิเคราะห์องค์ความรู้ที่จำเป็นขององค์กร”

โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “ภาษาอังกฤษสำหรับการปฏิบัติงานและการศึกษาดูงาน”

โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “ปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่ที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติราชการ” ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ รุ่นที่ ๒

กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

สาระสำคัญ

ด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อัยการสูงสุด คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ดังนั้นเพื่อเป็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ดังกล่าว กรมป่าไม้จึงได้จัดทำแผนงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรม ของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติฯ โดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกของบุคลากรกรมป่าไม้ให้มีทัศนคติและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต เน้นการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน รวมถึงการพัฒนากลไกการดำเนินงานทั้งในด้านการสร้างกลไกทางกฎหมายที่มีความเข้มแข็งและการสร้างบุคลากรกรมป่าไม้ที่มีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

กรมป่าไม้ได้ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมให้แก่บุคลากรของกรมป่าไม้ทั้งสิ้น ๖ หลักสูตร ได้แก่

๑. หลักสูตร “พัฒนาศักยภาพพนักงานราชการที่บรรจุใหม่” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. โครงการปฏิบัติธรรมพัฒนาจิตเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม สำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การดำเนินการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของกรมป่าไม้”

๔. หลักสูตร “ความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่”

๕. หลักสูตร “การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านพัสดุตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐”

ผลผลิตและผลลัพธ์

บุคลากรกรมป่าไม้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อภารกิจและการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของหน่วยงาน จำนวนทั้งสิ้น ๔๕๕ คน

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

งบประมาณที่ได้รับในด้านการพัฒนาบุคลากรในแต่ละปีมีไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากรของกรมป่าไม้ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดหลักสูตรฝึกอบรมได้ครอบคลุมต่อความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Need) ของบุคลากรทั้งองค์กร

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละปีและหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Need) ของบุคลากร

โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “พัฒนาศักยภาพพนักงานราชการที่บรรจุใหม่”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

โครงการปฏิบัติธรรมพัฒนาจิตเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม
สำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การดำเนินการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของกรมป่าไม้”

โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “ความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่”

โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านพัสดุตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐”

กิจกรรมอำนวยความสะดวก

สาระสำคัญ

การประชาสัมพันธ์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ นโยบาย และการดำเนินงานต่างๆ ของกรมป่าไม้ กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลเกี่ยวกับการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้เพื่อทำประโยชน์ของกลุ่มนายทุน และประชาชนในพื้นที่ (ปฏิบัติการทวงคืนผืนป่า) มาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือ การจัดที่ดินแก่ผู้ไร้ที่ทำกิน การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย จำเป็นต้องมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความตระหนักรู้ความเข้าใจ และความเชื่อถือของประชาชนเกี่ยวกับความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ รวมถึงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับกรมป่าไม้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ ด้วยการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน นักศึกษา สื่อมวลชน ประชาชน ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันรักษาป่าไม้ให้ได้ผลดี ตลอดจนเป็นการสร้างกระแสมวลชนในการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว ให้กระจายไปยังเครือข่ายต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และคงทนยาวนาน ซึ่งจะทำให้การดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายต่างๆ ของกรมป่าไม้ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องใช้

การประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสื่อสารให้เข้าถึงและตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยใช้สื่อต่างๆ อย่างมีแบบแผนและต่อเนื่อง เพื่อความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ผลการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ นโยบาย กิจกรรม การดำเนินงานของกรมป่าไม้ ในรูปแบบ ข่าวทั่วไป บทความ สกู๊ปข่าว ภาพข่าว ผ่านสื่อช่องทางต่างๆ ตามโครงการประชาสัมพันธ์นโยบายและงานสำคัญ กรมป่าไม้ผ่านสื่อมวลชน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒๓๑ ครั้ง

๒. เชิญสื่อมวลชนเข้าร่วมทำข่าวเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภารกิจกิจกรรมสำคัญของกรมป่าไม้ จำนวน ๕ ครั้ง

๓. แลกเปลี่ยนนโยบาย ภารกิจ การดำเนินงาน และกิจกรรมสำคัญต่างๆ ของกรมป่าไม้ จำนวน ๒ ครั้ง

๔. จัดหมายข่าวกรมป่าไม้ รายเดือน จำนวน ๑๑ เดือนๆ ละ ๑,๐๐๐ ฉบับ (ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ - สิงหาคม ๒๕๖๐) และ เดือนกันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๕๐๐ ฉบับ

๕. จัดนิทรรศการและกิจกรรม จำนวน ๑๗ ครั้ง

๖. สื่อเว็บไซต์ สื่อออนไลน์

๖.๑ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ นโยบาย กิจกรรม การดำเนินงานของกรมป่าไม้ ในรูปแบบข่าวทั่วไป บทความ สกู๊ปข่าว ภาพข่าว ผ่านสื่อออนไลน์ ตามโครงการสร้างความรับรู้ความเข้าใจในภารกิจด้านป่าไม้ที่ถูกต้องแก่ประชาชนผ่านสื่อใหม่ จำนวน ๓๐ ครั้ง

๖.๒ ข่าวกิจกรรมสำคัญของกรมป่าไม้ผ่านเว็บไซต์กรมป่าไม้ (<http://www.forest.go.th>) จำนวน ๖๑๔ ครั้ง

๖.๓ ข่าวกิจกรรมสำคัญของกรมป่าไม้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ Facebook Fanpage: PR_Forest จำนวน ๓๖๐ ครั้ง

๗. สื่ออื่นๆ

๗.๑ ป้ายประชาสัมพันธ์ หน้ากรมป่าไม้ จำนวน ๖ ครั้ง

๗.๒ สื่อ Vedio Multimedia บริเวณอาคารเทียมคคมกฤส กรมป่าไม้ ประชาสัมพันธ์ข่าวและ กิจกรรมต่างๆ ของกรมป่าไม้ จำนวน ๔๙ เรื่อง

กิจกรรมประชาสัมพันธ์ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

สรุปสาระสำคัญ

สถานการณ์ป่าไม้ในปัจจุบันมีแนวโน้มการบุกรุกพื้นที่ป่าและลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้พื้นที่ป่าของประเทศลดลงอย่างต่อเนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น การบุกรุกเพื่อขยายพื้นที่ทำการเกษตร การบุกรุกจับจองของนายทุน การออกเอกสารสิทธิ์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และการขาดจิตสำนึกสาธารณะ โดยผู้กระทำผิดได้มีการพัฒนารูปแบบ และวิธีการที่สลับซับซ้อนมากขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ใช้รูปแบบการปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวทั้งประเภทยืนต้นและล้มลุก การลักลอบตัดไม้มีการทำเป็นขบวนการใหญ่ใช้บุคคลที่มีอิทธิพลทางการเมืองและเงินทุนสนับสนุนการกระทำผิดเพื่อส่งขายยังต่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงภายในประเทศอีกรูปแบบหนึ่ง และยังคงมีความรุนแรงอยู่ในปัจจุบัน เช่น กรณีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อปลูกยางพารา กรณีเขาหัวโล้น เนื่องมาจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตรปลูกไร่ข้าวโพดของชาวเขาในพื้นที่ จ.น่าน และ จ.เชียงใหม่ กรณีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำโรงแรม รีสอร์ท ที่พักตากอากาศ ของกลุ่มนายทุน เป็นต้น

ซึ่งหากไม่มีการป้องกันแก้ไขอย่างเร่งด่วนก็จะส่งผลให้มีการทำลายทรัพยากรป่าไม้เพิ่มขึ้นจนเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสมดุลธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

การประชาสัมพันธ์จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ นโยบาย และการดำเนินงานต่างๆ ของกรมป่าไม้ กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลเกี่ยวกับการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้เพื่อทำประโยชน์ของกลุ่มนายทุน และประชาชนในพื้นที่ (ปฏิบัติการทวงคืนผืนป่า) มาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือ การจัดที่ดินแก่ผู้ไร้ที่ทำกิน การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย จำเป็นต้องมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และความเชื่อถือของประชาชนเกี่ยวกับความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ รวมถึงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับกรมป่าไม้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ ด้วยการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน นักศึกษา สื่อมวลชน ประชาชน ให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันรักษาป่าไม้ให้ได้ผลดี ตลอดจนเป็นการสร้างกระแสมวลชนในการปลูกต้นไม้ เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กระจายไปยังเครือข่ายต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และคงทนยาวนาน ซึ่งจะทำให้การดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายต่างๆ ของกรมป่าไม้ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องใช้การประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสื่อสารให้เข้าถึงและตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยใช้สื่อต่างๆ อย่างมีแบบแผนและต่อเนื่อง เพื่อความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ผลการดำเนินงาน

๑. เผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ในรูปแบบการรายงานข่าว/สื่อบุคคล/รายงานพิเศษ/สัมภาษณ์พิเศษผ่านสื่อโทรทัศน์ ตามโครงการประชาสัมพันธ์การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยิ่งยวดผ่านสื่อโทรทัศน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๔๘ ครั้ง

๒. เผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงในรูปแบบข่าวประชาสัมพันธ์และรูปแบบสัมภาษณ์สดผ่านรายการ ตามโครงการประชาสัมพันธ์ “พลิกฟื้นผืนป่า สู่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๖๕ ครั้ง

กิจกรรมดำเนินการตามพระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕

สาระสำคัญ

กิจกรรมดำเนินการตามพระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นการดำเนินงานให้บริการประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ในการตรวจสอบ ออกใบอนุญาต และควบคุมการมีและการใช้เลื่อยโซ่ยนต์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ กฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน

รายละเอียดกิจกรรมงานที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์	หน่วยนับ	
	ราย	เครื่อง
๑. ออกใบอนุญาตให้มีเลื่อยโซยนต์	๔,๗๕๐	๕,๔๒๓
๒. ออกใบอนุญาตให้ผลิตเลื่อยโซยนต์	-	-
๓. ออกใบอนุญาตให้นำเข้าเลื่อยโซยนต์	๒๓	๑๗,๑๘๓
๔. ออกใบอนุญาตให้ซ่อมแซมเลื่อยโซยนต์เป็นธุรกิจเพื่อสินค้า	๑๙	-
๕. ออกหนังสืออนุญาตให้นำเลื่อยโซยนต์ออกใช้นอกพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตเป็นการชั่วคราว	๑,๗๒๖	๒,๓๑๗
๖. อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงพื้นที่ให้มีหรือใช้เลื่อยโซยนต์ให้แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต	๑๖	๒๑
๗. ดำเนินการเกี่ยวกับเลื่อยโซยนต์ที่ตกเป็นของแผ่นดินหรือที่ศาลสั่งริบ	๑๖	๑๖
รวมทั้งสิ้น	๖,๕๕๐	๒๔,๙๖๐

ผลผลิต

ใบรับรอง / ใบอนุญาต / หนังสืออนุญาต

ผลลัพธ์

ผู้ที่ประสงค์จะมีและใช้เลื่อยโซยนต์เพื่อการประกอบอาชีพได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนด

เงื่อนไขความสำเร็จ ความตั้งใจปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

ตรวจสอบ ติดเครื่องหมาย และทำหมายเลขบนเลื่อยโซ่ยนต์

บรรยายให้ความรู้ และตรวจสอบสถานที่ ร้านค้า ให้คำแนะนำผู้ประกอบการ

กิจกรรมบริการด้านการอนุญาต

สาระสำคัญ

กิจกรรมบริการด้านการอนุญาต เป็นกิจกรรมตามภารกิจพื้นฐานของกรมป่าไม้ ดำเนินงานในการตรวจสอบ ควบคุมกำกับและติดตามการอนุญาตอุตสาหกรรมไม้ การอนุญาตทำไม้ เก็บหา ครอบครองไม้และของป่า การค้าของป่า หวงห้าม และการอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ ดำเนินการบริการประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการตรวจสอบ (เอกสาร หลักฐาน สถานที่) ออกใบอนุญาต (หลักฐานการอนุญาต) และควบคุมกำกับเกี่ยวกับการอนุญาตตามที่กฎหมายป่าไม้กำหนด โดยหน่วยปฏิบัติในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนและ

หน่วยงานต่างๆ ได้รับบริการอย่างทั่วถึง และเป็นไปตามนโยบาย มติคณะรัฐมนตรี หลักเกณฑ์ ประกาศ ระเบียบ ข้อกำหนด กฎกระทรวง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผลการดำเนินงาน	
	หน่วยนับ	ราย
๑. ตรวจสอบการขออนุญาตประกอบกิจการด้านอุตสาหกรรมไม้ ทุกประเภท	ราย	๒,๑๖๕
๒. ออกหลักฐานการอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ โรงค้าไม้แปรรูป และโรงค้าสิ่งประดิษฐ์ฯ	ราย	๒,๑๗๘
๓. ประทับตราหนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป หนังสือกำกับ ไม้แปรรูป และหนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์	ราย	๑,๐๔๙
๔. ตรวจสอบกิจการอุตสาหกรรมไม้ทุกประเภท	ราย	๕,๗๗๙
๕. ตรวจสอบการขออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้	ราย	๑,๙๔๓
๖. ออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้	ราย	๔๕๘
๗. ตรวจสอบและติดตามเงื่อนไขการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้	ราย	๔๙๖
๘. ตรวจสอบการขออนุญาตทำไม้สัก ไม้ยาง ไม้พะยูน ไม้ชิงชันฯ ในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง	ราย	๒,๓๓๗
๙. ออกหลักฐานการอนุญาตทำไม้สัก ไม้ยาง ไม้พะยูน ไม้ชิงชันฯ ในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง	ราย	๑๑๕
๑๐. ตรวจสอบการขออนุญาตทำไม้ในพื้นที่ป่าที่เปิดใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์	ราย	๘๑
๑๑. ออกหลักฐานการอนุญาตทำไม้ในพื้นที่ป่าที่เปิดใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์	ราย	-
๑๒. ตรวจสอบการขออนุญาตทำไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ	ราย	๖๔
๑๓. ตรวจสอบการขออนุญาตทำไม้ในเขตทางหลวง	ราย	๑๘๑
๑๔. ออกหลักฐานการอนุญาตทำไม้ในเขตทางหลวง	ราย	๓๖
๑๕. ตรวจสอบการขออนุญาตเก็บหาของป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ	ราย	๓๘
๑๖. ตรวจสอบการขออนุญาตค้าของป่าหวงห้าม	ราย	๔๔
๑๗. ออกหลักฐานการอนุญาตค้าของป่าหวงห้าม	ราย	๑๙
๑๘. ตรวจสอบวัดประทับตราไม้	ราย	๒๑๗
รวมทั้งสิ้น	ราย	๑๗,๒๐๐

ผลผลิต และผลลัพธ์

ผลผลิต

หน่วยงานให้บริการด้านการอนุญาตอุตสาหกรรมไม้ การอนุญาตไม้และของป่า และการอนุญาตใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ แก่ผู้มาขอรับบริการด้านการอนุญาตของกรมป่าไม้ โดยดำเนินการตรวจสอบ (เอกสาร หลักฐาน สถานที่) ดำเนินการออกใบอนุญาต (ใบอนุญาต หนังสือ หลักฐานการอนุญาต) รวมทั้งควบคุมกำกับ และติดตามการดำเนินการ

เกี่ยวกับการอนุญาตต่างๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ผลลัพธ์

ผู้มาขอรับบริการด้านการอนุญาตของกรมป่าไม้ ได้รับการบริการ (คำปรึกษา ข้อมูล ติดตามผลการขอรับบริการ) รวมถึงสามารถนำผลจากการขอรับบริการ (เช่น ใบอนุญาต หนังสือ หลักฐานการอนุญาต) ไปใช้ประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด

ปัญหา อุปสรรค

๑. การอนุญาตอุตสาหกรรมไม้ในส่วนภูมิภาคที่มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินการโดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ซึ่งไม่ใช่หน่วยงานในสังกัดของกรมป่าไม้ ทำให้การปฏิบัติงานมีความล่าช้าและเกิดข้อขัดข้องในหลายพื้นที่ จากปัญหาที่เกิดขึ้นกรมป่าไม้ได้มีหนังสือแจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติงาน การรายงานการอนุญาตตลอดจนจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้านอุตสาหกรรมไม้ และคู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องส่งให้จังหวัดทุกจังหวัด และสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่เว็บไซต์ของส่วนอนุญาตอุตสาหกรรมไม้ <http://new.forest.go.th/industry> เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

ปัจจุบัน กรมป่าไม้อยู่ในระหว่างการพัฒนากระบวนการออกใบอนุญาตและควบคุมเพื่อประกอบการส่งออกใบอนุญาตเพื่อการรองรับการเชื่อมโยง National Single Window (NSW) ซึ่งต้องนำเข้าข้อมูลเพื่อให้เห็นถึงความเชื่อมโยงในการควบคุมการนำสินค้าไม้เคลื่อนที่ทั้งระบบ เช่น ข้อมูลการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ ข้อมูลการนำเข้าเลื่อยโซยนต์จากต่างประเทศ ข้อมูลเกี่ยวกับการอนุญาตอุตสาหกรรมไม้ ข้อมูลเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสวนป่า ข้อมูลการออกหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้และถ่านไม้ เพื่อส่งออกใบอนุญาต ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีทั้งที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ และของ ทสจ. จึงต้องขอความร่วมมือจาก ทสจ. ในการบันทึกข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องลงในระบบการออกใบอนุญาตและควบคุมเพื่อประกอบการส่งออกใบอนุญาตเพื่อการรองรับการเชื่อมโยง National Single Window (NSW) เมื่อระบบพร้อมใช้งาน

๒. สภาพเศรษฐกิจ มีผลต่อการพิจารณาของผู้ประกอบการในการยื่นคำขอหลักฐานการอนุญาตในการดำเนินกิจการด้านอุตสาหกรรมไม้ การอนุญาตไม้และของป่า และการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้

๓. อำนาจในการอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายเป็นอำนาจของอธิบดีกรมป่าไม้ โดยอนุมัติรัฐมนตรีฯ

๔. การปฏิบัติงานต้องเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย นโยบาย และมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงนโยบายยังไม่ชัดเจน

๕. มีขั้นตอนการพิจารณาจำนวนมาก และการพิจารณาต้องใช้ข้อมูลของหน่วยงานอื่นๆ ร่วมกับการตรวจสอบจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประกอบการพิจารณา

๖. บุคลากรไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายและข้อสั่งการเร่งด่วน

๗. หน่วยปฏิบัติส่วนภูมิภาค บางหน่วยงานมิได้รายงานผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด

๘. อุปกรณ์ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ และเครื่องพิมพ์

๙. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานตรวจสอบติดตามการอนุญาตต่างๆ ในส่วนภูมิภาค รวมถึงไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามค่าของงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในการดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และการประชุม

คณะกรรมการพิจารณาถ่วงดุลการอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติฯ จึงต้องเจียดจ่ายจากแผนงานอื่น เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดประชุมดังกล่าว

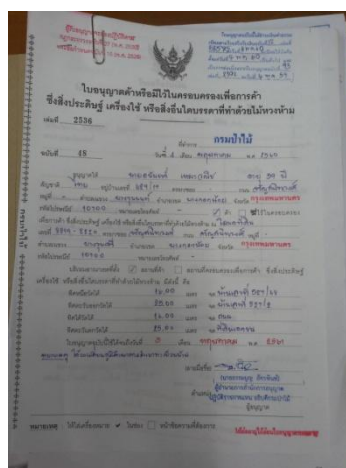
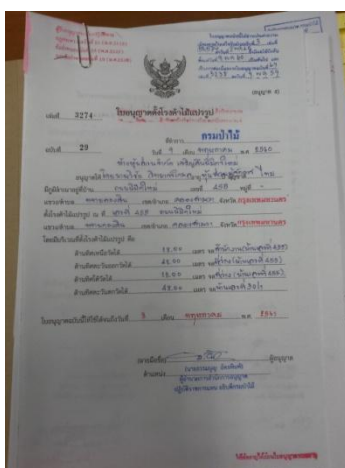
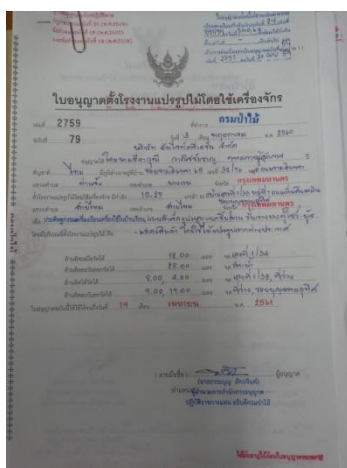
ข้อเสนอแนะ

๑. ผลักดันให้ผู้บริหารได้รับทราบปัญหาเพื่อแก้ไขให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ทั้งแนวทางการปฏิบัติงาน และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน
๒. จัดให้มีการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการอนุญาต
๓. พัฒนาระเบียบกฎหมาย ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และดำเนินการควบคุมกำกับให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย นโยบาย และมติคณะรัฐมนตรี
๔. ดำเนินการสรรหาบุคลากรทดแทน และพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ
๕. ปรับปรุงระเบียบเพื่อลดขั้นตอนปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ
๖. สนับสนุนอุปกรณ์ให้ทันสมัย และเพียงพอในการปฏิบัติงาน
๗. ทหารอภัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาความชัดเจน และข้อสรุปเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยถูกต้องและรวดเร็ว

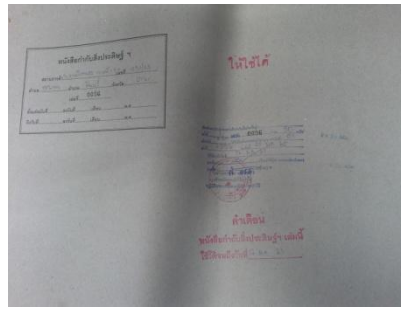
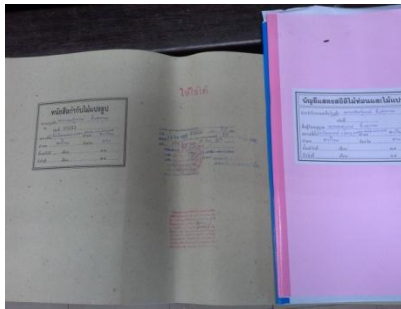
๑. การอนุญาตอุตสาหกรรมไม้

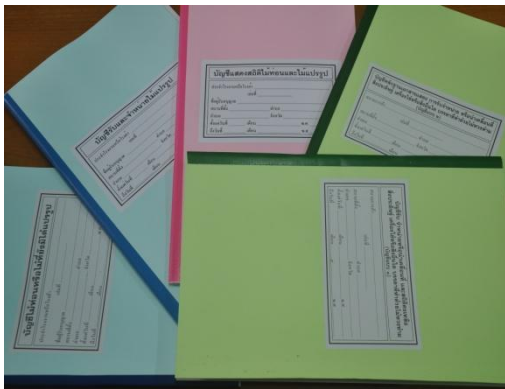
ตรวจสอบการขออนุญาตประกอบกิจการด้านอุตสาหกรรมไม้ทุกประเภท

ออกหลักฐานการอนุญาต โรงงานแปรรูปไม้ โรงค้ำไม้แปรรูป และโรงค้าสิ่งประติษฐ์ฯ

ประทับตราหนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป หนังสือกำกับไม้แปรรูป และหนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์

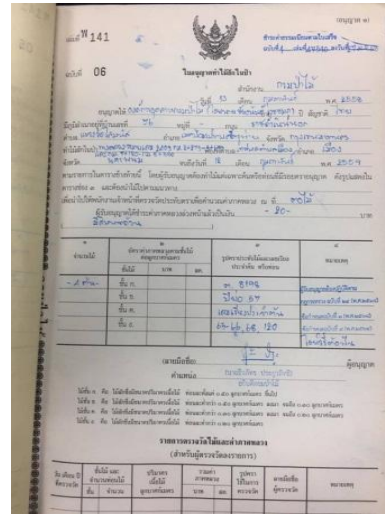
ตรวจสอบกิจการอุตสาหกรรมไม้ทุกประเภท

๒. การอนุญาตไม้และของป่า

การอนุญาตทำไม้ในเขตทางหลวง

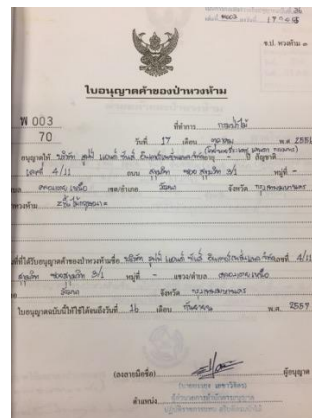
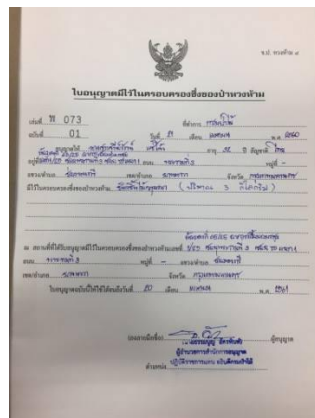

การออกใบอนุญาตทำไม้ในเขตทางหลวง

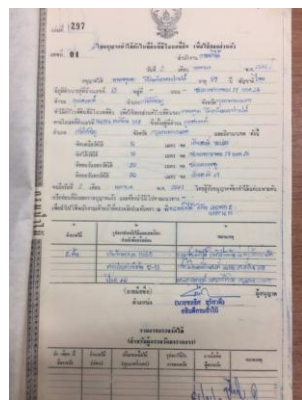
การอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งของป่าหวงห้าม ในเขตกรุงเทพมหานคร

การออกใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งของป่าหวงห้าม ในเขตกรุงเทพมหานคร

การอนุญาตทำไม้สัก ไม้ยาง ไม้พะยูน ไม้ชิงชัน ฯลฯ ในที่ดินกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง
ในเขตกรุงเทพมหานคร

การออกใบอนุญาตทำไม้สัก ไม้ยาง ไม้พะยูน ไม้ชิงชัน ฯลฯ ในที่ดินกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตรวจสอบและติดตามเงื่อนไขการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานราชการ

สาระสำคัญ

๑. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

๑.๑ การผลักดันการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๒ การถ่ายทอดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายจากระดับองค์การลงสู่ระดับสำนัก/กอง/กลุ่ม และระดับบุคคลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๓ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพ เรื่อง พัฒนาเครือข่าย กพร. มุ่งผลสัมฤทธิ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. การปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการกรมป่าไม้

ปรับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบบางหน่วยงานให้เหมาะสม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมป่าไม้ และบริบทที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนรองรับภารกิจใหม่ที่ท้าทาย โดยดำเนินการวิเคราะห์ภารกิจ ความคุ้มค่า และสภาพแวดล้อม

๓. การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

๓.๑ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์กระบวนการและจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการสร้างคุณค่าและกระบวนการสนับสนุนของกรมป่าไม้

๓.๒ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกรมป่าไม้ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ ๒)

๓.๓ จัดทำแผนพัฒนาองค์การของกรมป่าไม้

๓.๔ ทบทวนและจัดทำลักษณะสำคัญขององค์การของกรมป่าไม้

๓.๕ ประชุมชี้แจงแนวทางการเขียนรายงานเพื่อสมัครเข้ารับรางวัลของสำนักงาน ก.พ.ร. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๖ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการวัดความพึงพอใจของและจัดทำกลยุทธ์การปรับปรุงกระบวนการให้บริการของกรมป่าไม้

๓.๗ ผลักดัน ให้คำปรึกษา แนะนำในด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และการสมัครเข้ารับรางวัลของสำนักงาน ก.พ.ร.

๓.๘ ประเมินและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การของกรมป่าไม้

๓.๙ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดคัดเลือกและจัดทำคู่มือของกระบวนการสร้างคุณค่าและกระบวนการสนับสนุนของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๔.๑ จัดทำแผนการดำเนินงานภายใต้นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี

๔.๒ ผลักดัน และกำหนดให้นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดีเป็นตัวชี้วัดระดับสำนัก/กลุ่ม

๔.๓ ประเมินและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานภายใต้นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี

ผลการดำเนินงาน

๑. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

๑.๑ ผลผลิต

๑.๑.๑ คำรับรองการปฏิบัติราชการระดับกระทรวง จำนวน ๕ ตัวชี้วัด

๑.๑.๒ คำรับรองการปฏิบัติราชการระดับกรม จำนวน ๑๑ ตัวชี้วัด

๑.๑.๓ คำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน จำนวน ๓๕ หน่วยงาน

๑.๑.๔ การลงนามในการประเมินผลปฏิบัติราชการคู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา ๔๔) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ของ กรมป่าไม้ ระดับสำนัก/กอง/กลุ่ม และระดับบุคคลมีความชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการ ปฏิบัติงาน

๑.๒ ผลลัพธ์

๑.๒.๑ กรมป่าไม้มีแนวทางในการถ่ายทอดตัวชี้วัดค่าเป้าหมายที่สำคัญไปสู่ระดับหน่วยงานและ ระดับบุคคล

๑.๒.๒ กรมป่าไม้มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติราชการตั้งแต่ระดับหน่วยงานและระดับ บุคคล

๑.๒.๓ บุคลากรกรมป่าไม้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติงานราชการ และจัดทำคำรับรองฯ ของ หน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการกรมป่าไม้

๒.๑ ผลผลิต

๒.๑.๑ ร่างคำชี้แจงคำขอปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการกรมป่าไม้

๒.๑.๒ ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้

๒.๒ ผลลัพธ์

๒.๒.๑ โครงสร้างกรมป่าไม้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรมป่าไม้

๒.๒.๒ โครงสร้างกรมป่าไม้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

๓. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

๓.๑ กรมป่าไม้ได้มีการทบทวนและจัดทำลักษณะสำคัญขององค์การที่เหมาะสม ทันสมัย และเป็นไปตาม บริบทและสถานการณ์ในปัจจุบัน

ผลการดำเนินงานตามผลผลิต/ผลลัพธ์ที่กำหนด กรมป่าไม้มีการปรับปรุง และจัดทำลักษณะ สำคัญขององค์การรวมทั้งแจ้งเวียนให้หน่วยงานภายในกรมป่าไม้ทราบ และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและ พัฒนาองค์การ เผยแพร่ลงในเว็บไซต์ของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๓.๒ กรมป่าไม้มีแผนพัฒนาองค์การ (หมวด ๑ - หมวด ๖) สำหรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ตามกรอบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (ฉบับที่ ๒)

ผลการดำเนินงานตามผลผลิต/ผลลัพธ์ที่กำหนด กรมป่าไม้ได้จัดทำแผนพัฒนาองค์การ กรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (PMQA: หมวดที่ ๑ - หมวดที่ ๖) และแจ้งเวียนให้หน่วยงานภายในกรมป่าไม้ ทราบและถือปฏิบัติ

๓.๓ ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การ (หมวด ๑ - หมวด ๖) ไม่ต่ำกว่าระดับ ๓

ผลการดำเนินงานตามผลผลิต/ผลลัพธ์ที่กำหนด แผนพัฒนาองค์การกรมป่าไม้ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลลัพธ์การดำเนินการ (ผลลัพธ์ของกระบวนการ) จำนวนทั้งสิ้น ๑๙ ตัวชี้วัด โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของทุกตัวชี้วัดผลลัพธ์การดำเนินการ (ผลลัพธ์ของกระบวนการ) เท่ากับ ๓.๙๘๔ (ยังไม่สามารถสรุปผล ๒ ตัวชี้วัด เนื่องจากรอผลการประเมิน)

๓.๔ กรมป่าไม้ได้รับรางวัลจากสำนักงาน ก.พ.ร. อย่างน้อย ๑ รางวัล

ผลการดำเนินงานตามผลผลิต/ผลลัพธ์ที่กำหนด ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรมป่าไม้ได้รับรางวัลจากสำนักงาน ก.พ.ร. ๑ รางวัล คือ รางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรางวัล พัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับชมเชย จากโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ พื้นที่บ้านสบปิ่น ม.๒ ตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

๔. การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๔.๑ กรมป่าไม้มีแผนการดำเนินงานภายใต้นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี

ผลการดำเนินงานตามผลผลิต/ผลลัพธ์ที่กำหนด กรมป่าไม้ได้จัดทำแผนการดำเนินงานภายใต้นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดีและแจ้งเวียนให้หน่วยงานภายในกรมป่าไม้ทราบและถือปฏิบัติ

๔.๒ ผลการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานภายใต้นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดีไม่ต่ำกว่าระดับ ๓

ผลการดำเนินงานตามผลผลิต/ผลลัพธ์ที่กำหนด อยู่ระหว่างรวบรวมผลการดำเนินงาน รอบ ๑๒ เดือน

ปัญหา อุปสรรค และ เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพัฒนาระบบราชการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้ขาดการบูรณาการเชื่อมโยงในหน่วยงานที่รับผิดชอบทำให้การดำเนินงานบางตัวชี้วัดเป็นไปด้วยความล่าช้า และไม่ได้ผลการดำเนินงานตามที่กำหนด

๑.๒ ขาดแรงจูงใจในการจัดทำงานด้านการพัฒนาระบบราชการทั้งในระดับกรมและระดับหน่วยงาน ทำให้บุคลากรตั้งแต่ระดับสูง ถึง ระดับล่างไม่เห็นความสำคัญ และผลักดันอย่างเป็นรูปธรรมเพียงพอ

๑.๓ กิจกรรมและตัวชี้วัด รวมทั้งแนวทางในการติดตามประเมินผลยังไม่ครบถ้วน และเพียงพอที่จะทำให้กรมป่าไม้ผ่านการตรวจรับรองเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ ๒ ได้

๑.๔ ขาดการสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมในระดับกระทรวง เช่น กิจกรรมการพัฒนาองค์การ PMQA และการสร้างวัฒนธรรมองค์การ ควรมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาและวางแผนมาตั้งแต่ระดับกระทรวง เพื่อสร้างแรงผลักดันให้กับระดับกรม

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

มีเครือข่าย และทีมงานที่ให้การสนับสนุนในการผลักดันการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐทำให้งานมีความก้าวหน้าดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการจัดประชุมคณะทำงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Working Team) เพื่อเตรียมความพร้อมและตรวจประเมินคุณภาพองค์การตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ ๒ และนำผลการตรวจประเมินตนเองมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ (หมวดที่ ๑ - หมวดที่ ๖) ให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ ๒

๒. ระดับกระทรวงควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดแนวทางการพัฒนา รวมทั้งวางแผนการพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน อาทิเช่น การกำหนดเรื่องค่านิยม และวัฒนธรรมองค์การเพื่อให้แต่ละกรมมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๓. ผู้บริหารระดับสำนัก/กอง/กลุ่ม ควรมีการติดตามและประเมินผลผู้รับผิดชอบตัวชี้วัด ทุกครั้งที่มีการประชุม หรือ มอบหมายงาน เพื่อให้ผู้บริหารของสำนัก/กอง/กลุ่ม มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการติดตามตัวชี้วัดและผลักดันให้ผู้รับผิดชอบตัวชี้วัด ทูมทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

๔. ควรมีนโยบายในการเพิ่มแรงจูงใจให้กับเจ้าหน้าที่ หรือ หน่วยงานที่ทุ่มเททำงานด้านพัฒนาองค์กร เช่น ควรมีการยกย่องเชิดชูหน่วยงานที่ได้รับรางวัลในระดับประเทศ และควรนำเรื่องตัวชี้วัดระดับสำนัก/กอง/กลุ่ม มาประเมินผู้อำนวยการระดับสำนัก/กอง/กลุ่มด้วย เพราะทุกวันนี้คนไม่ยอมทำ ไม่มีกำลังใจจะทำ เพราะไม่รู้ว่าจะทำไปเพื่ออะไร

กรมป่าไม้ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนากระบวนการวัดความพึงพอใจ และจัดทำกลยุทธ์การปรับปรุงกระบวนการให้บริการของกรมป่าไม้ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนากระบวนการวัดความพึงพอใจ และจัดทำกลยุทธ์การปรับปรุงกระบวนการให้บริการของกรมป่าไม้ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์กระบวนการ และจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการสร้างคุณค่าและกระบวนการสนับสนุนของกรมป่าไม้

ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาระบบราชการของบุคลากรกรมป่าไม้

กิจกรรมอำนวยความสะดวกภายใน

สาระสำคัญ

คำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๒๙๘๕/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง การจัดหน่วยงานและกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนราชการกรมป่าไม้ ให้กลุ่มตรวจสอบภายใน มีอำนาจหน้าที่

๑. ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของกรมป่าไม้
  ๒. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง**

๑. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. ๒๕๕๖
๓. มาตรฐานการตรวจสอบภายในและจรรยาบรรณการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

ผลการดำเนินงาน

ปฏิบัติงานตรวจสอบทางการเงิน (Financial Auditing) ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Auditing) ตรวจสอบการปฏิบัติงาน (Operational Auditing) และตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Performance Auditing)

ผลผลิต และผลลัพธ์

ผลผลิต ปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่ออธิบดีกรมป่าไม้เพื่อพิจารณาสั่งการ จำนวน ๑๑ หน่วยรับตรวจ ดังนี้

๑. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี)
๒. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๒ (เชียงใหม่)
๓. สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๔. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๕ (สระบุรี)
๕. การเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลข้าราชการของส่วนราชการ
๖. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่)
๗. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ (นครราชสีมา)
๘. โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๙. ระบบงานความรับผิดชอบทางละเมิดและแพ่ง จำนวน ๔ ระบบงาน

๑๐. สำนักบริหารกลาง

๑๑. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง)

ผลลัพธ์ ผู้รับบริการมีระดับความพึงพอใจ ๔.๕๒ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๔๒ (คำนวณระดับความพึงพอใจจากแบบสอบถาม จำนวน ๑๑๐ ชุด)

เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

๒. การยอมรับการตรวจสอบ ความพร้อมในการจัดเตรียมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องของหน่วยรับตรวจ

กิจกรรมบริหารจัดการงานนิติการ

สาระสำคัญ

สืบเนื่องจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ระวังและปราบปรามการลักลอบทำไม้หวงห้าม รวมทั้งการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับไม้หวงห้าม ซึ่งเป็นทรัพยากรป่าไม้ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ผลการดำเนินงาน มีการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากฎหมาย ดังนี้

๑. กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ เล่ม ๑๓๔ ตอน ๙๗ ก

๒. ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการนำไม้หวงห้ามหรือไม้ที่มีชื่อชนิดตรงกับไม้หวงห้ามที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๑๕ ง

ผลผลิต และผลลัพธ์

กฎหมายมีการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสามารถแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรป่าไม้ได้ดียิ่งขึ้น

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับอย่างกระจัดกระจาย ซึ่งยากต่อการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระและระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

กฎหมายมีผลบังคับใช้ มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน อีกทั้งสามารถติดตามและประเมินผลผู้ขออนุญาตและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นทิศทางเดียวกันกับ พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาการอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาวิจัยและทบทวนกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ในลักษณะประมวลกฎหมาย (Code) โดยรวบรวมกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาด้านป่าไม้ และทำให้เกิดเอกภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

กิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สาระสำคัญ

กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนดำเนินการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาโดยตลอดและต่อเนื่อง งานด้านป่าไม้ที่รับสนองพระราชดำริส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานในด้านการพัฒนาและฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม การพัฒนาพื้นที่และจัดทำที่ทำกินให้ราษฎรในลักษณะบ้านเล็กในป่าใหญ่ การพัฒนาป่าไม้เพื่อเป็นแหล่งใช้สอยให้กับชุมชน ธนาคารอาหารชุมชน การสร้างจิตสำนึก การสร้างการรับรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ ตลอดจนศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และสาธิตงานด้านป่าไม้ตามแนวพระราชดำริต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมไปขยายผลและประยุกต์ใช้ในท้องที่อื่นต่อไป การดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในรูปของโครงการพัฒนาแบบบูรณาการ (Integrated Projects) ที่มีหลายหน่วยงานมาร่วมดำเนินการภายใต้แผนแม่บทและแผนงานที่ได้กำหนดไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรเพื่อให้ราษฎรสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างเกื้อกูลและยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องตามสภาพภูมิสังคมในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแนวพระราชดำริ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย รวมถึงตลอดถึงสภาพพื้นที่และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในแต่ละโครงการนั้นๆ

ผลการดำเนินงาน

๑. เพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ๓,๘๕๐,๐๐๐ กล้า
๒. เพาะชำกล้าไม้มีค่า ๑,๕๑๐,๐๐๐ กล้า
๓. เพาะชำกล้าหายาก ๖๒๔,๘๖๐ กล้า
๔. เพาะชำหญ้าแฝก ๕,๖๙๐,๐๐๐ กล้า
๕. จัดทำแนวกันไฟ ๔๖๐ กิโลเมตร
๖. ปลูกไม้ใช้สอย ๒,๐๐๐ ไร่
๗. บำรุงป่าใช้สอย ๒๑,๘๘๓ ไร่
๘. บำรุงรักษาป่าปีที่ ๒ - ๖ ๑๐,๒๒๙ ไร่
๙. บำรุงรักษาป่าปีที่ ๗ - ๑๐ ๒๓,๖๙๐ ไร่
๑๐. งานส่งเสริมเพาะเลี้ยงแมลงกินได้บางชนิด ๔ งาน
๑๑. งานส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งพันธุ์ ๒ งาน
๑๒. งานธนาคารอาหารชุมชนและพืชสมุนไพร ๑๑ งาน
๑๓. งานสนับสนุนการจัดการสวนสาธารณะ ๔ งาน
๑๔. งานศูนย์ศึกษาและการเรียนรู้ ๑๐ งาน
๑๕. งานฝึกอบรมราษฎร ๑๓ รุ่น
๑๖. งานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและใช้เชื้อเพลิงชีวมวล ๗ งาน
๑๗. งานส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน ๑๑ งาน
๑๘. งานส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตจากไม้เสม็ด ๒ งาน
๑๙. งานสำรวจ รวบรวม และอนุรักษ์ พันธุ์ไม้หายากและพืชสมุนไพร ๖ งาน
๒๐. งานศึกษาวิจัยด้านป่าไม้ ๗ งาน
๒๑. งานส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตจากป่า ๓ งาน
๒๒. งานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อไม้มีค่าและหายาก ๓ งาน

๒๓. งานส่งเสริมและสาธิตระบบวนเกษตร ๑๑ งาน

ผลผลิตและผลลัพธ์

พื้นที่ป่าได้รับการฟื้นฟูและพัฒนา จำนวน ๑๐๑ แห่ง

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานขยายผลและการสร้างจิตสำนึกโดยการน้อมนำศาสตร์พระราชาย้ายทอดไปสู่ราษฎรในพื้นที่ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าได้อย่างยั่งยืน เพื่อให้ราษฎรในพื้นที่ได้เกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ และสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน สมดังแนวพระราชดำริที่ทรงพระราชทานไว้ ซึ่งงบประมาณที่ใช้ดำเนินการในด้านนี้ยังมีจำกัด ดังนั้น จึงควรให้มีการผลักดันด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างสอดคล้องและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินการให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน นอกจากนี้หน่วยงานสามารถประสานกับองค์กรภาครัฐ เช่น สำนักงาน กปร. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ นอกเหนือจากงบประมาณปกติของส่วนราชการ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สาระสำคัญ

การดำเนินงานตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของกรมป่าไม้ ดำเนินการสงวน คัดกรอง และปกป้องรักษาแหล่งพันธุกรรมพืชไม่มีค่าหายาก และระบบนิเวศที่มีลักษณะโดดเด่น ตามแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะ ๕ ปี (๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) ภายใต้อำนาจ ๓ กรอบการดำเนินงาน คือ

๑. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร : การปกป้องรักษา การเก็บรวบรวม และการปลูกรักษาพันธุกรรม
๒. กรอบการใช้ประโยชน์ : ศึกษาวิจัย ประเมินศักยภาพ การใช้ประโยชน์ทรัพยากร และจัดทำฐานข้อมูลระดับพื้นที่
๓. กรอบการสร้างจิตสำนึก : สร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชพรรณไม้ และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชของประเทศไทย การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำเนินกิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุกรรมพืช กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ผลการดำเนินงาน

๑. กิจกรรมจัดเวทีประชาคมสร้างความรู้ความเข้าใจ ๑๒๐ คน
๒. กิจกรรมสนับสนุนงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ๓ ตำบล
๓. กิจกรรมส่งเสริมเยาวชนร่วมอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ๓๐ คน
๔. กิจกรรมประสานการติดตามผลการดำเนินงาน ๑ หน่วยงาน
๕. งานส่งเสริมและพัฒนาตามแนวพระราชดำริ อพ.สธ. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร ๑๕ งาน
๖. งานส่งเสริมและพัฒนาตามแนวพระราชดำริ อพ.สธ. กรอบการใช้ประโยชน์ ๑๕ งาน
๗. งานส่งเสริมและพัฒนาตามแนวพระราชดำริ อพ.สธ. กรอบสร้างจิตสำนึก ๑๕ งาน
๘. งานอำนวยความสะดวกและประสานการดำเนินงานโครงการ ๑๖ งาน

ผลผลิต และผลลัพธ์

พื้นที่ป่าไม่ได้รับการอนุรักษ์และพัฒนา จำนวน ๑๕ แห่ง

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์ไม้ป่าดิบชื้นเป็นพืชเศรษฐกิจ จังหวัดยะลา

สาระสำคัญ

โครงการจุฬารักษ์พัฒนา ๗ จังหวัดยะลา มีสภาพพื้นที่และภูมิประเทศเป็นป่าดิบชื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ โดยเฉพาะไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ พืชสมุนไพร พรรณไม้ดอกและไม้ประดับที่สวยงามและหายาก พรรณไม้ป่ากินได้ เป็นต้น ที่มาอยู่รวมกันเป็นสังคมพืชป่าดิบชื้น จากความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพของผืนป่าดังกล่าว สามารถที่จะสร้างความสมดุลทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนควบคู่กันได้ โดยการบริหารจัดการในรูปแบบของพัฒนาพันธุ์ไม้ป่าที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นพืชเศรษฐกิจ โดยเฉพาะพันธุ์ไม้ป่าที่มีค่าและให้ผลผลิตเร็วที่เป็นไม้พื้นล่างเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนที่อยู่รอบเขตป่าเข้าไปปลูกและขยายพันธุ์ต่อในพื้นที่ของตนเองและพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์รวมพันธุ์ไม้ป่าดิบชื้นที่มีค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นศูนย์สาธิตและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการขยายพันธุ์พืชที่สมบูรณ์แบบ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา นักวิจัย ประชาชนและผู้สนใจทั่วไปได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ ควบคู่กับการหาความเพลิดเพลินกับความหลากหลายของพันธุ์ไม้ดังกล่าว

ผลการดำเนินงาน

๑. เพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ๕๐,๐๐๐ กล้า
๒. เพาะชำกล้าไม้มีค่า ๕๐,๐๐๐ กล้า
๓. งานสำรวจและส่งเสริมพันธุ์ไม้ป่าดิบชื้นเป็นพืชเศรษฐกิจ ๑ งาน

๔. งานอำนวยการและประสานการดำเนินงานโครงการ ๒ งาน

ผลผลิต และผลลัพธ์

มีพันธุ์พืชป่าที่มีศักยภาพและได้รับการพัฒนาและส่งเสริม จำนวน ๕ ชนิด

**กิจกรรมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**

สาระสำคัญ

สำนักพระราชเลขาธิการได้มีหนังสือ ที่ รล ๐๐๐๘.๔/๗๓๙๑ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘ แจ้งว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงรับ “โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม” ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่ นายอาสา สารสิน ประธานกรรมการ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือขอให้สำนักพระราชเลขาธิการ นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา กรณีสืบบริษัท ผาแดงฯ จะยุติการทำเหมืองในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามประธานบัตรในการดำเนินการด้านการพัฒนา

อุตสาหกรรมเหมืองแร่และถลุงโลหะสังกะสี บริเวณเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่สอด ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด จ.ตาก และพัฒนาพื้นที่กิจกรรมเหมืองแร่เดิมให้เป็นศูนย์การพัฒนาและแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงเห็นชอบแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เหมืองที่ผ่านการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมแล้ว ให้เป็นศูนย์การพัฒนาและแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ อันประกอบด้วยแนวทางต่างๆ ดังนี้

๑. ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
๒. พิพิธภัณฑ์เหมืองแร่สังกะสี ดอยผาแดง
๓. ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ
๔. ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้ป่า และพืชท้องถิ่น
๕. ศูนย์อบรมสัมมนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๖. แหล่งนันทนาการและสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ซึ่งกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการพัฒนาพื้นที่เหมืองแร่สังกะสีภายหลังสิ้นสุดการทำเหมือง ให้เป็นโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมตามพระราชประสงค์ต่อไป

ผลการดำเนินงาน

๑. เพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ๑๕๐,๐๐๐ กล้า
๒. เพาะชำหญ้าแฝก ๑๐๐,๐๐๐ กล้า
๓. จัดทำแนวกันไฟ ๒๐ กิโลเมตร
๔. งานดูแลเรือนประทับ ๑ งาน
๕. งานสนับสนุนการจัดการพื้นที่บริเวณเหมืองแม่สอด ๑ งาน
๖. งานสำรวจและรวบรวมพันธุ์ไม้หายากและพันธุ์ไม้ในพระนาม ๑ งาน
๗. งานอำนวยความสะดวก และประสานการดำเนินงานโครงการ ๒ งาน

ผลผลิต และผลลัพธ์

พื้นที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ

สาระสำคัญ

โครงการปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ กรมป่าไม้ จัดตั้งขึ้นเพื่อประสานการดำเนินงานร่วมกับมูลนิธิปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ เป็นโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือราษฎรในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พัฒนา พื้นฟู ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ โดยบูรณาการและประสานงานร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ประชาชนน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ประชาชนนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างยั่งยืน สร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และมีผลผลิตต่างๆ จากป่าไว้สำหรับใช้สอย เป็นการช่วยให้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของท้องถิ่นดีขึ้นพร้อมกับแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น โดยนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ ไปปรับใช้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับภูมิสังคม โดยมีเป้าหมายดำเนินการในพื้นที่นำร่อง ๒ จังหวัด คือ จังหวัดน่าน และอุทัยธานี

ผลการดำเนินงาน

๑. เพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ๕๐,๐๐๐ กล้า
๒. งานส่งเสริมและสาธิตระบบวนเกษตร ๑ งาน
๓. งานส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๑ งาน
๔. งานฝึกอบรมราษฎร ๓ รุ่น
๕. งานอำนวยความสะดวก และประสานการดำเนินงานโครงการ ๒ งาน

ผลผลิต และผลลัพธ์

หมู่บ้านได้รับการส่งเสริมการดำเนินงานด้านป่าไม้ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน ๙ หมู่บ้าน

กิจกรรมโครงการหมู่บ้านรักษ้ำป่าลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (หมู่บ้านสี่เขียว)

สาระสำคัญ

กรมป่าไม้ได้จัดทำโครงการหมู่บ้านรักษ้ำป่าลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (หมู่บ้านสี่เขียว) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา เพื่อเป็นการสนองแนวพระราชดำริด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเป็นระบบ โดยการส่งเสริมให้ชุมชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนตนเองร่วมกับภาครัฐภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมาสามารถสร้างเครือข่ายราษฎรอาสาสมัครรักษ้ำป่าลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ผ่านการฝึกอบรมสร้างจิตสำนึกให้กับราษฎรในการร่วมกันรักษาพื้นที่ป่า ทำให้ป่าไม้ถูกทำลายลดลงและไม่พบการบุกรุกทำลายป่าอีกเลยในหลายพื้นที่ หมู่บ้านสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง โดยการ "รักษาป่าเดิม ปลูกเพิ่มป่าใหม่" สร้างฝายชะลอน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำเอาไว้ใช้ในหน้าแล้ง ราษฎรในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ที่ดินสาธารณประโยชน์ ห้วย หนอง

คลอง บึง และพื้นที่กรรมสิทธิ์ ลดการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ขยายผลการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ปลูกไม้ยางพาราและในพื้นที่เกษตรกรรม และสร้างความสามัคคีในหมู่บ้านในการร่วมกันปลูกสร้างและดูแลพื้นที่ป่าไว้ให้ลูกหลานสืบไป

ผลการดำเนินงาน

๑. เพาะชำกล้าไม้ทั่วไป ๑๐๐,๐๐๐ กล้า
๒. เพาะชำกล้าไม้มีค่า ๔๐,๐๐๐ กล้า
๓. เพาะชำหญ้าแฝก ๒๐๐,๐๐๐ กล้า
๔. งานรณรงค์ปลูกฟื้นฟูป่า ๓๐ แห่ง
๕. งานส่งเสริมการปลูกพืชร่วมยาง ๒ งาน
๖. งานฝึกอบรมราษฎร ๒ รุ่น
๗. งานอำนวยการ และประสานการดำเนินงานโครงการ ๓ งาน

ผลผลิต และผลลัพธ์

หมู่บ้านได้รับการฟื้นฟูและพัฒนา จำนวน ๓๐ หมู่บ้าน

ปัญหา อุปสรรค

เริ่มดำเนินการล่าช้าเนื่องจากปัญหาอุทกภัยในพื้นที่การดำเนินงานของโครงการในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณจึงสามารถดำเนินโครงการฯ ได้อย่างเต็มที่ในเดือนมีนาคม รวมทั้งไม่มียานพาหนะ เครื่องรับสัญญาณดาวเทียมแบบพกพา และคอมพิวเตอร์ของทางราชการในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ควรสนับสนุนครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการดำเนินงานเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น ยานพาหนะ เครื่องรับสัญญาณดาวเทียมแบบพกพา และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

กิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้

สาระสำคัญ

โครงการสร้างป่า สร้างรายได้ เป็นโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงพระราชทานหลักการในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารในลักษณะผสมผสานกิจกรรมการปลูกป่าเป็นไม้ประธานและปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นพืชควบ ลักษณะการปลูกจะปลูกไม้หลายระดับหลายชั้นเรือนยอด ลดหลั่นกันไปจนถึงไม้ระดับพื้นล่าง พื้นที่ดำเนินการเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ราษฎรได้อาศัยและทำกิน ตามมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นการปรับเปลี่ยนลักษณะการปลูกพืชของราษฎรจากพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวไร่ ข้าวโพด มาเป็นการปลูกป่าและไม้เศรษฐกิจ โดยเป็นการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และภาคธุรกิจเอกชน เป็นต้น เพื่อให้สามารถดำเนินการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งราษฎรนอกจากจะมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าแล้วยังได้ประโยชน์จากการมีรายได้จากพืชเศรษฐกิจที่ปลูกไปด้วย รวมทั้งทำให้มีพื้นที่ป่าเพื่อสร้างสมดุลให้กับระบบนิเวศในระยะยาวเพิ่มมากขึ้นอีกทางหนึ่ง กำหนดเป้าหมายดำเนินการในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก และเลย

ผลการดำเนินงาน

๑. สร้างป่าสร้างรายได้ ๑๓,๕๙๐ ไร่
๒. งานอำนวยการ และประสานการดำเนินงานโครงการ ๑ งาน

ผลผลิต และผลลัพธ์

ราษฎรในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก และเลย เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ฯ จำนวน ๑๓,๕๙๐ ไร่

ปัญหา อุปสรรค

๑. ราษฎรในพื้นที่เป้าหมายยังไม่มี的信心ในการเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากเกรงว่าเจ้าหน้าที่จะยึดพื้นที่ทำกินคืน และเกรงว่าในอนาคตจะไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ปลูกได้
๒. ราษฎรยังมีความลังเลที่จะเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากยังไม่เห็นตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีมาตรการหรือการปรับปรุงกฎหมายป่าไม้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ฯ ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ปลูกขึ้นในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้
๒. พื้นที่ที่ราษฎรอพย้อาศัยทำกินหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แต่อยู่ก่อนปี พ.ศ.๒๕๕๗ (คำสั่ง คสช. ฉบับที่ ๖๖) ควรกำหนดแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ชัดเจน หากพิจารณาว่าไม่สามารถอพยพราษฎรออกมาได้ แนวทางตามโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ฯ ก็จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร โดยการมีส่วนร่วมของราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

โครงการจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อสนับสนุนโครงการหลวง
สาระสำคัญ

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ เห็นชอบในหลักการแผนแม่บทศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยแผนแม่บทดังกล่าวมียุทธศาสตร์การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เน้นการอนุรักษ์ดินและน้ำ การลดการใช้สารเคมีและเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและให้ชุมชนมีบทบาทในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร และระบบนิเวศภายใต้การมีส่วนร่วม การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ร่วมดำเนินการ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำแผนแม่บทในระยะต่อไปเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงต้องดำเนินการด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร การอนุรักษ์ดินและน้ำ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

โดยการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินน้ำ ในพื้นที่โครงการหลวงเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนแม่บทและมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นต่อไป

ผลการดำเนินงาน

๑. เพาะชำหญ้าแฝก ๒,๐๐๐,๐๐๐ กล้า

๒. เงินอุดหนุนสำหรับการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน (โครงการหลวง) ๗ โครงการ

ผลผลิต และผลลัพธ์

จำนวนพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงได้รับการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๖ แห่ง

กิจกรรมพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

สาระสำคัญ

เพื่อพัฒนา บำรุงรักษา บริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมป่าไม้ ให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ รองรับการใช้งานและการให้บริการประชาชน เช่น ระบบเครือข่าย ระบบข้อมูล สารสนเทศกรมป่าไม้ ระบบติดตามการบุกรุกทำลายป่า ระบบ Web Conference ฯลฯ รวมถึงเพื่อพัฒนา ศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

๑. บริหารจัดการ บำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมป่าไม้ เช่น ระบบเครือข่าย ระบบข้อมูลสารสนเทศกรมป่าไม้ ระบบติดตามการบุกรุกทำลายป่า ระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน ระบบบริหารจัดการป่าสงวนแห่งชาติ ระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศเพื่อการบริหาร โมบายแอปพลิเคชัน Forest 4Thai เป็นต้น

๒. ดูแล บำรุงรักษาห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ (Data Center)

๓. เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศกรมป่าไม้

๔. พัฒนาศักยภาพบุคลากรของกรมป่าไม้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ Thailand 4.0 และโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมป่าไม้

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

ผลผลิต : ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมป่าไม้ได้รับการบริหารจัดการ จำนวน ๑๒ ระบบ

ผลลัพธ์ : ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมป่าไม้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหา อุปสรรค และ เจ็อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

๑.๑ ได้รับงบประมาณที่จำกัด ไม่เพียงพอในการนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

๑.๒ ข้อมูลสารสนเทศบางรายการ ยังไม่ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน

๒. เจ็อนไขความสำเร็จ

๒.๑ ได้รับงบประมาณที่เพียงพอในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน

๒.๒ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการนำข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้องและ

เป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ควรสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความปลอดภัยในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกรมป่าไม้

กิจกรรมพัฒนาระบบสารสนเทศป่าไม้

สาระสำคัญ

กรมป่าไม้ได้รับงบประมาณดำเนินโครงการ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่

๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานคอมพิวเตอร์ กรมป่าไม้ เป็นการพัฒนารับปรุงระบบงาน กรมป่าไม้ ได้แก่ งานเงินเดือน บุคลากร สวัสดิการ และฐานข้อมูลของกรมป่าไม้ ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประชุมทางไกล (Video Conference) ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อส่งเสริมภารกิจของกรมป่าไม้ ในการประชุมทางไกลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓. โครงการปรับปรุงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ สามารถใช้งานระบบเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว

ผลการดำเนินงาน

๑. ระบบงานกรมป่าไม้ได้รับการพัฒนาปรับปรุง
๒. หน่วยงานกรมป่าไม้ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้รับอุปกรณ์ในการประชุมทางไกล
๓. กรมป่าไม้มีระบบและอุปกรณ์เครือข่าย ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

ผลผลิตและผลลัพธ์

ผลผลิต : ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้รับการพัฒนา ๓ ระบบ

ผลลัพธ์ : ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมป่าไม้ได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประชุมทางไกล (Video Conference) ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ ๒ บริหารจัดการน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมโครงการฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

สาระสำคัญ

เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้การพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ป้องกันและบรรเทาปัญหา น้ำแล้ง น้ำท่วม รวมทั้งป้องกันภัยพิบัติให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยจะดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ระบบนิเวศ และเพิ่มศักยภาพในการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพิ่มความสามารถในการกักเก็บน้ำไว้ในดิน ลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ และทำให้น้ำไหลในลำธารสม่ำเสมอตลอดปี

ผลการดำเนินงาน ปลูกป่า จำนวน ๑๐,๐๐๐ ไร่

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

1. พื้นที่ป่าต้นน้ำได้รับการฟื้นฟู จำนวน ๑๐,๐๐๐ ไร่
2. พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น และมีน้ำในลำธารไหลสม่ำเสมอตลอดปี
3. ป้องกันภัยที่เกิดจากธรรมชาติ รวมทั้งช่วยลดภาวะโลกร้อน
4. สภาพป่าไม่มีความอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในท้องถิ่นในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อสร้างงานและกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น
5. ลดความสูญเสียของชีวิตและทรัพย์สินจากปัญหาน้ำท่วม
6. อนุรักษ์ ดิน ป่าไม้ ให้สมบูรณ์ ลดภาวะโลกร้อน สร้างความสมดุลในระบบนิเวศ

ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ปัญหา อุปสรรค

- ๑.๑ ขาดบุคลากร ยานพาหนะ วัสดุครุภัณฑ์ สำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่
- ๑.๒ งบประมาณด้านการฟื้นฟูป่ามีความไม่ต่อเนื่อง ทำให้การเพิ่มพื้นที่ป่าไม่เป็นที่ไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

กรมป่าไม้ โดยสำนักส่งเสริมการปลูกป่า ส่วนปลูกป่าภาครัฐ ได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา/อุปสรรค สำหรับดำเนินการด้านงานด้านการฟื้นฟูสภาพป่า ซึ่งเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ด้านการวางแผน โดยมีการวางแผนทั้งในเรื่องบุคลากร งานที่ปฏิบัติ และงบประมาณ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการให้เป็นไปตาม

- ๒.๑.๑ หลักวิชาการ หรือแนวทางการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๑.๒ การบริหารจัดการที่เหมาะสม มีความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ
- ๒.๑.๓ ยึดหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
- ๒.๑.๔ มีการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

๒.๒ ด้านการติดตาม โดยในการดำเนินงานจะต้องมีการติดตามผลปฏิบัติงานในทุกระดับ คือ

๒.๒.๑ ระดับพื้นที่ โดยหัวหน้าหน่วยฟื้นฟูสภาพป่าฯ

๒.๒.๒ ระดับหน่วยงาน โดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ท้องที่ และสำนักส่งเสริมการปลูกป่า

๒.๒.๓ ระดับนโยบาย โดยสำนักแผนงานและสารสนเทศ กลุ่มตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจ

ราชการกรมป่าไม้

๒.๓ ด้านความเชื่อมั่น/ทัศนคติ เป็นการดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่น/ทัศนคติที่ดีในทุกระดับ คือ

๒.๓.๑ ระหว่างเจ้าหน้าที่และองค์กร

๒.๓.๒ ระหว่างหน่วยงาน

๒.๓.๓ ระหว่างองค์กรและประชาชน

ข้อเสนอแนะ

๑. เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ โดยจะต้องมีการดำเนินการฟื้นฟู และบำรุงดูแลรักษาป่าให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องจนถึงอายุ ๑๐ ปี

๒. ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ ๔
การป้องกัน การลดผลกระทบ และการปรับตัวเพื่อรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ
และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กิจกรรมป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควัน

สาระสำคัญ

ปัจจุบันระดับของการเกิดไฟป่าในประเทศไทยมีความรุนแรงมากจนกลายเป็นปัจจัยที่รบกวนสมดุลของระบบนิเวศอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อสังคมพืช ดิน น้ำ สัตว์ และสิ่งมีชีวิตต่างๆ ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมไปถึงเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวในทุกพื้นที่ของประเทศไทย นอกจากนี้ ไฟป่ายังก่อให้เกิดวิกฤติหมอกควันจนกลายเป็นปัญหาใหญ่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและชีวิตของประชาชนเป็นวงกว้าง สำหรับปัญหาวิกฤติหมอกควันโดยเฉพาะในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือตอนบน นอกจากจะมีสาเหตุมาจากไฟป่าแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญ คือ การเผาพื้นที่เพื่อทำการเกษตร การเผาในที่โล่ง การเผาวัชพืช และเศษวัสดุการเกษตร เพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกทั้งนอกและในพื้นที่ป่า ทั้งนี้ จากการตรวจติดตามจุดความร้อน (Hotspot) จากดาวเทียม Aqua/Terra พบว่า มีปริมาณจุดความร้อน (Hotspot) เป็นจำนวนมากในพื้นที่ประเทศไทย ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนของทุกปี ทำให้เกิดหมอกควันที่มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๑๐ ไมครอน (PM 10) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง อยู่ในระดับเกินเกณฑ์มาตรฐาน ๑๒๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยเฉพาะระบบทางเดินหายใจและคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ

ดังนั้นกรมป่าไม้จึงให้ความสำคัญกับการป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควัน โดยสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่าในการเตรียมความพร้อมการป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควันที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกัน พัฒนาศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ๖ ศูนย์ และหน่วยส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ๕๒ หน่วย ในลักษณะการเตรียมพนักงานดับไฟป่าให้มีทักษะการออกไปเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อสนับสนุนหน่วยงานและชุมชนในการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ร่วมกัน พร้อมทั้งสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาไฟป่าที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม สุขภาพ และคุณภาพชีวิต

ผลการดำเนินงาน

การป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. การเตรียมความพร้อมบุคลากร อุปกรณ์และยานพาหนะ ได้แก่ พนักงานดับไฟป่า อุปกรณ์ดับไฟป่า รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ เพื่อใช้ในการลาดตระเวน ฯลฯ
๒. การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ
๓. การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัดประชุมความร่วมมือร่วมกับ อปท. ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ และดำเนินการประสานภารกิจด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่า จำนวน ๒,๖๒๙ อปท.
๔. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่า โดยการจัดตั้งเครือข่ายฯ จำนวน ๑๕๐ หมู่บ้านทั่วประเทศ และสนับสนุนงบเงินอุดหนุน หมู่บ้านละ ๕๐,๐๐๐ บาท

๕. การจัดการเชื้อเพลิง โดยการทำแนวกันไฟ ระยะทาง ๙,๐๐๐ กิโลเมตร การชิงเผา และการดำเนินโครงการธนาคารกิ่งไม้ใบไม้ กรมป่าไม้

๖. การฝึกอบรมด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่า ได้แก่

- หลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมไฟป่า
- หลักสูตร การบริหารจัดการหน่วยงานและงานตามภารกิจสำหรับผู้นำหน่วยและวิชาการไฟป่า
- หลักสูตร เทคนิคการวางแผนยุทธศาสตร์งานป้องกันและควบคุมไฟป่า
- หลักสูตร การเป็นวิทยากรและการประชาสัมพันธ์งานป้องกันและควบคุมไฟป่า (เหยี่ยวไฟ)

โดยศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่าเป็นผู้จัดการฝึกอบรม

๗. การลาดตระเวน ได้แก่ ทางเท้า ทางรถจักรยานยนต์ และทางรถยนต์

๘. การนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า

๙. การจัดชุดเฉพาะกิจเคลื่อนที่เร็วควบคุมไฟป่า ประกอบด้วย

- ชุดเฉพาะกิจฯ ของหน่วยส่งเสริมการควบคุมไฟป่า
- ชุดเฉพาะกิจฯ ของเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่า
- ชุดปฏิบัติการพิเศษควบคุมไฟป่า (เหยี่ยวไฟ)

๑๐. การสนธิกำลังของเจ้าหน้าที่หน่วยส่งเสริมการควบคุมไฟป่า และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๙ จังหวัดภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ รวมถึงการจัดพิธีปล่อยกำลังพลในช่วงต้นฤดูเกิดไฟป่า

๑๑. การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

ผลผลิตและผลลัพธ์

เป้าหมาย / ตัวชี้วัด

๑. แข็งปริมาณ

๑.๑ จำนวนเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่ามีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟป่า

๑๕๐ เครือข่าย

๑.๒ พื้นที่ป่าไม้ได้รับการดูแลเพื่อการป้องกันและควบคุมไฟป่า ๖๕ จังหวัด

๒. แข็งคุณภาพ

เครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่ามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

เงื่อนไขความสำเร็จ ราษฎรในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าให้ความสำคัญกับไฟป่าที่ทำลายทรัพยากรป่าไม้ หมอกควันส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวในทุกพื้นที่ของประเทศไทยรวมทั้งสุขภาพและคุณภาพชีวิต

กรมป่าไม้

สรุปผลการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมไฟป่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ส่วนควบคุมไฟป่า
สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
กรมป่าไม้

การเตรียมความพร้อมบุคลากร อุปกรณ์ และยานพาหนะ

อุปกรณ์/พาหนะ	จำนวน
รถบรรทุกน้ำ	6 คัน
รถยนต์บรรทุกขนาด ๒ ตัน	8 คัน
รถยนต์บรรทุกขนาด ๓ ตัน	62 คัน
รถจักรยานยนต์	65 คัน
วิทยุสื่อสารดิจิทัล	226 เครื่อง
วิทยุสื่อสารเครื่องอื่น	38 เครื่อง
จีพีเอส	113 เครื่อง
ถังสีน้ำ	260 ถัง
ไม้ค่นไฟ	1,675 อัน
ตาข่าย	145 อัน

การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ

✓ ติดป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 243 ครั้ง

การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ

✓ ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ จำนวน 539 ครั้ง

การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ

❖ รณรงค์วันปลอดควันพิษจากไฟป่า (๒๔ กุมภาพันธ์ ของทุกปี)

การประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

การฝึกอบรมด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่า

➢ ฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ (Smart Leader) จำนวน 1 รุ่น

การฝึกอบรมด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่า

➢ ฝึกอบรมการเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมไฟป่า (เทียวไฟ) จำนวน 1 รุ่น

การฝึกอบรมด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่า

ฝึกอบรมให้แก่เครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่า จำนวน 150 รุ่น

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่า

จัดกำลังอาสาสมัคร ลาดตระเวน ในการป้องกันไฟป่า และปฏิบัติงานดับไฟป่า

การนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ ในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า

การจัดการเชื้อเพลิง

ทำแนวกันไฟรอบพื้นที่ป่าสงวน 9,000 กิโลเมตร

การปฏิบัติงานดับไฟป่า

ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการองค์กร และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้

สาระสำคัญ

สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ซึ่งเป็นองค์กรที่ศึกษาวิจัยและพัฒนาสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการด้านป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและจัดการองค์ความรู้ที่ได้จากผลงานวิจัยให้เหมาะสมต่อการจัดการทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเป็นการเพิ่มมูลค่าและใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ความรู้และเทคโนโลยีเหล่านี้จะนำไปถ่ายทอดสู่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา เกษตรกร และประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การปฏิบัติงาน การสร้างเสริมอาชีพ รวมถึงการส่งเสริมงานด้านการปลูกและใช้ประโยชน์จากไม้รวมถึงผลผลิตป่าไม้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น

ผลการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการดำเนินการตามแผนในการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านวิจัยป่าไม้ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ๒ กลุ่ม คือ บุคลากรกรมป่าไม้ และบุคคลภายนอก ได้แก่ เกษตรกร เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เอกชน นักเรียน/นักศึกษา และ ประชาชนทั่วไป สรุปผลได้ ดังนี้

กิจกรรมและรายละเอียด

๑. พัฒนาศักยภาพบุคลากรกรมป่าไม้

ฝึกอบรมบุคลากรกรมป่าไม้ เพื่อให้ความรู้สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ๑๑ หลักสูตร จำนวน ๔๙๑ ราย

๒. ฝึกอบรมบุคคลภายนอก

ฝึกอบรมกลุ่มเป้าหมายเพื่อส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ๑๐ หลักสูตร จำนวน ๒๓๒ ราย

๓. การส่งเสริมอาชีพของกลุ่มเป้าหมาย

ส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และชุมชนต่างๆ โดยชุดปฏิบัติการเคลื่อนที่ (โมบาย) จำนวน ๔ ครั้ง

๔. ให้บริการทางวิชาการ

๔.๑ ให้คำปรึกษา แนะนำ ทางวิชาการ ๘ ราย

๔.๒ เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานอื่นๆ ๑๒ ครั้ง

๔.๓ ให้บริการเมล็ดไม้คุณภาพดี ผู้ขอรับบริการ ๒๔๓ ราย ชนิดไม้ ๗๔ ชนิด ปริมาณ ๓,๘๘๗.๑๓๙

กิโลกรัม

๔.๔ บริการแจกกล้าไม้สายพันธุ์ดี สมุนไพร และกล้าของป่า จำนวน ๙๕ ชนิด รวม ๒๕๒,๕๐๓ กล้า

๔.๕ บริการตรวจพิสูจน์และออกหนังสือรับรองชนิดและคุณภาพไม้ จำนวน ๗๗ ราย ตัวอย่างไม้

๒๘๗ ชิ้น

๔.๖ จัดนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ ในวาระต่างๆ จำนวน ๒๔ ครั้ง

๔.๗ เผยแพร่ความรู้ด้านวิจัยป่าไม้ โดยสื่อรูปแบบต่างๆ

๔.๗.๑ สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารวิชาการ ๔ เรื่อง

๔.๗.๒ วีดิทัศน์ ๑๘ ตอน

๔.๗.๓ สื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ Facebook

ผลลัพธ์

ความสำเร็จในการส่งเสริมอาชีพของกลุ่มเป้าหมาย โดยการเก็บข้อมูลผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๖ หลักสูตร ทั้งหมด ๑๖๙ ราย พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดไปใช้ประโยชน์ ๑๕๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๓๕ โดยนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่น นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การสร้างรายได้เสริม และสร้างอาชีพ

นอกจากกลุ่มเป้าหมายจะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ทั่วไปแล้ว ยังมีผู้นำองค์ความรู้ที่ได้รับต่อยอดเชิงพาณิชย์ จำนวน ๒๕ ราย โดยมีจำนวน ๖ ราย ที่สามารถเริ่มสร้างอาชีพและกิจการขึ้นใหม่หลังจากที่ได้รับ การถ่ายทอด

ปัญหา อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรค ที่ผู้เข้ารับการอบรมอาชีพไม่สามารถนำองค์ความรู้ไปสร้างอาชีพ และต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้ มีปัจจัยดังนี้

๑. เงินทุน/งบประมาณ

๒. การขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์

๓. ระเบียบกฎหมายและผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่เอื้ออำนวย เช่น ปัญหาเรื่องการลงทะเบียนสวนป่าไม่ได้ เนื่องจากที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ การทำไม้ โดยเฉพาะไม้สักและไม้ยาง การขออนุญาตแปรรูปไม้ ความไม่สะดวก และความล่าช้าในการขออนุญาต

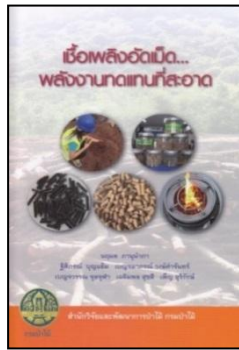
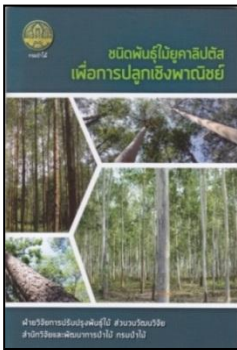
๔. ขาดฝีมือและความชำนาญ

๕. ช่องทางการตลาด

ข้อเสนอแนะ

ในการส่งเสริมอาชีพให้กับเกษตรกรในการปลูกป่า และการสร้างมูลค่าไม้และผลิตผลจากป่า ควรมีการทบทวน ปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการกำหนดมาตรฐานการบริการในด้าน การอนุญาต เพื่อเอื้ออำนวยและส่งเสริมให้ประชาชนหันมายึดอาชีพการปลูกป่าและการทำผลิตภัณฑ์จากไม้และ ผลิตผลป่าไม้ให้มากขึ้น

กิจกรรมบริหารจัดการงานวิจัย

ผลการดำเนินงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีดังนี้

๑. บริหารหน่วยงาน
๒. สร้างแหล่งเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าจากป่าปลูก จำนวน ๓๖๐ ไร่
๓. บำรุงรักษาป่าปีที่ ๒-๖ จำนวน ๖๐๖ ไร่
๔. บำรุงรักษาป่าปีที่ ๗-๑๐ จำนวน ๑,๓๑๗ ไร่
๕. จัดทำแนวกันไฟ จำนวน ๒๐๐ กิโลเมตร
๖. จัดทำกล้าไม้ขนาดใหญ่ จำนวน ๕๐,๐๐๐ กล้า
๗. บำรุงแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าอายุมากกว่า ๑๐ ปี จำนวน ๒๔,๕๗๗ ไร่

สร้างแหล่งเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าจากป่าปลูก

การจัดสร้างแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้มะค่าโมง ณ สถานีวนวัฒนวิจัยดงลาน จังหวัดขอนแก่น

บำรุงรักษาป่าปีที่ ๒-๖

ลิดกิ่งไม้สัก และแผ้วถางวัชพืชในแปลงปลูกไม้สัก ณ สถานีวนวัฒนวิจัยพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

บำรุงรักษาป่าปีที่ ๗-๑๐

บำรุงดูแลรักษาแปลงปลูกไม้สัก ณ สถานีวนวัฒนวิจัยดงลาน จังหวัดขอนแก่น

แผ้วถางวัชพืชแปลงปลูก ณ สถานีวนวัฒนวิจัยสระเกษราช จังหวัดนครราชสีมา

บำรุงแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าอายุมากกว่า ๑๐ ปี

แปลงปลูกกระถินณรงค์ลูกผสม และแปลงปลูกยางนา
ณ สถานีวนวัฒนวิจัยสระเกษราช จังหวัดนครราชสีมา

แผ้วถางวัชพืช ลิดกิ่ง และเก็บข้อมูลการเติบโตของต้นไม้ในแปลงปลูกทดสอบต้นไม้ ณ สถานีวนวัฒนวิจัยยาว จังหวัดลำปาง

จัดทำแนวกันไฟ

การจัดทำแนวกันไฟรอบแปลงทดลอง ณ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ภาคเหนือ จังหวัดลำปาง

จัดทำกล้าไม้ขนาดใหญ่

การจัดทำลำไม้ขนาดใหญ่ และการแจกกิ่งไม้ ณ สถานีวนวัฒนวิจัยพระฉาย จังหวัดสระบุรี

กิจกรรมวิจัยและพัฒนา

ผลการดำเนินการได้ดำเนินการวิจัยด้านป่าไม้ จำนวน ๓ แผนงาน รวมโครงการวิจัยทั้งหมด ๑๑ เรื่อง ดังนี้

๑. การปรับปรุงพันธุ์ไม้สนประดิพัทธ์ (*Casuarina junghuhniana*) ระยะที่ ๒ สำหรับการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจ

๑.๑ การผสมเกสรไม้สนประดิพัทธ์เพื่อผลิตสายพันธุ์ดี

๑.๒ การทดสอบสายพันธุ์ไม้สนประดิพัทธ์ ชุดที่ ๒ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจ

๒. การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ไม้พะยุงเพื่อการปลูกป่าและการใช้ประโยชน์

๒.๑ การทดสอบสายพันธุ์และถิ่นกำเนิดไม้พะยุงเพื่อการปลูกป่าเชิงเศรษฐกิจ ระยะที่ ๒

๒.๒ การศึกษาสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้พะยุงโดยวิธีเสียยอด

๒.๓ การทดสอบความแตกต่างของกล้าไม้พะยุงระหว่างการขยายพันธุ์แบบอาศัยเพศและไม่อาศัย

เพศสำหรับการปลูกสร้างสวนป่า

๒.๔ การประเมินปริมาณแก่นไม้ของสวนป่าพะยุง

๓. การวิจัยและพัฒนาสวนป่าเชิงเศรษฐกิจและการใช้ไม้สวนป่าเพื่อชุมชนและอุตสาหกรรม

๓.๑ การพัฒนาพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์ไม้เพื่อปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่เสื่อมโทรม

๓.๒ การประเมินศักยภาพสายพันธุ์ไม้สักเพื่อการปลูกป่าเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม

๓.๓ เทคนิคการบำรุงรักษาสวนป่าอย่างประณีต เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพเนื้อไม้ของสวนป่า

ไม้สัก

๓.๔ โครงการวิจัยการพัฒนาดินเพื่อเพิ่มผลผลิตของสวนป่าเชิงพาณิชย์ในพื้นที่ดินที่มีปัญหาและ

เสื่อมโทรม

๓.๕ การจัดการผลผลิตและการใช้ประโยชน์ไม้จากสวนป่าของสหกรณ์สวนป่าภาคเอกชนและ

วิสาหกิจชุมชน

แผนงานการปรับปรุงพันธุ์ไม้สนประดิพัทธ์ (*Casuarina junghuhniana*) ระยะที่ ๒ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจ

การออกดอกและการติดผลของสนประดิพัทธ์ โครงการการผสมเกสรไม้สนประดิพัทธ์เพื่อผลิตสายพันธุ์ดี

การเก็บข้อมูลการเติบโต รูปทรงลำต้นของสนประดิพัทธ์ที่สถานีวัฒนวิจัยกำแพงเพชร และแปลงปรับปรุงพันธุ์ไม้ที่ไทรโยค โครงการการทดสอบสายพันธุ์ไม้สนประดิพัทธ์ ชุดที่ ๒ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจ

แผนงานการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ไม้พะยุงเพื่อการปลูกป่าและการใช้ประโยชน์

กิ่งพะยุงที่อยู่ระหว่างการปักชำ และกล้าที่ได้จากการเพาะเมล็ด
ณ ศูนย์วนวัฒนวิจัยภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี โครงการทดสอบความแตกต่างของกล้าไม้พะยุงระหว่าง
การขยายพันธุ์แบบอาศัยเพศและไม่อาศัยเพศสำหรับการปลูกสร้างสวนป่า

(กิจกรรมวิจัยประยุกต์)

ผลการดำเนินงาน ได้ดำเนินการวิจัยด้านป่าไม้ จำนวน ๔ แผนงาน รวมโครงการวิจัยทั้งหมด ๕ เรื่อง
ดังนี้

๑. การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมของพันธุ์ไม้หายาก
การคัดเลือกแม่ไม้เพื่อจัดสร้างสวนรวมพันธุ์ไม้รักใหญ่ รักน้ำเกลี้ยง และแกนมอ
๒. การวิจัยและพัฒนาไม้ตามแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์
โครงการวิจัยบทบาทของสวนป่าไม้ใฝ่ต่อการกักเก็บคาร์บอนและการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
๓. การพัฒนาสายพันธุ์ลูกผสมพันธุ์ไม้สกุลอะเคเซียเพื่อสวนป่าและอุตสาหกรรม
การทดสอบสายพันธุ์ไม้อะเคเซียลูกผสมเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ดี
๔. การจัดการสวนป่าสักอย่างยั่งยืนเพื่อเกษตรกร (ระยะที่สอง)
  - ๔.๑ วนวัฒนวิธีเพื่อเพิ่มผลผลิตและวิธีการประเมินผลผลิตของสวนป่าสัก
  - ๔.๒ การปรับปรุงประสิทธิภาพการปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตของสวนป่าสัก

แผนงานการพัฒนาสายพันธุ์ลูกผสมไม้สกุลอะเคเซียเพื่อการปลูกสร้างสวนป่าและอุตสาหกรรม

การคัดเลือกอะเคเซียลูกผสมตามธรรมชาติ โครงการการทดสอบสายพันธุ์ไม้อะเคเซียลูกผสม เพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ดี

การจัดการสวนป่าสักอย่างยั่งยืนเพื่อเกษตรกร (ระยะที่สอง)

วัดการเติบโตของต้นสักในแปลงทดลองการเติบโตของสักแตกหน่อ และวัดข้อมูลลักษณะภูมิประเทศ สํารวจลักษณะและความลึกของดินในสวนป่าสัก โครงการนวัตกรรมวิธีเพื่อเพิ่มผลผลิตและวิธีการประเมินผลผลิตของสวนป่าสัก

การประชุมเชิงปฏิบัติการ ก้าวต่อไปของรุกขกรรมป่าไม้

กิจกรรมวิจัยพื้นฐาน

สาระสำคัญ

เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพงานวิจัยป่าไม้ในทุกๆ ด้านให้เป็นมาตรฐานสากล และสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์ทั้งเชิงพาณิชย์ อุตสาหกรรม ครุภัณฑ์ สัตว์เลี้ยง และชุมชน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนางานวิจัยด้านป่าไม้ให้เป็นระบบบูรณาการ สามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างนักวิจัย สถาบันการศึกษา สถาบันการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ และหน่วยงานภาครัฐในการลงทุนวิจัย สร้างองค์ความรู้ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคส่วน รวมทั้งเป็นส่วนร่วมในการพัฒนาระบบมาตรฐานและคุณภาพงานวิจัยของประเทศ

กรมป่าไม้มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพงานวิจัยป่าไม้ด้วยเล็งเห็นความสำคัญของป่าไม้เป็นหลัก ดังนั้นการวิจัยพื้นฐานซึ่งเป็นการวิจัยที่แสวงหาข้อเท็จจริงหรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจพื้นฐาน และเพื่อนำไปใช้ในการทดลอง สร้างสูตร กฎ หรือสร้างทฤษฎีอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป่าไม้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ การปลูก การผลิตผลผลิตจากป่าไม้ พืชสมุนไพร รวมถึงวงจรชีวิตของป่าไม้ แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยพื้นฐานไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ทันทีในชีวิตจริง แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการสาขาต่างๆ และการวิจัยในขั้นต่อไป แต่อาจมีผู้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ภายหลัง ผลการวิจัยที่ได้ยังทำให้ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงการใช้ป่าไม้ให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นการรักษาสมดุลของป่าไม้ตลอดไป

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ คือ องค์ความรู้งานวิจัยด้านป่าไม้ จำนวน ๑ เรื่อง คือ “การกักเก็บคาร์บอนของไม้เศรษฐกิจบางชนิด”

กิจกรรมการตรวจสอบออกหนังสือรับรอง ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

ผลการดำเนินงาน

ผู้รับบริการด้านการตรวจสอบและออกหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้ เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ได้รับหนังสือรับรองที่แสดงที่มาของสินค้าไม้ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย จำนวน ๕๗๔ ราย (เกินเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ จำนวน ๔๒๐ ราย) สามารถส่งสินค้าไม้ออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักรเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประเทศ คิดเป็นมูลค่าการส่งออกมูลค่าการส่งไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้ รวมทั้งสิ้น ๘,๖๙๗,๐๕๙,๙๙๗.๓๖ บาท

กิจกรรมส่งเสริมความสำเร็จของงาน การจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและออกหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้ เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคภายใต้ หลักสูตร “โครงการเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการออกหนังสือรับรอง การอนุญาตส่งออกผ่านระบบ National Single Window (NSW) เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘” มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้าร่วมฝึกอบรม จำนวน ๑๗๔ คน

กิจกรรมเก็บรวบรวมข้อมูลไม้ สต็อกไม้ เพื่อสนับสนุนการรับรองถิ่นกำเนิด Rules of Origin (ROO) ตามกฎ AEC

ผลการดำเนินงาน

ประชาชนผู้ปลูกไม้เพื่อการค้าได้รับข้อมูล ความรู้และแนวทางการรับรองถิ่นกำเนิดของไม้ เพื่อการค้า และการส่งออกไปยังหลายต่างประเทศ รวมทั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ปลูกไม้และการ update ข้อมูลผู้ปลูกไม้ ในฐานข้อมูล รวมทั้งสิ้น จำนวน ๘,๓๑๖ ราย ดังนี้

๑. การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลผู้ปลูกไม้ จำนวน ๔๕๐ ราย ประกอบด้วย
  - ๑.๑ ประชาชน/เกษตรกรผู้ปลูกป่า/ปลูกต้นไม้ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๑๔ ราย
  - ๑.๒ ประชาชน/เกษตรกรผู้ปลูกป่า/ปลูกต้นไม้ จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๒๒ ราย
  - ๑.๓ ประชาชน/เกษตรกรผู้ปลูกป่า/ปลูกต้นไม้ จังหวัดราชบุรี จำนวน ๑๐๒ ราย
  - ๑.๔ ประชาชน/เกษตรกรผู้ปลูกป่า/ปลูกต้นไม้ จังหวัดลพบุรี จำนวน ๑๑๒ ราย
๒. การรวบรวมเกษตรกรผู้ปลูกไม้ข้อมูล จำนวน ๓,๘๓๓ ราย

๓. การ update ข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกไม้ข้อมูล จำนวน ๓,๙๓๓ ราย

การจัดฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกไม้เพื่อการค้า หลักสูตร “โครงการนำร่อง การลงทะเบียนต้นไม้ในระบบ e-tree สำหรับเกษตรกรและประชาชนผู้ปลูกต้นไม้” จำนวน ๔ รุ่น โดยมีเกษตรกร และผู้ปลูกต้นไม้ เข้าร่วมทั้งหมด รวม ๔๕๐ คน

**กิจกรรมป่าดูแลคน คนดูแลป่า Maehongson Smart Growth Environment and Economic
กิจกรรมการจัดทำฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน**

สาระสำคัญ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน มีพื้นที่ประมาณ ๔๙,๘๒๘.๑๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๑,๑๔๒,๖๐๒ ไร่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาและที่ราบเชิงเขาประมาณ ร้อยละ ๗๑.๒๓ ของพื้นที่ทั้งหมด หรือประมาณ ๒๒,๑๘๓,๘๘๔ ไร่ และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจากสภาพภูมิประเทศมีลักษณะพื้นที่เป็นราบลุ่มล้อมรอบภูเขา และยังมีสภาพป่าที่สมบูรณ์อยู่มากมาย อันเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญยิ่งของประเทศ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้ของประเทศมีจำนวนลดลง ในกิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนและภัยพิบัติต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ที่มีการขยายตัวของประชากรและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ต้นไม้ถูกตัดเปลี่ยนแปลงเป็นตึก อาคาร ระบบนิเวศถูกทำลาย

ทรัพยากรธรรมชาติ มีความเสื่อมโทรม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่ควรจะรับมือแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้แนวทางให้สอดคล้องกับทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยได้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ตามยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องหาวิธีการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ การฟื้นฟูป่าต้นน้ำรักษาระบบนิเวศ การป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความตระหนักหวงแหนและสร้างให้เกิดการเป็นเมืองน่าอยู่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ รักษาระบบนิเวศและสร้างชุมชนน่าอยู่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของรัชกาลที่ ๙

ผลการดำเนินงาน

เป้าหมายดำเนินการ ๒๖๖ หมู่บ้าน โดยมีผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม ดังนี้

๑. การจัดตั้งป่าชุมชน จำนวน ๒๖๖ แห่ง (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๑๘)
๒. การจัดทำป้ายแสดงแนวเขต ๒๖๖ แห่ง (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๓๐)

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้รับการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ป่า

กิจกรรมหนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งป่าชุมชน เพื่ออนุรักษ์แหล่งน้ำแหล่งอาหาร

สาระสำคัญ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน มีพื้นที่ประมาณ ๔๙,๘๒๘.๑๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๑,๑๔๒,๖๐๒ ไร่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาและที่ราบเชิงเขาประมาณ ร้อยละ ๗๑.๒๓ ของพื้นที่ทั้งหมด หรือประมาณ ๒๒,๑๘๓,๘๘๔ ไร่ และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจากสภาพภูมิประเทศมีลักษณะพื้นที่เป็นราบลุ่มล้อมรอบภูเขา และยังมีสภาพป่าที่สมบูรณ์อยู่มากมาย อันเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญยิ่งของประเทศ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้ของประเทศมีจำนวนลดลง ในกิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนและภัยพิบัติต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ที่มีการขยายตัวของประชากรและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ต้นไม้ถูกตัดเปลี่ยนแปลงเป็นตึก อาคาร ระบบนิเวศถูกทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติมีความเสื่อมโทรม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่ควรจะรับมือแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้แนวทางให้สอดคล้องกับทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยได้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ตามยุทธศาสตร์การเติบโตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องหาวิธีการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ การฟื้นฟูป่าต้นน้ำรักษาระบบนิเวศ การป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความตระหนักหวงแหนและสร้างให้เกิดการเป็นเมืองน่าอยู่น่าท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ รักษาระบบนิเวศและสร้างชุมชนน่าอยู่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของรัชกาลที่ ๙

ผลการดำเนินงาน

เป้าหมายดำเนินการ ๕๐๐ หมู่บ้าน โดยมีผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม ดังนี้

๑. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่) จำนวน ๒๐๐ หมู่บ้าน
  - ๑.๑ การจัดตั้งป่าชุมชน จำนวน ๒๐๐ แห่ง (ดำเนินการได้ ๒๐๐ หมู่บ้าน)

- ๑.๒ กิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน ๒๐ รุ่น (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๑๐๐)
- ๑.๓ กิจกรรมปลูกต้นไม้เป็นแหล่งอาหารชุมชน จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่ (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๑๐๐)
- ๑.๔ กิจกรรมการสร้างฝายต้นน้ำ จำนวน ๒๐๐ แห่ง (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๗๐)

๒. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง) จำนวน ๒๐๐ หมู่บ้าน

- ๒.๑ การจัดตั้งป่าชุมชน จำนวน ๒๐๐ แห่ง (ดำเนินการได้ ๓๕ หมู่บ้าน)
- ๒.๒ กิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน ๑๐ รุ่น (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๑๐๐)
- ๒.๓ กิจกรรมปลูกต้นไม้เป็นแหล่งอาหารชุมชน จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่ (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๙๐)
- ๒.๔ กิจกรรมการสร้างฝายต้นน้ำ จำนวน ๒๐๐ แห่ง (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๙๐)

๓. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๐๐ หมู่บ้าน

- ๓.๑ การจัดตั้งป่าชุมชน จำนวน ๑๐๐ แห่ง (ดำเนินการได้ ๖๕ หมู่บ้าน)
- ๓.๒ กิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน ๑๐ รุ่น (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๑๐๐)
- ๓.๓ กิจกรรมปลูกต้นไม้เป็นแหล่งอาหารชุมชน จำนวน ๑,๐๐๐ ไร่ (ดำเนินการได้ ร้อยละ ๕๐)

ผลผลิต และ ผลลัพธ์

รักษาพื้นที่ป่าสมบูรณ์ จำนวน ๕๐๐ แห่ง ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนที่ ๑